

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

UDGIVEN I AARET 1871.

A. No. 2.

FATTIG-STATISTIK FOR 1867.

UDGIVEN AF

DEPARTEMENTET FOR KIRKE- OG UNDERVISNINGSVÆSENET.

KRISTIANIA. — B. M. BENTZEN.

(UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS SE TROUVE APRÈS LA TABLE DES MATIÈRES).

—
—
—

A. No. 2.

FATTIG-STATISTIK FOR 1867.

UDGIVEN AF

DEPARTEMENTET FOR KIRKE- OG UNDERVISNINGSVÆSENET.

KRISTIANIA. — B. M. BENTZEN.

—
1871.

F o r o r d .

Det Nye i denne Aargang er især Maaden at tage Tal paa de understøttede Fattige. Det gjaldt at faa en ensartet Tælling for alle Stifter og Amter, og det stod tillige som et Maal at faa indfört en Tællemaade, som ogsaa Sverige og Danmark kunne finde sig tjent ned at bruge, saa der kunde blive Raad til at sammenligne Tilstanden i de tre Lande, til gjensidig Belærelse. Jeg forberedede dette i et Par smaa Hefteskrifter "Blade til Fattigkommissionerne (1867 — 68), og der er Udsigt til, at den nu befulgte Plan vil blive optagen i Sverige, hvor Chefen for det statistiske Central-Bureau, Dr. Berg, har foreslaet den i "Utkast til en plan för Sveriges officiela statistik" (aftrykt i "Statistisk Tidskrift", Stockholm 1870).

Opgaverne over Fattigvæsenets Indtægter er neppe saa paalidelige som de over Personerne. I Schemaet er spurgt om, hvad der var udlignet i Penge, i Naturalydeler, i Lægdshold; sædvanlig have Ligningskommissionerne sat alle disse tre Poster i Penge, og i Indberetningerne er saa stundom det samlede Beløb anført under den første Post, og derefter de to andre Poster udførte med hver sit Beløb, som da bliver regnet to Gange. Og ved Spørgsmaalet om Fattigkassens kontante Indtægter hænder det, at Penge, som haves tilgode, opføres som kontant indbetalte. Stundom røber vistnok Feilene sig nogenlunde tydeligt, saa der kan skrives tilbage; men oftere opstaar der kun en dunkel Tvivl, og man lider under en uafladelig Følelse af Utryghed. Det tager formelig paa Sindet at arbeide med saadan Tal, og dette har sin Del i, at Arleidet ikke er gaaet fortære fra Haanden. Dertil kommer, at Indberetningerne for 1867 ikke være fuldtalligt fremsendte fra Fattigdistrikterne før et godt Stykke ind i 1869.

Da Storthinget om Vaaren 1869 fattede Beslutning om min Stilling og ved sin Bevilging gav mig Leilighed til at afslutte mine Forskningsarbeider, benyttede jeg Fristen til at se mig noget om i Udlændet, for at sammenligne, hvad der gjøres for Fattigvæsenet histude og her hjemme. Strax efter Hjemkomsten sögte og sik jeg mit nuhavende Embede, og inden jeg tiltraadte det, blev jeg færdig med et temmelig vidtløftigt statistisk Arbeide om Fattigforholdene i Christiania, som er trykt i en Kommitte-Beretning om samme Emne (1870). Men nærværende Værk (og ligesaa det for Aaret 1868) maatte jeg tage halvfærdigt med mig til mit nye Hjem. Her kom jeg strax i Færd med Stedets Fattigvæsen, og jeg syslede med Rigets Fattigstatistik under Indtrykket af de Tilstande, som omgav mig umiddelbart. Jeg syntes at se for Øine, hvorledes Fattigpleien i Landet tiltrænger at støttes af Forskningens Energi. Men til saadan Energi hører, at Aarets Statistik følger tæt efter Aarets Begivenheder, og altsaa kan ingen beklage mere end jeg, at nærværende Aargang af Fattigstatistik har lidt saa lang Udsættelse.

EID SVOLD PRÆSTE GAARD, 1ste Mai 1871.

Eiler Sundt.

RÉSUMÉ.

Il n'y a de nouveau dans la statistique des pauvres de cette année que le mode de recensement. On a mis le plus grand soin à obtenir un nombre aussi authentique que possible; le degré et l'espèce de l'assistance n'ont pas été pris en considération. Ce nombre comprend toutes les personnes principales ayant reçu des secours dans le courant de l'année; seulement on a omis à dessein celles pour lesquelles l'assistance s'est restreinte au traitement gratuit (médecin et médicaments) à domicile, ainsi qu'une partie de celles traitées à l'hôpital (dont il était parfois impossible de savoir si elles avaient aussi été portées sur les listes ordinaires des pauvres ou non). Lorsque l'assistance a été accordée à des femmes mariées ou à des enfants qui ont encore leur père ou mère, ce ne sont pas ces individus, mais bien les chefs de famille (mari, père, mère), qui ont été compris dans le nombre. Comme enfants ne sont comptés que ceux au-dessous de 15 ans.

Pour assurer l'uniformité et l'exactitude du recensement il a été établi une série de colonnes pour les personnes principales. Les chiffres de ces colonnes permettent actuellement de jeter un coup d'oeil dans la vie de famille de la population pauvre.

De plus, par des données que plusieurs districts ont bien voulu fournir, il a été possible de calculer le nombre des enfants dans les familles assistées.

On pourra se rendre compte du système tout entier en examinant les chiffres du

TABLEAU N° 1 (page 1) dans les 3 lignes en haut, pour: 1° Le Royaume entier; 2° Les Communes rurales; 3° Les Communes urbaines. En voici la récapitulation:

	Royaume entier.	Communes rurales.	Communes urbaines.
2. Chefs de famille:			
a. Hommes mariés sans enfants	6,162	5,005	1,157
b. id. id. avec enfants	14,387	11,593	2,794
c. Veufs id. id.	1,509	1,143	366
d. Veuves id. id.	5,744	3,972	1,772
e. Femmes non mariées	4,533	3,156	1,377
	ensemble	32,335	24,869
			7,466
Total des personnes principales	63,582	48,711	14,871
Conformément à la page V du texte on peut y ajouter les chiffres des :			
II. PERSONNES ACCESSOIRES:			
1. Femmes:			
a. de maris sans enfants	6,162	5,005	1,157
b. id. id. avec enfants	14,387	11,593	2,794
		20,549	16,598
			3,951
2. Enfants:			
d'hommes mariés	45,480	37,098	8,382
de veufs	3,699	2,857	842
de veuves	13,254	9,533	3,721
de femmes non mariées	6,483	4,418	2,065
	ensemble	68,916	53,906
			15,010
Total des personnes accessoires	89,465	70,504	18,961
	Totaux	153,047	119,215
			33,832

Le susdit TABLEAU N° 1 fournit des renseignements correspondants pour: II. Les Communes rurales par diocèses; III. Les Communes urbaines par diocèses; IV et V. Les Communes rurales et les Communes urbaines par préfectures; VI et VII. Les Communes rurales par bailliages, et, en abrégé séparément, enfin: VIII. Les Villes prises séparément.

Le TABLEAU N° 2 indique d'après le même système les pauvres étrangers à la commune qui ont été assistés contre remboursement des communes où ils ont leur domicile, et dont les chiffres sont compris dans ceux du tableau précédent.

Le TABLEAU N° 3 renferme des renseignements sur les recettes de l'administration des pauvres, spécifiées comme suit:

Taxe des pauvres arrêtée pour l'année:	
impôts en argent	595,162 speciedalers.
valeur en argent des prestations en nature	136,776 —
valeur en argent des „lægd“ (entretien des pauvres au domicile des cultivateurs) . . .	139,120 —
Total . . .	871,058 speciedalers.

Recettes en argent des caisses des pauvres:

1° Encaisse de l'année dernière	99,126	speciedalers.
2° Taxe des pauvres	568,259	—
3° a. Droit sur le débit des eaux-de-vie	80,285	—
b. Droit sur le débit de la bière	26,037	—
4° Amendes et droits divers	12,478	—
5° a. Intérêts des donations	3,906	—
b. id. d'autres capitaux	3,663	—
6° Dons, produit des troncs	5,208	—
7° Sommes payées pour des aliénés	32,652	—
8° Remboursements faits par des particuliers	12,970	—
9° Remboursements faits par des communes	56,507	—
10° Sommes reçues au lieu de prestations en nature	4,965	—
11° Emprunts	51,852	—
12° Avances	25,780	—
13° Sur les comptes arrêtés de l'année dernière	3,307	—
14° Propriétés vendues	16,761	—
15° Recettes diverses	17,977	—
Total	1,021,733	—

Total des colonnes 3° a. jusqu'à 9, ainsi que de la colonne 15 251,683 speciedalers.

La somme précédente ainsi que celle de la taxe des pauvres

(somme totale des recettes réelles de l'année) 1,122,741 —

Le texte, page XVI, présente un aperçu des recettes de l'administration des pauvres pour les années écoulées depuis 1851.

Voici quelques renseignements tirés du TABLEAU N° 4 sur la composition des commissions des pauvres ou de l'administration de l'assistance publique.

Les royaume est divisé en 651 arrondissements, dont 57 dans les villes et 594 à la campagne (sans compter quelques scieries, mines etc., avec des bureaux d'assistance particuliers). Dans chaque arrondissement l'assistance publique est administrée par une commission qui a toujours pour membre fixe un ecclésiastique et de plus, dans les villes, un magistrat. Les autres membres, qui en 1867 s'élevaient au nombre de 4,914, sont choisis par les représentants de la commune. Outre les susdits membres il y avait, en 1867, 2885 inspecteurs (rodemestere), choisis parmi les citoyens de la commune et chargés d'assister la commission. Dans les villes le magistrat précité exerce les fonctions de président; à la campagne le président est choisi par les membres dans leur propre sein; pour l'année 1867 ce choix était tombé sur 423 pasteurs, 6 autres fonctionnaires publics, 25 chantres et maîtres d'école, 21 autres employés, 102 propriétaires cultivateurs, 11 commerçants et fabricants, ainsi que 6 personnes dont la profession et la position ne sont pas indiquées, en tout 594. — Pour faciliter l'inspection des pauvres, les arrondissements sont divisés en un nombre de subdivisions à peu près égal à celui des membres choisis des commissions.

Le TABLEAU N° 5 donne des renseignements sur des legs et des établissements de charité concernant plus ou moins directement l'administration de l'assistance publique. Leur chiffre total s'élevait en 1867 à 749 avec une fortune de 1,475,512 spd. (1 spd. = 5 fr. 60 c. environ). Toutefois, il y a lieu de croire que les données fournies n'ont pas été très complètes.

TABLE DES MATIÈRES.

I. TABLEAUX, pages 1—28.

Tableau N° 1. Etat des pauvres assistés pendant l'année 1867	page 1.
— 2. Etat des étrangers à la commune, assistés contre remboursement des communes de leur domicile (compris dans le précédent tableau)	" 10.
— 3. Recettes de l'assistance publique pendant 1867	" 13.
— 4. Composition des commissions, etc.	" 26.
— 5. Legs etc. concernant l'assistance publique	" 27.

II. ANNEXE AUX TABLEAUX, pages I—XXXIII.

Explication des Tableaux.

I. Des tableaux mêmes	page III.
II. Etat des pauvres assistés	" IV.
III. Recettes de l'assistance publique	" XV.
IV. Arrondissements, commissions, etc.	" XXII.
V. Legs etc.	" XXV.
VI. Administration communale et commissions des pauvres	" XXVII.

Communications spontanées des commissions.

Laurvik	" XXVIII.
-------------------	-----------

Errata: voir la dernière feuille.

INDHOLD.

I. TABELVÆRKET, Side 1—28.

Tabel No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867	Side 1.
— 2. Fremmede, som forsørgedes mod Erstatning fra deres Hjemstavnsdistrikter (medindbefattede i forrige Tabel)	" 10.
— 3. Fattigvæsenets Indtægter 1867	" 13.
— 4. Fattigkommissionernes Sammensætning m. m.	" 26.
— 5. Legater m. m. vedkommende Fattigvæsenet	" 27.

II. FØLGESKRIFT TIL TABELVÆRKET, Side I—XXXIII.

Forklaring til Tabellerne.

I. Om selve Tabelværket	Side III.
II. De understøttede Fattige	" IV.
III. Fattigvæsenets Indtægter	" XV.
IV. Fattigdistrikterne, Fattigkommissionerne m. m.	" XXII.
V. Legater m. m.	" XXV.
VI. Kommunebestyrelsen og Fattigkommissionerne	" XXVII.

Frie Meddelelser fra Fattigkommissionerne.

Laurvik	" XXVIII.
-------------------	-----------

Rettelser — paa sidste Blad.

T a b e l v æ r k.

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867.

(Med Undtagelse af dem, som ikke nødanden Understøttelse end frit Lægetilsyn i eget Hjem. I sidste Rubrik ere alle fattige Sygehus-Patienter medtagne, hvad enten de tillige have havt anden Understøttelse og derfor tillige ere medregnede i de foregående Rubrikker eller ikke.)

Distrikter.	Folke-mængde 1/1 1867.	Enslige Personer:								Familieforsørgere:								For-pleiede paa Syge-hus.
		forældreløse ægte Børn.	moder-løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.	Total- sum.			
I. Oversigt.																		
Riget	1,712,628	2,069	1,013	5,131	8,422	3,689	10,923	31,247	6,162	14,387	1,509	5,744	4,533	32,335	63,582	4,804		
Rigets Landdistrikter ..	1,436,039	1,472	757	3,703	6,606	2,963	8,341	23,842	5,005	11,593	1,143	3,972	3,156	24,869	48,711	1,637		
Rigets Bydistrikter ..	276,589	597	256	1,428	1,816	726	2,582	7,405	1,157	2,794	366	1,772	1,377	7,466	14,871	3,167		
II. Landdistr. stiftsvis.																		
Christiania Stift	325,077	605	264	974	1,412	1,003	2,409	6,667	1,380	2,706	411	1,271	865	6,633	13,300	492		
Hamar Stift	239,437	176	140	665	1,109	568	1,667	4,325	936	3,010	284	665	787	5,682	10,007	93		
Christiansands Stift ..	261,049	261	80	633	1,315	498	1,408	4,195	825	1,917	194	774	432	4,142	8,337	209		
Bergens Stift	235,323	136	53	427	929	283	1,069	2,897	623	1,306	93	461	299	2,782	5,679	188		
Throndhjems Stift	226,577	183	171	590	1,129	380	1,226	3,679	803	1,651	107	513	593	3,667	7,346	365		
Tromsø Stift	148,576	111	49	414	712	231	562	2,079	438	1,003	54	288	180	1,963	4,042	290		
Summa	1,436,039	1,472	757	3,703	6,606	2,963	8,341	23,842	5,005	11,593	1,143	3,972	3,156	24,869	48,711	1,637		
III. Bydistr. stiftsvis.																		
Christiania Stift	129,745	324	163	723	885	334	1,282	3,711	545	1,611	212	934	817	4,119	7,830	2,155		
Hamar Stift	5,249	6	3	17	32	6	24	88	18	90	3	20	34	165	253	14		
Christiansands Stift ..	69,664	166	25	294	412	122	602	1,621	263	472	71	346	217	1,369	2,990	284		
Bergens Stift	32,463	49	22	59	114	123	231	598	84	174	29	258	116	661	1,259	270		
Throndhjems Stift	30,834	38	42	266	324	124	372	1,166	209	328	39	156	169	901	2,067	355		
Tromsø Stift	8,634	14	1	69	49	17	71	221	38	119	12	58	24	251	472	89		
Summa	276,589	597	256	1,428	1,816	726	2,582	7,405	1,157	2,794	366	1,772	1,377	7,466	14,871	3,167		
IV. Landdistr. amtsvis.																		
Smaalenene	76,402	191	60	203	251	225	508	1,438	299	585	94	247	171	1,396	2,834	77		
Akershus	105,742	213	113	357	465	348	778	2,274	494	1,129	185	437	354	2,599	4,873	320		
Hedemarken	118,191	101	81	374	615	284	814	2,269	461	1,443	145	368	506	2,923	5,192	62		
Christians	121,246	75	59	291	494	284	853	2,056	475	1,567	139	297	281	2,759	4,815	31		
Buskerud	79,834	110	44	264	418	252	693	1,781	383	742	86	316	205	1,732	3,513	63		
Jarlsberg og Laurvik ..	63,099	91	47	150	278	178	430	1,174	204	250	46	271	135	906	2,080	32		
Bratsberg	66,380	110	26	152	305	169	495	1,257	257	580	94	249	125	1,305	2,562	69		
Nedenæs	58,931	51	19	147	331	105	307	960	185	311	37	185	90	808	1,768	30		
Lister og Mandal	56,189	47	6	171	323	101	248	896	158	422	27	154	61	822	1,718	22		
Stavanger	79,549	53	29	163	356	123	358	1,082	225	604	36	186	156	1,207	2,289	88		
Søndre Bergenhус	113,437	75	10	173	385	119	491	1,253	307	717	42	272	155	1,493	2,746	77		
Nordre Bergenhус	85,668	42	35	191	379	118	443	1,208	245	442	44	146	115	992	2,200	105		
Romsdal	94,234	61	54	188	438	119	338	1,198	186	372	20	137	190	905	2,103	56		
Søndre Throndhjem	90,111	37	47	259	505	143	487	1,478	357	835	47	236	235	1,710	3,188	81		
Nordre Throndhjem	78,450	104	78	206	351	164	536	1,439	331	591	47	183	197	1,349	2,788	234		
Nordland	89,957	76	40	257	490	139	328	1,330	258	435	38	166	127	1,024	2,354	212		
Tromsø	41,890	7	6	98	168	64	146	489	129	397	5	66	37	634	1,132	37		
Finmarken	16,729	28	3	59	54	28	88	260	51	171	11	56	16	305	565	41		
Summa	1,436,039	1,472	757	3,703	6,606	2,963	8,341	23,842	5,005	11,593	1,143	3,972	3,156	24,869	48,711	1,637		
V. Bydistr. amtsvis.																		
Smaalenene	23,748	64	33	149	132	49	211	638	97	267	43	174	148	729	1,367	361		
Akershus	2,833	6	2	20	13	13	30	84	12	14	3	21	6	56	140	4		
Christiania	59,453	104	92	373	475	138	582	1,764	283	991	104	453	514	2,345	4,109	1,577		
Hedemarken	2,957	1	1	12	17	4	10	45	12	52	3	13	16	96	141	9		
Christians	2,292	5	2	5	15	2	14	43	6	38	—	7	18	69	112	5		
Buskerud	20,168	55	13	91	153	75	222	609	89	169	29	135	81	503	1,112	139		
Jarlsberg og Laurvik ..	23,543	95	23	90	112	59	237	616	64	170	33	151	68	486	1,102	74		
Bratsberg	15,393	32	6	66	103	34	146	387	65	72	10	72	41	260	647	41		
Nedenæs	9,898	26	5	52	55	11	54	203	33	48	9	47	51	188	391	33		
Lister og Mandal	17,893	42	3	139	144	55	222	605	86	138	28	85	51	388	993	77		
Stavanger	26,480	66	11	37	110	22	180	426	79	214	24	142	74	533	959	133		
Bergen	28,173	49	18	34	104	120	207	532	67	118	24	236	98	543	1,075	231		
Nordre Bergenhус	377	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	3	—		
Romsdal	11,503	27	14	72	68	32	99	312	36	108	14	97	55	310	622	66		
Søndre Throndhjem	19,775	5	28	210	240	88	276	847	153	234	28	69	112	596	1,443	314		
Nordre Throndhjem	3,469	6	4	9	26	7</												

A. No. 2.

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrikter.	Folke-mængde 1/1 1867.	Enslige Personer:								Familieforsørgere:								Total-sum.	For-pleiede paa Syge-hus.
		forældreløse ægte Børn.	moder- løse ægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.					
VI. Landdistrikterne fogderivis.																			
Ide og Marker	21,253	66	13	63	80	60	137	419	81	200	27	65	67	440	859	29			
Rakkestad	28,285	77	20	72	89	94	176	528	119	224	37	73	47	500	1,028	17			
Mosse	26,864	48	27	68	82	71	195	491	99	161	30	109	57	456	947	31			
Aker og Follo	40,744	121	58	147	214	132	348	1,020	184	436	74	219	164	1,077	2,097	281			
Nedre Romerige	29,484	57	24	93	90	99	189	552	146	234	37	82	83	582	1,134	10			
Øvre Romerige	35,514	35	31	117	161	117	241	702	164	459	74	136	107	940	1,642	29			
Odalens og Vinger	24,893	20	14	50	155	36	147	422	92	242	28	60	56	478	900	13			
Solør	22,469	42	38	67	94	41	134	416	48	253	15	67	88	471	887	7			
Hedemarken	40,456	32	22	153	216	147	368	938	223	487	56	156	233	1,155	2,093	27			
Søndre Østerdalen	16,320	1	5	59	85	43	117	310	72	350	37	67	85	611	921	14			
Nordre Østerdalen	14,053	6	2	45	65	17	48	183	26	111	9	18	44	208	391	1			
Thoten	24,695	12	7	64	72	77	220	452	138	341	43	86	48	656	1,108	10			
Søndre Gudbrandsdalen	25,413	12	22	49	135	76	242	536	103	357	29	57	75	621	1,157	14			
Nordre Gudbrandsdalen	24,842	9	12	81	131	42	127	402	78	283	22	51	73	507	909	6			
Hadeland og Laerdal	26,121	22	12	59	90	64	180	427	105	401	27	59	56	648	1,075	—			
Valders	20,175	20	6	38	66	25	84	239	51	185	18	44	29	327	566	1			
Buskerud	38,723	69	26	133	208	155	369	960	203	319	57	196	102	877	1,837	37			
Ringerige	13,286	19	5	27	45	32	103	231	41	106	7	41	34	229	460	2			
Hallingdal	14,588	13	7	59	85	36	107	307	70	145	11	42	32	300	607	6			
Numedal og Sandsvær	13,237	9	6	45	80	29	114	283	69	172	11	37	37	326	609	18			
Jarlsberg	42,837	70	26	109	171	125	265	766	145	175	27	196	96	639	1,405	26			
Laurvik	20,262	21	21	41	107	53	165	408	59	75	19	75	39	267	675	6			
Bamble	21,371	15	7	38	90	60	169	379	62	90	28	71	45	296	675	22			
Nedre Telemarken	20,089	29	7	44	97	51	167	395	93	179	17	71	41	401	796	32			
Øvre Telemarken	24,920	66	12	70	118	58	159	483	102	311	49	107	39	608	1,091	15			
Nedenes	48,944	39	15	116	291	82	245	788	146	161	31	160	78	576	1,364	29			
Sæterdalen	9,987	12	4	31	40	23	62	172	39	150	6	25	12	232	404	1			
Mandal	27,594	31	3	72	140	50	125	421	54	192	11	81	28	366	. 787	6			
Lister	28,595	16	3	99	183	51	123	475	104	230	16	73	33	456	931	16			
Jæderen og Dalerne	32,154	11	6	83	180	60	146	486	102	234	13	59	82	490	976	57			
Ryfylke	47,395	42	23	80	176	63	212	596	123	370	23	127	74	717	1,313	31			
Søndhordland	33,363	27	6	45	123	40	173	414	93	229	15	80	35	452	866	27			
Hardanger og Voss	24,592	7	1	48	105	29	102	292	94	186	5	40	31	356	648	4			
Nordhordland	55,482	41	3	80	157	50	216	547	120	302	22	152	89	685	1,232	46			
Sogn	36,215	19	29	74	155	55	222	554	128	151	13	50	66	408	962	51			
Sønd- og Nordfjord	49,453	23	6	117	224	63	221	654	117	291	31	96	49	584	1,238	54			
Søndmøre	36,218	19	8	63	165	46	135	436	71	147	7	43	29	297	733	6			
Romsdal	23,727	14	21	42	105	21	76	279	44	67	5	23	51	190	469	32			
Nordmøre	34,289	28	25	83	168	52	127	483	71	158	8	71	110	418	901	18			
Ørkedal	16,977	8	7	62	130	31	113	351	111	217	15	57	45	445	796	1			
Guldal	19,062	2	9	53	117	36	87	304	69	228	8	39	58	402	706	11			
Strinden og Selbu	21,884	11	13	61	127	40	138	390	94	200	15	73	66	448	838	42			
Fosen	32,188	16	18	83	131	36	149	433	83	190	9	67	66	415	848	27			
Stjør- og Værdalen	33,021	55	63	78	130	48	185	559	91	288	27	100	100	606	1,165	100			
Inderøen	26,022	21	8	84	123	82	248	566	170	145	10	51	49	425	991	55			
Namdalen	19,407	28	7	44	98	34	103	314	70	158	10	32	48	318	632	79			
Søndre Helgeland	23,467	19	6	64	172	37	108	406	93	97	9	50	21	270	676	73			
Nordre Helgeland	17,314	24	11	55	139	31	45	305	54	142	19	37	45	297	602	39			
Salten	27,266	7	5	62	110	40	92	316	58	111	7	47	32	255	571	52			
Lofoten og Vesteraalen	21,910	26	18	76	69	31	83	303	53	85	3	32	29	202	505	48			
Senjen og Tromsø	41,890	7	6	98	168	64	146	489	129	397	5	66	37	634	1,123	37			
Alten	5,857	7	1	24	14	13	40	99	19	36	4	14	2	75	174	—			
Hammerfest	4,356	16	1	5	15	4	26	67	19	65	1	21	4	110	177	2			
Tanen	3,838	1	—	12	13	9	15	50	7	36	4	7	4	58	108	8			
Varanger	2,678	4	1	18	12	2	7	44	6	34	2	14	6	62	106	31			
Summa	1,436,039	1,472	757	3,703	6,606	2,963	8,341	23,842	5,005	11,593	1,143	3,972	3,156	24,869	48,711	1,637			

A. No. 2.

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Enslige Perso-nere.	Familie-forsør-gere.	Total-sum.	Syge-huspa-tienter.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Enslige Perso-nere.	Familie-forsør-gere.	Total-sum.	Syge-huspa-tienter.
VII. Landdistrikterne, de enkelte Fattigdistrikter.						2. Akershus Amt. (fortsat.)					
1. Smaalenenes Amt.						1. Næs Bd	5,483	80	173	253	9
1. Id Bd	3,230	70	51	121	3	2. Udenæs -	2,233	63	76	139	3
2. Areremark -	2,166	30	20	50	-	3. Fenstad -	1,601	32	40	72	4
3. Ødemark -	2,095	71	36	107	1	4. Eidsvold -	8,262	164	201	365	7
4. Berg	3,614	63	158	221	12	5. Ullensaker -	7,373	150	150	300	1
5. Skjeborg -	4,583	64	59	123	6	6. Gjerdrum. . . . -	1,984	56	61	117	-
6. Hafslund Sagbrug VB	2,313	13	28	41	2	7. Nannestad -	4,821	123	178	301	5
8. Borge	2,340	22	36	58	4	8. Hurdalen -	2,605	22	38	60	-
9. Sannesunds Bordt.VB	747	19	17	36	-	9. Hurdalens Glasv. VB	1,253	8	17	10	-
10. Thorsnæs Bd	747	11	11	22	-	10. Feiring Bd	1,253	8	17	25	-
1. Rakkestad Bd	6,468	111	147	258	9						
2. Rødenæs -	2,619	34	29	63	-						
3. Trykstad -	4,723	99	89	188	3	3. Hedemarkens Amt.					
4. Eidsberg -	6,101	155	87	242	3	1. Eidskog Bd	6,920	104	79	183	2
5. Askim -	2,372	32	27	59	-	2. Vinger -	6,226	130	100	230	-
6. Skiptvet -	3,034	44	51	95	2	3. Søndre Odalen . . -	7,118	122	143	265	11
7. Spydeberg -	2,810	53	70	123	-	4. Odals Værk . . . VB	4,310	7	9	16	-
1. Glemminge Bd	2,611	18	38	56	1	5. Nordre Odalen . . Bd	4,310	59	147	206	-
2. Tune	97	106	203	5							
3. Borregaard Sagbr. VB	6,681	43	22	65	-	1. Brandvold Bd	3,946	67	65	132	5
4. Sanne og Soli Do. -	10	6	16	-	2. Grue	6,464	132	104	236	-	
5. Holleby Gods . . -	8	1	9	-	3. Høi	3,483	65	61	126	2	
6. Varteig Bd	1,405	13	24	37	-	4. Aasnæs	4,538	79	114	193	-
7. Onsø -	3,656	43	45	88	2	5. Vaaler	4,119	73	127	200	-
8. Raade -	3,067	51	36	87	10						
9. Rygge -	2,794	51	39	90	5	1. Romedal Bd	4,928	120	206	326	7
10. Mosse Landdistr. -	970	25	21	46	1	2. Løiten -	4,537	105	114	219	1
11. Do. Jernv. . . VB	10	5	15	-	3. Stange -	6,763	227	225	452	8	
12. Vaaler Bd	1,658	46	19	65	2	4. Vang -	8,443	208	314	522	4
13. Svindal -	1,191	22	20	42	-	5. Næs -	4,448	75	82	157	6
14. Haabøl -	2,445	54	74	128	5	6. Ringsaker -	11,366	203	214	417	1
	Sum	75,693	1,438	1,396	2,834	77					
2. Akershus Amt.						1. Elverum Bd	6,536	124	203	327	6
1. Vestby a. . . . Bd	1,555	30	40	70	3	2. Trysil -	4,269	66	232	298	3
2. Garder -	489	23	8	31	2	3. Øiensjøfos Værk VB	4,269	-	2	2	-
3. Soner -	1,032	22	22	44	-	4. Aamot Bd	2,841	79	124	203	2
4. Kraakstad -	1,324	31	40	71	-	5. Store Elvedalen . -	2,348	41	50	91	3
5. Ski	1,794	48	47	95	2						
6. Aas	1,569	53	48	101	6	1. Rendalep Bd	3,177	44	70	114	1
7. Kroer	377	8	4	12	-	2. Lille Elvedalen . -	30	22	52	-	-
8. Nordby -	762	15	18	33	-	3. Øvre Foldalen . -	3,216	10	13	23	-
9. Fron	1,861	66	37	103	8	4. Foldals KobberVB	—	1	1	-	-
10. Næsodden -	1,097	17	16	33	1	5. Tønsæt Bd	2,975	38	54	92	-
11. Oppegaard . . . -	496	10	8	18	-	6. Tolgen -	3,024	44	17	61	-
12. Aker -	18,981	500	632	1,132	252	(—) Røros a. . . . -	245	5	5	10	-
(—) Maridal. Hammer VB	3	5	8	-	7. Kvikne -	790	4	16	20	-	
13. Bærum Bd	90	68	158	5	8. Indsæt -	554	8	10	18	-	
14. Bærum's Jernværk VB	5,012	22	5	27							
15. Fossum Do. -	5	1	6	-	4. Christians Amt.						
16. Asker Bd	3,388	77	78	155	1	1. Østre Thoten . . Bd	7,794	181	299	480	-
1. Høland Bd	6,493	106	96	202	-	2. Vestre Thoten . . -	7,542	113	103	216	4
2. Urskog -	2,987	54	70	124	-	3. Vardal -	4,114	64	122	186	-
3. Blakier -	1,849	28	41	69	5	4. Birid -	50	69	119	4	-
4. Enebak -	3,964	110	90	200	2	5. Do. Glasværk VB	1	4	5	-	-
5. Fet	4,110	78	88	166	1	6. Redalen Bd	5,465	11	19	30	-
6. Sørum -	3,088	61	64	125	1	7. Snertiugsdalen . -	32	40	72	2	-
7. Skedsmo -	40	42	82	-							
8. Sagdalens Sagbr. VB	2,993	15	15	30	-	1. Øier Bd	4,174	109	112	221	-
9. Lørenskogen . . Bd	1,207	17	25	42	-	2. Ringebu -	5,010	75	73	148	2
10. Nittedal -	2,563	37	45	82	1	3. Sollien -	386	2	3	5	-
11. Hakedals Jernv. VB	6	6	12	-	4. Søndre Fron . . -	3,431	48	61	109	1	

Anm. 1. Fattigdistrikterne ere ordnede og nummererede fogderivis. Nogle faa Fattigdistrikter høre imidlertid til to Fogderier eller til baade Land og By, og i saadanne Tilfælde er Hoveddelen anført med No., Bidelen eller den mindre Del har derimod ikke faaet No.; og Deleene ere desuden betegnede med a og b. Brugs-Distriket Maridals Hammer i Akers Herved staar uden No., da det hører sammen med Bærum's Brugs-Distriket i Herredet af samme Navn. Vestby Bygd i Akershus Amt danner et Fattigdistrikt med Holmsbo By, og Tallene ere delte efter Folketallet.

Anm. 2. I denne Afdeling (Tabel I, b) maatte Folketallet anføres efter 1ste Januar 1866, medens ellers Folkemængden 1ste Januar 1867 er lagt til Grund.

(*)

A. No. 2.

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Enslige Perso-nere.	Familie-forsør-gere.	Total-Sum.	Syge-huspa-tienter.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Enslige Perso-nere.	Familie-forsør-gere.	Total-sum.	Syge-huspa-tienter.
4. Christians Amt. (forts.)						5. Buskeruds Amt. (forts.)					
3. Lesje Bd	2,681	49	51	100	3	1. Næs Bd	4,638	110	124	234	—
4. Lesjeskogen . . . -	985	7	12	19	—	2. Gol -	2,553	48	35	83	—
5. Vaage -	7,659	126	208	334	—	3. Hemsedal -	1,609	30	23	53	—
6. Lom -	3,299	54	64	118	1	4. Aal -	2,886	49	48	97	2
7. Skeaker -	2,691	57	56	113	2	5. Torpe -	825	19	19	38	2
1. Jævnaker Bd	2,550	38	36	74	—	6. Hol -	2,218	51	51	102	2
2. Hadelands Glasv. VB	{ 2,550	5	2	7	—	1. Sandsver Bd	4,811	96	107	203	7
3. Lynnner Bd	3,380	40	33	73	—	2. Flesberg -	1,196	35	41	76	4
4. Gran -	10,125	141	242	383	—	3. Svenne -	{ 1,210	33	19	52	—
5. Land:						4. Vinorens Sølvv. VB	—	3	3	—	
1) Fluberg Sogn . . .	2,409	56	76	132	—	5. Lyngdal Bd	772	17	22	39	2
2) Hof -	2,875	62	111	173	—	6. Rollag -	1,135	17	35	52	—
3) Østsinnen	696	18	16	34	—	7. Vægli -	734	8	18	26	—
4) Nordsinnen	1,597	25	50	75	—	8. Nore -	1,771	47	46	93	1
5) Torpen -	2,652	42	82	124	—	9. Opdal -	1,657	30	35	65	4
1. Bagn Bd	1,762	20	25	45	—						
2. Reinli -	793	11	55	66	—						
3. Begndalen -	699	14	10	24	—						
4. Nordre Hedalen . . . -	{ 945	4	6	10	—						
5. Søndre Do. -	945	1	11	12	—						
6. Bruflat -	1,774	14	37	51	—						
7. Aurdal -	2,227	33	15	48	—						
8. Skrutval -	1,773	11	34	45	1						
9. Ulnæs -	982	16	13	29	—						
10. Svennæs -	1,092	11	15	26	—						
11. Hegge -	1,248	19	5	24	—						
12. Volbu -	349	3	2	5	—						
13. Rogne -	954	11	15	26	—						
14. Slidre -	1,059	20	13	33	—						
15. Lommen -	920	8	15	23	—						
16. Røen -	1,277	16	20	36	—						
17. Øien -	{ 2,697	6	7	13	—						
18. Vang -	2,697	16	24	40	—						
19. Hurum -	5	5	5	10	—						
	Sum	122,678	2,056	2,759	4,815	31					
5. Buskeruds Amt.											
1. Hurum a Bd	2,564	60	54	114	—	1. Sandeherred . . . Bd	5,423	73	49	122	1
2. Røken -	2,546	51	55	106	6	2. Tjødling -	2,351	41	30	71	1
3. Frogner -	3,799	117	98	215	6	3. Østre Halsen -	661	2	4	6	—
4. Trandby -	1,372	33	36	69	1	4. Hedrum -	4,029	76	54	130	2
5. Sylling -	1,230	24	17	41	1	5. Laurdal -	2,431	52	27	79	2
6. Aassiden -	1,122	30	38	68	4	6. Brunlanæs -	4,142	99	68	167	—
7. Eker -	{ 240	214	454	7	7. Fredriksværn -	{ 1,014	24	11	35	—	
8. Fossesholms Gods VB	20	11	31	2	8. Staværn -	41	24	65	—		
9. Do. Brug -	1	7	8	—							
10. Semssidens -	3	2	5	—							
11. Vendelborgs -	2	3	5	—							
12. Skotselvens -	{ 11,783	10	2	12	—						
13. Mjøndalens -	9	3	12	—							
14. Stenbergarb. -	12	4	16	—							
15. Tømmerdrag. -	5	—	5	—							
16. Hoens -	6	1	7	—							
17. Modum Bd	138	162	300	9							
18. Modums Blaafarv. VB	7,556	60	26	86	—						
19. Buskeruds Gods -	6	2	8	—							
20. Sigdal Bd	6,582	133	142	275	1						
1. Hole Bd	{ 4,009	59	47	106	2						
2. Ringerik Nikkelv. VB	3,446	62	78	140	—						
3. Norderhov Bd	2,022	42	30	72	—						
4. Haug -	1,378	23	45	68	—						
5. Lunder -	2,382	45	27	72	—						

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrakter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde 1/1 1866.	Ensige Perso- ner.	Familie- forsør- gere.	Total- Sum.	Syge- huspa- tienter	Distrakter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde 1/1 1866.	Ensige Perso- ner.	Familie- forsør- gere.	Total- Sum.	Syge- huspa- tienter
7. Bratsberg Amt. (forts.)						8. Nedenæs Amt (fortsat.)					
9. Lunde Bd	1,709	30	25	55	—	8. Bykle Bd	491	11	9	20	—
10. Flaabygd -	548	9	11	20	—	9. Aaserall -	1,392	41	20	61	—
11. Bø	2,633	61	60	121	3						
1. Grandsherred . . Bd	1,398	23	37	60	—	9. Lister og Mandals Amt.					
2. Hofvin -	846	16	20	36	1	1. Tveit Bd	1,471	21	20	41	—
3. Tinn -	2,632	38	39	77	1	2. Oddernæs -	2,401	46	26	72	—
4. Hjertdal -	1,153	24	48	72	2	3. Randøsund -	1,072	12	5	17	—
5. Saudland -	929	11	31	42	—	4. Øvrebø -	942	16	12	28	—
6. Tudal -	787	3	19	22	—	5. Hægland -	887	10	19	29	—
7. Silgjord -	2,137	32	43	75	—	6. Vennesland -	1,103	20	25	45	—
8. Flatdal -	997	21	42	63	1	7. Søgne -	2,463	30	18	48	—
9. Aamotsdal -	721	22	24	46	—	8. Grebstad -	923	16	12	28	—
10. Hviteseid -	1,435	30	16	46	2	9. Halsaa -	2,652	36	27	63	1
11. Brunkeberg -	1,370	40	12	52	2	10. Hartmark -	363	5	1	6	—
12. Vraadal -	616	14	9	23	—	11. Holme -	1,561	28	15	43	1
13. Laardal -	528	12	19	31	—	12. Øslebø -	1,059	14	15	29	—
14. Eidsborg -	444	5	13	18	—	13. Løvdal -	1,015	21	18	39	2
15. Høidalsmo -	492	7	14	21	4	14. Bjelland -	1,024	17	18	35	—
16. Mo	1,177	26	28	54	—	15. Grindem -	937	13	13	26	—
17. Skafse -	726	14	16	30	—	16. Finsland -	888	18	13	31	1
18. Vinje -	1,888	45	47	92	—	17. Valle -	2,956	39	48	87	—
19. Raudland -	697	16	28	44	1	18. Spangereid -	1,716	22	23	45	1
20. Ødefjeld -	209	5	2	7	—	19. Vigmostad -	1,055	17	17	34	—
21. Mjøsstrand -	171	6	10	16	1	20. Konnesmo -	1,017	20	21	41	—
22. Nissedal -	1,801	28	34	62	—						
23. Moland -	2,120	45	57	102	—						
	Sum	66,819	1,257	1,305	2,562	69					
8. Nedenæs Amt.						1. Aa Bd	2,930	63	76	139	3
1. Søndeled Bd) 3,474	43	43	86	—	2. Austad -	1,354	18	15	33	—
2. Ekelands Jernk. VB)	9	5	14	—	3. Kvaas -	762	6	12	18	—
3. Dybvaag . . . Bd	2,573	47	18	65	1	4. Hægebostad -	1,117	18	22	40	1
4. Flaugstad -	1,329	7	4	11	—	5. Eken -	990	17	19	36	—
5. Holt)	78	46	124	1	6. Herod -	1,014	22	15	37	1
6. Næs Jernværk . VB) 4,148	32	12	44	—	7. Spind -	1,423	33	12	45	2
7. Vegaardsheien . Bd	1,842	34	28	62	1	8. Vanse -	5,212	106	91	197	2
8. Gjerrestad -	2,650	30	48	78	1	(-) Farsund, a, Landdistr. -	542	18	10	28	—
9. Tromø -	6,547	83	46	129	—	9. Liknæs -	2,847	38	38	76	—
10. Østre Moland . .	1,486	30	7	37	—	10. Fede -	1,080	16	10	26	1
11. Øiestad -) 85	56	141	2	11. Fjotland -	1,079	22	29	51	1	
12. Solberg Grube . VB) 4,132	3	1	4	12. Næs -	1,835	27	17	44	1	
13. Hisøen Bd	2,031	41	15	56	1	13. Hitterø -	1,964	22	33	55	2
14. Froland -) 2,008	21	15	36	14. Bakke -	1,413	9	18	27	1	
15. Frolands Jernv. VB)	14	9	23	—	15. Gyland -	1,148	12	10	22	1
16. Aamlid Bd	1,302	25	19	44	16. Siredalen -	1,814	28	29	57	—	
17. Lille Topdal . . .	437	4	9	13		Sum	56,029	896	822	1,718	22
18. Gjevedal -	390	9	2	11							
19. Mykland -	596	7	1	8		10. Stavanger Amt.					
20. Fjære -	4,108	46	40	86	14	1. Soggendal, Landdistr. Bd	2,936	46	37	83	—
21. Eide	736	11	6	17	—	2. Lunde -	1,472	25	21	46	4
22. Landvik -	2,230	33	28	61	—	3. Heskestad -	1,037	15	15	30	4
23. Heirefos -	553	6	13	19	—	4. Helleland -	1,364	15	24	39	—
24. Vestre Moland . .	2,167	40	38	78	3	5. Birkrem -	1,991	38	40	78	—
25. Høivaag -	2,069	25	30	55	—	6. Ekersund, Landdistr. -	2,500	29	29	58	2
26. Birkenæs -	1,666	25	37	62	—	7. Ougne -	954	18	12	30	2
1. Evje Bd	765	20	19	39	1	8. Haa -	3,006	62	43	105	—
2. Veigusdal -	911	9	17	26	—	9. Time -	2,376	41	45	86	—
3. Hordnæs -	1,113	16	29	45	—	10. Gjæsdal -	997	2	13	15	—
4. Iveland -	1,144	15	38	53	—	11. Klepp -	2,205	35	39	74	5
5. Bygland -	2,227	29	56	85	—	12. Høiland -	3,215	65	49	114	5
6. Valle -	1,237	21	28	49	—	13. Haaland -	2,822	27	31	58	5
7. Hyllestad -	710	10	16	26	—	14. Hetland -	4,015	56	76	132	27
					—	15. Randeberg -	1,061	12	16	28	3

A. No. 2.

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrakter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde 1/1 1866.	Enslige Perso- ner.	Familie- forsør- gere.	Total- Sum.	Syge- huspa- tienter	Distrakter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde 1/1 1866.	Enslige Perso- ner.	Familie- forsør- gere.	Total- Sum.	Syge- huspa- tienter
10. Stavanger Amt (fortsat).						11. Søndre Bergenhus Amt (fortsat).					
1. Høle Bd	1,122	5	12	17	2	7. Østensø Bd	1,602	12	13	25	—
2. Fossan -	2,081	18	13	31	—	8. Jondalen -	1,663	14	12	26	—
3. Strand -	2,228	18	27	45	3	9. Vossevangen -	5,529	94	111	205	2
4. Hjelmeland -	2,231	36	24	60	—	10. Evanger -	2,091	20	43	63	—
5. Fister -	853	18	12	30	—	11. Opheim -	802	12	10	22	—
6. Aardal -	1,315	13	6	19	2	12. Vinje -	1,207	13	23	36	1
7. Jælse -	2,606	50	37	87	—	1. Os Bd	2,173	14	36	50	—
8. Sand -	1,600	20	44	64	2	2. Samnanger -	1,577	18	29	47	—
9. Søvde -	1,899	28	38	66	—	3. Fuse -	1,071	9	11	20	—
10. Suledal -	2,125	41	44	85	3	4. Haalandsdal -	613	7	7	14	—
11. Rennesø, indre Sogn -	1,990	34	31	65	—	5. Strandvik -	1,489	19	28	47	—
12. Hvitingsø -	462	4	9	13	4	6. Fane -	3,635	50	42	92	1
13. Finnø -	1,324	14	7	21	—	7. Sund -	1,949	12	18	30	1
14. Talgø -	391	3	7	10	—	8. Østervold -	1,168	8	13	21	1
15. Hinderaa -	1,680	29	19	48	1	9. Møgster -	1,092	11	7	18	—
16. Sjærnerø -	922	17	14	31	—	10. Fjeld f. . . . -	2,557	8	16	24	1
17. Vikedal -	1,157	25	21	46	—	11. Askøen -	3,966	61	47	108	7
18. Sandeid -	831	6	21	27	—	(—) Bergen a. Landdistr. . . . -	2,699	64	54	118	26
19. Imsland -	714	11	13	24	—	12. Aarstad -	1,398	14	30	44	2
20. Bukken -	1,062	13	19	32	1	13. Haus -	6,291	50	74	124	—
21. Tysvær -	2,168	23	42	65	5	14. Hammer -	2,304	12	29	41	1
22. Skjold -	2,336	36	49	85	2	15. Melland -	1,238	7	10	17	—
23. Vats -	1,188	13	30	43	2	16. Alversund -	602	4	6	10	—
24. Falnæs -	1,592	23	14	37	2	17. Aasene -	1,102	7	11	18	2
25. Akre -	1,939	19	23	42	—	18. Hosanger -	4,092	28	43	71	2
26. Ferkingstad -	1,226	10	13	23	—	19. Manger -	6,848	66	72	138	2
27. Avaldsnæs -) 4,735	28	76	104	—	20. Lindaas -	7,102	78	102	180	—
28. Vigsnæs KobberVB)	1	—	1	1						
29. Tervestad Bd	1,594	20	28	48	—						
30. Skære -	1,686	17	22	39	—						
31. Utsire -	394	3	2	5	—						
	Sum	79,402	1,082	1,207	2,289	88					
11. Søndre Bergenh. Amt.						12. Nordre Bergenhus Amt.					
1. Sveen Bd	2,227	14	40	54	1	1. Eivindvik Bd	4,402	9	55	64	9
2. Vikebygd -	1,062	22	19	41	—	2. Hyllestad a. . . . -	1,214	13	10	23	2
3. Fjelberg -	1,224	17	31	48	—	(—) Askenvold a. Landdistr. . . . -	295	3	3	6	—
4. Aaland -	1,565	18	25	43	1	3. Lavik -	2,640	16	16	32	4
5. Eid -	1,203	16	11	27	—	4. Brække -	957	8	6	14	2
6. Etne -	2,614	44	37	81	4	5. Vik -	3,217	51	28	79	4
7. Skonevik -	922	22	17	39	1	6. Balestrand -	2,204	31	31	62	1
8. Aakre -	1,387	22	25	47	4	7. Lekanger -	2,407	41	19	60	—
9. Holmedal -	946	5	10	15	—	8. Aurland -	2,497	53	20	73	—
10. Kvindherred -	2,441	39	22	61	4	9. Sogndal -	3,872	80	38	118	3
11. Husnæs -	829	7	14	21	—	10. Lærdal -	3,740	88	72	160	5
12. Ænæs -	647	8	4	12	—	11. Aardal -	1,791	16	13	29	3
13. Ølve -	626	15	10	25	—	12. Lyster -	4,057	97	50	147	12
14. Stordæsen -	1,734	15	18	33	—	13. Hafslø -	3,265	36	40	76	5
15. Valestrand -	900	12	14	26	1	14. Justedal -	885	12	7	19	1
16. Finaas -	4,580	27	59	86	—	(—) Hyllestad b. . . . Bd	1,261	15	11	26	3
17. Fitje -	2,313	28	28	56	3	1. Askenvold b. . . . -	2,770	28	27	55	4
18. Tysnæs -	1,403	17	17	34	1	2. Grimelien's KobberVB)	—	2	2	1
19. Opdal -	1,729	18	11	29	3	3. Ytre Holmedal . . . Bd	3,779	49	51	100	7
20. Onoreim -	1,143	20	22	42	—	4. Indre do. . . . -	3,450	51	34	85	8
21. Strandebarm -	1,416	19	7	26	1	5. Vefring -	1,407	19	12	31	1
22. Varaldsø -	784	9	11	20	2	6. Naustdal -	2,639	53	55	108	3
1. Røldal Bd	928	11	22	33	—	7. Førde -	2,256	47	41	88	4
2. Kinservik -	5,778	59	64	123	—	8. Holse -	582	4	5	9	1
3. Uivik -	1,433	14	16	30	—	9. Jølster -	2,580	35	33	68	5
4. Graven -	1,388	17	15	32	—	10. Kinn -	4,679	82	115	197	6
5. Eidsfjord -	1,070	19	18	37	1	11. Bremanger -	1,852	24	22	46	3
6. Vikør -	1,251	7	9	16	—	12. Daviken -	3,056	37	18	55	1
						13. Gloppe -	2,908	28	25	53	2
						14. Bredum -	1,797	11	19	30	1

A. No. 2.

7

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Ensige Personer.	Familie-forsør-gere.	Total-Sum.	Syge-huspa-tienter.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Ensige Personer.	Familie-forsør-gere.	Total-Sum.	Syge-huspa-tienter.	
12. Nordre Bergenhus Amt (fortsat).						14. Søndre Throndhjems Amt (fortsat).						
15. Indviken Bd	3,017	32	33	65	—	3. Rennebu Bd) 2,682	35	66	101	—	
16. Stryn -	2,433	38	16	54	—	4. St. Olafs Værk . VB)	—	—	—	—	
17. Eid -) 2,918	31	19	50	2	5. Opdal Bd	4,500	106	116	222	—	
18. Horningdal -) 1,612	12	9	21	—	1. Melhus a Bd	2,526	44	66	110	2	
19. Selja -	4,018	58	37	95	2	2. Høilandet -	1,235	16	41	57	1	
	Sum	86,457	1,208	992	2,200	105	3. Flaa -	583	6	9	15	—
13. Romsdals Amt.						4. Horg -	2,681	47	53	100	3	
1. Vanelven Bd	1,423	16	12	28	—	5. Støren -	2,151	43	45	88	3	
2. Søvde -	913	10	2	12	—	6. Budal -	522	4	10	14	1	
3. Volden -	3,043	34	26	60	1	7. Soknedalen -	2,043	32	54	86	—	
4. Ørsten -	1,719	15	12	27	—	8. Singsaas -	1,505	15	21	36	—	
5. Hjørrendfjord -	1,634	20	12	32	—	9. Holtaalen -	809	6	5	11	1	
6. Stranden -	1,276	15	6	21	—	10. Aalen -	1,487	12	28	40	—	
7. Stordalen -	830	8	12	20	—	11. Røros b -	3,515	79	70	149	—	
8. Norddalen -	2,089	25	22	47	—	(—) Melhus b Bd	160	2	4	6	—	
9. Sunelven -	1,589	15	18	33	—	1. Børsgsen -	3,789	68	68	136	1	
10. Sandø -	1,699	31	20	51	—	2. Budviken -	841	14	20	34	1	
11. Røvde -	794	8	5	13	—	3. Bynæsset -	2,109	33	45	78	3	
12. Herø -	1,999	27	22	49	1	4. Leinstrand -	1,161	24	33	57	2	
13. Ulfsten -	1,049	9	3	12	—	5. Klæbbu -	1,677	23	39	62	1	
14. Hareid -	1,479	17	6	23	1	6. Selbu -	5,072	87	121	208	4	
15. Borgund -	5,897	106	66	172	—	7. Tydalen -	814	5	13	18	—	
16. Ørskog -	3,389	39	28	67	1	8. Lade -	3,761	81	73	154	16	
17. Skodie -	2,511	19	20	39	—	9. Bratsberg -	603	12	8	20	2	
18. Haram -	2,454	22	5	27	2	10. Malvik -) 2,130	38	22	60	11	
1. Vestnæs Bd	3,011	20	15	35	8	11. Mostadmarkens Jv. VB)	3	2	5	1	
2. Eid -	1,743	26	20	46	1							
3. Gryten -	2,921	45	42	87	3	15. Nordre Throndhjems Amt.						
4. Veø -	2,425	46	30	76	4	1. Nedre Stjørdalen Bd	7,282	132	188	320	5	
5. Næsset -	3,413	12	27	39	5	2. Øvre Stjørdalen . -	5,270	83	109	192	5	
6. Bolsø -	3,444	50	24	74	6	3. Frosten -	3,064	46	29	75	10	
7. Akerø -	2,026	26	9	35	3	4. Aasen -	1,976	37	28	65	6	
8. Sandø -	601	7	6	13	—	5. Skogn -	3,786	84	105	189	23	
9. Fraenen -	2,254	20	13	33	2	6. Levanger, Landdistr. -	2,290	43	36	79	15	
10. Bud a -	1,585	27	4	31	—	7. Værdalen -	6,713	105	67	172	32	
(—) Bud b Bd	130	2	—	2	—	8. Leksviken -	3,091	29	44	73	4	
1. Kvernæs -	1,103	5	5	10	—	1. Ytterøen Bd) 1,499	28	11	39	6	
2. Bremsnæs -	2,065	33	12	45	—	2. Ytterøens Kobbv., VB)	2	22	24	7	
3. Kornstad -	2,421	37	18	55	—	3. Mosviken og Verran Bd	2,949	58	45	103	10	
4. Fræde -	1,180	10	8	18	2	4. Inderøen -	5,428	120	92	212	6	
5. Grip -	208	4	—	4	—	5. Sparbu -	4,641	130	98	228	8	
6. Thingvold -	2,541	40	31	71	—	6. Stod -	3,471	80	50	130	11	
7. Øre -	2,303	33	19	52	—	7. Snaasen -	3,250	59	47	106	2	
8. Strømsnæset -	1,222	18	11	29	—	8. Solberg -	3,367	66	43	109	1	
9. Øxendalen -	1,281	22	30	52	—	9. Aas -	1,651	23	17	40	4	
10. Sundalen -	2,244	37	36	73	—							
11. Stangvik -	2,619	16	54	70	2							
12. Halse -	1,829	20	33	53	3							
13. Surendalen -	3,105	56	44	100	1							
14. Rindalen -	2,684	54	36	90	1							
15. Ædø -	3,545	44	34	78	4							
16. Aure -	3,614	52	47	99	1							
	Sum	93,304	1,198	905	2,103	56						
14. Søndre Throndhjems Amt.												
1. Ørkedal Bd	6,219	142	179	321	1							
2. Meldal -	3,510	68	84	152	—							

(*)

A. No. 2.

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Enslige Perso-nere.	Familie-forsør-gere.	Total-sum.	Syge-huspa-tienter.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Enslige Perso-nere.	Familie-forsør-gere.	Total-sum.	Syge-huspa-tienter.	
15. Nordre Throndhjems Amt (forts.).						16. Nordlands Amt (forts.)						
5. Kolvereid Bd	2,388	34	36	70	4	11. Øxnæs Bd	1,879	20	13	33	3	
6. Nærø -	1,477	29	30	59	6	12. Dvergberg -	1,648	15	3	18	3	
7. Vikten -	1,749	30	31	61	11							
8. Lekø -	1,702	40	13	53	5							
	Sum	79,133	1,439	1,349	2,788	234						
16. Nordlands Amt.						17. Tromsø Amt.						
1. Bindalen Bd	1,920	31	32	63	6	1. Kvædfjord Bd	2,115	13	29	42	4	
2. Brønø -	5,318	93	66	159	12	2. Throndnæs -	4,307	68	41	109	1	
3. Vegø -	1,518	25	20	45	4	(-) Evindnæs b -	191	2	3	5	1	
4. Thjøttsø -	2,781	37	27	64	7	3. Sand -	863	8	3	11	1	
5. Stamnæs -	1,989	33	24	57	10	4. Ibestad -	5,685	54	54	108	4	
6. Alstahaug -	1,291	18	10	28	7	5. Tranø og Reisen -	2,267	33	14	47	2	
7. Herø -	2,438	68	32	100	15	6. Dyrø -	1,027	14	11	25	1	
8. Vefsen -	5,051	90	54	144	12	7. Berg -	351	5	1	6	-	
9. Hatfjelldalen -	921	11	5	16	—	8. Torsken -	459	3	6	9	-	
1. Nesne Bd	3,899	49	54	103	13	9. Lenvik -	2,897	20	20	40	2	
2. Hemnæs -	3,922	64	42	106	11	10. Hillesø -	811	4	7	11	2	
3. Mo -	3,829	58	116	174	8	11. Maalselven -	2,463	26	116	142	2	
4. Lurø -	1,554	43	19	62	—	12. Bardodalen -	916	7	14	21	-	
5. Frænen -	289	3	5	8	—	13. Tromsøsundet -	2,632	33	15	48	-	
6. Rødø -	1,684	38	26	64	7	14. Balsfjorden -	3,610	28	46	74	3	
7. Melø -	2,309	50	35	85	—	15. Karlsø -	1,245	23	30	53	2	
1. Gildeskaal Bd	2,375	22	21	43	4	16. Helgø -	689	10	10	20	-	
2. Beieren -	1,164	23	44	67	4	17. Lyngen -	4,275	82	113	195	2	
3. Bodø a -	3,042	39	27	66	19	18. Skjervø -	2,785	34	72	106	10	
4. Skjerstad -	3,353	37	16	53	2	19. Kvænangen -	1,677	18	23	41	-	
5. Saltdalen -	1,971	19	15	34	—	20. Do. Kobber. VB	—	4	6	10	-	
6. Rørstad -	2,614	17	15	32	8							
7. Kjerlingsø -	431	4	4	8	3	Sum	41,265	489	634	1,123	37	
8. Stegen -	1,790	23	4	27	—	18. Finmarkens Amt.						
9. Ledingen -	835	12	4	16	2	1. Loppen Bd	801	8	5	13	-	
10. Hammerø -	2,285	18	25	43	—	2. Talvik -	1,938	30	13	43	-	
11. Lødingen -	1,379	24	25	49	1	3. Alten -)	37	32	69	-	
12. Hol -	685	11	5	16	1	4. Do. Kobber. VB)	19	20	39	-	
13. Tysfjorden -	1,402	11	9	20	—	5. Kautokeino Bd	738	5	5	10	-	
14. Evindnæs a -	2,052	25	38	63	7							
15. Ankenæs -	1,594	31	3	34	—	1. Hasvik Bd	506	13	10	23	-	
1. Værø Bd	435	7	7	14	—	2. Hammerfest, Landdistr. -	1,446	34	53	87	1	
2. Flakstad -	953	20	2	22	—	3. Maasø -	933	4	18	22	1	
3. Moskenæs -	590	8	6	14	3	4. Kjelvik -	345	4	8	12	-	
4. Buksnæs -	2,532	36	38	74	12	5. Kistrand -	1,048	12	21	33	-	
5. Borge -	2,348	13	10	23	2							
6. Gimso -	987	16	10	26	4	1. Lebesby Bd	592	11	13	24	-	
7. Vaagen -	2,667	102	52	154	11	2. Tanen -	1,388	22	32	54	6	
8. Hadsel -	3,728	37	14	51	3	3. Karasjok -	588	7	—	7	-	
9. Sortland -	1,497	9	13	22	1	4. Næsseby -	1,175	10	13	23	2	
10. Bø -	2,200	20	34	54	6							
						(-) Vardø a Bd	538	15	22	37	5	
						(-) Vadsø a -	959	19	23	42	19	
						1. Sydvaranger -	1,171	10	17	27	7	
							Sum	57,873	260	305	565	41

No. 1. Fattige, som understøttedes i Løbet af Aaret 1867. (Se Side 1.)

Distrikter. (Byerne, ordnede Grup- pevis efter Størrelsen.)	Folke- mængde 1/1 1867.	Enslige Personer.							Familieforsørgere:							For- pleiede paa Syge- hus.
		foræld- dreløse sægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.	Total- Sum.	
Christiansand	59,453	104	92	373	475	138	582	1,764	283	991	104	453	514	2,345	4,109	1,577
Fredrikshald	9,423	26	12	47	64	3	98	250	33	82	25	73	68	281	531	218
Drammen	13,639	27	8	40	82	48	125	330	54	82	20	80	48	284	614	119
Bergen b.	10,966	37	3	53	98	36	163	390	54	94	24	50	36	258	648	74
Stavanger	17,157	54	8	17	69	12	139	299	56	130	18	107	51	362	661	123
Tromsø	28,173	49	18	34	104	120	207	532	67	118	24	236	98	543	1,075	231
Throndhjem	19,775	5	28	210	240	88	276	847	153	234	28	69	112	596	1,443	314
Fredrikstad	7,060	22	9	33	19	10	36	129	18	65	8	54	32	177	306	96
Sarpsborg	3,094	7	3	24	18	14	23	89	15	62	3	22	18	120	209	11
Moss	4,171	9	9	45	31	22	54	170	31	58	7	25	30	151	321	36
Kongsberg	5,073	21	4	48	62	23	88	246	27	76	8	46	32	189	435	19
Horten	6,304	24	6	17	13	12	39	111	16	32	8	37	11	104	215	5
Tønsberg	4,737	16	1	26	30	7	49	129	11	40	5	30	15	101	230	33
Laurvik	6,448	19	1	38	37	26	90	211	26	87	17	52	31	213	424	27
Skien	4,766	8	4	17	33	15	60	137	18	21	5	23	14	81	218	14
Kragerø	4,190	11	—	17	32	7	31	98	16	17	3	20	13	69	167	20
Arendal	3,564	13	—	13	25	3	10	64	11	21	3	16	37	88	152	27
Mandal	3,900	3	—	28	22	8	27	88	14	18	3	20	8	63	151	—
Haugesund	3,500	3	2	8	12	3	5	33	5	28	2	8	15	58	91	2
Aalesund	3,913	—	4	25	10	3	24	66	17	53	5	22	18	115	181	39
Christiansund	5,886	25	10	43	46	25	61	210	17	45	8	59	34	163	373	25
Tromsø	4,151	3	1	23	34	8	44	113	10	39	4	32	11	96	209	34
Soon	706	—	1	5	2	2	6	16	4	3	—	3	1	11	27	—
Hølen	300	1	—	1	2	4	4	12	3	1	1	5	1	11	23	—
Hvitsten (Vestby b.) .	169	—	—	—	—	1	2	3	1	1	—	1	1	4	7	3
Drøbak	1,658	5	1	14	9	6	18	53	4	9	2	12	3	30	83	1
Kongsvinger	1,021	1	—	9	8	1	6	25	4	5	1	4	9	23	48	6
Hamar	1,936	—	1	3	9	3	4	20	8	47	2	9	7	73	93	3
Gjøvik	663	—	—	1	1	—	—	2	2	4	—	3	4	13	15	1
Lillehammer	1,629	5	2	4	14	2	14	41	4	34	—	4	14	56	97	4
Holmsbo (Hurum b.) .	406	1	1	2	2	1	3	10	2	2	—	3	1	8	18	—
Hønefoss	1,050	6	—	1	7	3	6	23	6	9	1	6	—	22	45	1
Svelvik	1,605	10	1	1	10	7	21	50	4	6	1	6	2	19	69	—
Holmestrand	2,137	26	10	5	16	6	31	94	6	1	1	14	1	23	117	8
Aasgaardstrand	446	—	—	—	3	—	4	7	—	1	—	6	3	10	17	1
Sandefjord	1,866	—	4	3	3	1	3	14	1	3	1	6	5	16	30	—
Porsgrunn	2,767	12	2	28	24	7	31	104	22	19	1	14	8	64	168	3
Brevik	2,231	—	—	2	10	4	15	31	6	10	1	11	3	31	62	4
Langesund	933	1	—	1	4	1	5	12	1	2	—	2	2	7	19	—
Stathelle	506	—	—	1	—	—	4	5	2	3	—	2	1	8	13	—
Risør	2,412	6	2	12	10	2	24	56	13	9	—	14	9	45	101	6
Tvedstrand	1,103	7	—	1	7	1	5	21	1	4	1	5	2	13	34	—
Grimstad	1,542	—	—	18	8	—	6	32	1	10	2	7	3	23	55	—
Lillesand	1,277	—	3	8	5	5	9	30	7	4	3	5	—	19	49	—
Farsund b	1,429	1	—	15	19	5	15	55	6	11	1	9	3	30	85	—
Flekkefjord	1,598	1	—	43	5	6	17	72	12	15	—	6	4	37	109	3
Soggendal	528	—	—	1	3	1	3	8	3	3	—	2	1	9	17	—
Ekersund	2,221	2	—	3	17	2	19	43	6	23	2	14	2	47	90	1
Sandnæs	1,044	1	—	1	2	—	7	11	5	8	1	4	2	20	31	1
Skudsnæshavn	1,250	6	1	4	3	2	4	20	2	11	—	1	—	14	34	4
Kopervik	780	—	—	3	4	2	3	12	2	11	1	6	3	23	35	2
Florø	377	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3	3	—
Molde	1,704	2	—	4	12	4	14	36	2	10	1	16	3	32	68	2
Levanger	1,032	5	—	3	10	4	9	31	7	6	1	3	7	24	55	5
Stenkjær	1,180	1	1	1	2	—	6	11	5	8	1	4	6	24	35	—
Namsos	1,257	—	3	5	14	3	6	31	25	25	—	5	7	62	93	9
Bodø b.	544	—	—	1	2	—	2	5	1	1	—	1	4	9	9	3
Hammerfest	1,647	3	—	11	4	5	14	37	14	27	1	9	6	57	94	—
Vardø b.	876	5	—	20	3	1	4	33	6	30	2	4	4	46	79	12
Vadsø b.	1,416	3	—	14	6	3	7	33	7	22	5	12	2	48	81	40
Summa	276,589	597	256	1,428	1,816	726	2,582	7,405	1,157	2,794	366	1,772	1,377	7,466	14,871	3,167

Anm. 1. Angaaende Hvitsten og Holmsbo samt nogle Byer med Mæret b., se Anm. 1 til Side 3.

Anm. 2. Under Kongsberg er det offentlige Fattigvæsen samt Jernværkets Fv. regnet sammen med Byens, ligesaa under Laurvik Fritzø Brugs Fattigvæsen.

A. No. 2.

No. 2. Af de Fattige i forrige Tabel vare følgende Fremmede,
som forsøgedes mod Erstatning fra deres Hjemstavnsdistrikter.

Distrikter.	Folke-mængde % 1867.	Enslige Personer:							Familieforsørgere:							Total-sum.	For-pleiede paa Syge-hus.
		forældreløse ægte Børn.	moder-løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.			
I. Oversigt.																	
Riget	1,712,628	68	58	666	330	69	228	1,419	184	1,068	52	232	560	2,096	3,515	1,467	
Rigets Landdistrikter .	1,436,039	40	35	201	157	46	118	597	82	610	25	109	261	1,087	1,684	282	
Rigets Bydistrikter . . .	276,589	28	23	465	173	23	110	822	102	458	27	123	299	1,009	1,831	1,185	
II. Landdistr. stiftvis.																	
Christians Stift	325,077	21	19	63	77	17	43	240	33	273	14	40	113	473	713	152	
Hamar Stift	239,437	2	5	15	11	7	9	49	5	49	2	8	26	90	139	5	
Christianssands Stift . . .	261,049	8	1	16	13	7	17	62	9	67	2	14	31	123	185	23	
Bergens Stift	235,323	3	1	17	13	4	14	52	8	35	5	15	17	80	132	16	
Throndhjems Stift	226,577	2	8	34	24	5	17	90	14	85	1	18	56	174	264	43	
Tromsø Stift	148,576	4	1	56	19	6	18	104	13	101	1	14	18	147	251	43	
Summa	1,436,039	40	35	201	157	46	118	597	82	610	25	109	261	1,087	1,684	282	
III. Bydistr. stiftvis.																	
Christians Stift	129,745	11	14	166	82	8	60	341	34	251	16	71	180	552	893	763	
Hamar Stift	5,249	1	1	5	8	—	3	18	5	14	1	3	16	39	57	7	
Christianssands Stift . . .	69,664	2	1	116	14	6	10	149	23	42	1	11	23	100	249	86	
Bergens Stift	32,463	3	2	16	4	2	8	35	3	30	4	11	27	75	110	137	
Throndhjems Stift	30,834	8	5	122	51	7	18	211	26	73	2	19	40	160	371	140	
Tromsø Stift	8,634	3	—	40	14	—	11	68	11	48	3	8	13	83	151	52	
Summa	276,589	28	23	465	173	23	110	822	102	458	27	123	299	1,009	1,831	1,185	
IV. Landdistr. amtsvis.																	
Smaalenene	76,402	3	8	11	11	4	8	45	3	36	—	3	17	59	104	5	
Akershus	105,742	12	7	31	51	6	23	130	25	177	9	20	72	303	433	133	
Hedemarken	118,191	—	2	8	5	4	7	26	1	22	—	5	22	50	76	5	
Christians	121,246	2	3	7	6	3	2	23	4	27	2	3	4	40	63	—	
Buskerud	79,834	6	3	16	10	5	6	46	4	44	2	10	17	77	123	8	
Jarlsberg og Laurvik . .	63,099	—	1	5	5	2	6	19	1	16	3	7	7	34	53	6	
Bratsberg	66,380	2	—	3	4	2	9	20	2	29	—	6	10	47	67	11	
Nedenæs	58,931	4	—	4	4	3	2	17	2	10	1	3	3	19	36	3	
Lister og Mandal	56,189	—	1	6	1	—	—	8	—	8	1	1	6	16	24	1	
Stavanger	79,549	2	—	3	4	2	6	17	5	20	—	4	12	41	58	8	
Søndre Bergenhus	113,437	3	1	5	7	1	9	26	2	20	4	8	10	44	70	14	
Nordre Bergenhus	85,668	—	—	5	4	2	4	15	6	6	1	4	6	23	38	1	
Romsdal	94,234	—	—	14	7	1	2	24	—	27	—	7	12	46	70	7	
Søndre Throndhjem . . .	90,111	1	1	16	12	3	8	41	5	23	—	6	24	58	99	16	
Nordre Throndhjem . . .	78,450	1	7	11	7	2	8	36	9	44	1	8	21	83	119	21	
Nordland	89,957	2	1	30	14	4	9	60	2	26	—	7	9	44	104	18	
Tromsø	41,890	—	—	7	—	1	3	11	3	34	—	2	4	43	54	1	
Finmarken	16,729	2	—	19	5	1	6	33	8	41	1	5	5	60	93	24	
Summa	1,436,039	40	35	201	157	46	118	597	82	610	25	109	261	1,087	1,684	282	
V. Bydistr. amtsvis.																	
Smaalenene	23,748	4	1	44	10	1	10	70	3	60	3	12	32	110	180	130	
Akershus	2,833	1	1	—	—	—	—	2	1	4	—	1	—	6	8	—	
Christiansia	59,453	3	11	93	55	6	40	208	25	146	9	42	120	342	550	520	
Hedemarken	2,957	—	—	2	2	—	—	4	1	8	1	3	7	20	24	2	
Christians	2,292	1	1	3	6	—	3	14	4	6	—	—	9	19	33	5	
Buskerud	20,168	1	1	12	13	1	3	31	3	24	3	10	17	57	88	87	
Jarlsberg og Laurvik . .	23,543	2	—	17	4	—	7	30	2	17	1	6	11	37	67	26	
Bratsberg	15,393	—	—	25	1	2	3	31	9	15	—	3	5	32	63	19	
Nedenæs	9,898	—	—	17	1	—	—	18	1	8	—	—	4	13	31	18	
Lister og Mandal	17,893	—	—	66	4	3	2	75	10	5	—	2	4	21	96	15	
Stavanger	26,480	2	1	8	8	1	5	25	3	14	1	6	10	34	59	34	
Bergen	28,173	3	2	—	4	1	6	16	2	14	4	8	22	50	66	104	
Nordre Bergenhus	377	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	3	3	—	
Romsdal	11,503	1	—	37	8	3	3	52	6	25	—	7	12	50	102	45	
Søndre Throndhjem . . .	19,775	5	4	99	32	5	15	160	16	49	1	13	29	108	268	122	
Nordre Throndhjem . . .	3,469	2	1	2	11	—	2	18	5	12	1	2	4	24	42	6	
Nordland	544	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tromsø	4,151	—	—	13	10	—	6	29	11	36	2	5	6	60	99	40	
Finmarken	3,939	3	—	27	4	—	5	39	11	36	2	5	6	60	99	40	
Summa	276,589	28	23	465	173	23	110	822	102	458	27	123	299	1,009	1,831	1,185	

A. No. 2.

No. 2. Af de Fattige i forrige Tabel vare følgende Fremmede,
som forsørgedes mod Erstatning fra deres Hjemstavnsdistrikter.

Distrikter.	Folke- mængde 1/1 1867.	Enslige Personer:							Familieforsørgere:							Total- sum.	For- pleide paa Syge- hus.
		foræl- dreløse ægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.			
VI. Landdistrikterne fogderivis.																	
Ide og Marker	21,253	—	3	3	6	1	1	14	2	20	—	1	6	29	43	3	
Rakkestad	28,285	1	1	3	1	2	4	12	—	9	—	1	2	12	24	—	
Mosse	26,864	2	4	5	4	1	3	19	1	7	—	1	9	18	37	2	
Aker og Follo	40,744	5	5	24	45	6	20	105	20	153	4	13	54	244	349	132	
Nedre Romerige	29,484	3	—	3	2	—	—	8	3	14	3	3	5	28	36	—	
Øvre Romerige	35,514	4	2	4	4	—	3	17	2	10	2	4	13	31	48	1	
Odalen og Vinger	24,893	—	—	1	—	—	2	3	—	1	—	1	1	3	6	1	
Solør	22,469	—	1	1	2	2	1	7	—	10	—	—	9	19	26	1	
Hedemarken	40,456	—	—	5	2	2	4	13	1	6	—	—	1	8	21	1	
Søndre Østerdalen	16,320	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4	3	10	10	2	
Nordre Østerdalen	14,053	—	1	1	1	—	—	—	—	2	—	—	8	10	13	—	
Thoten	24,695	2	1	1	—	1	—	5	1	8	1	—	2	12	17	—	
Søndre Gudbrandsdalen	25,413	—	1	—	2	—	1	4	—	5	1	1	1	8	12	—	
Nordre Gudbrandsdalen	24,842	—	1	2	—	—	—	3	—	2	—	1	—	3	6	—	
Hadeland og Land	26,121	—	—	4	4	2	1	11	3	9	—	1	1	14	25	—	
Valders	20,175	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3	—	
Buskerud	38,723	3	2	10	5	5	2	27	2	27	2	5	10	46	73	8	
Ringerige	13,286	2	—	4	3	—	2	11	—	7	—	2	1	10	21	—	
Hallingdal	14,588	1	1	2	1	—	1	6	2	2	—	3	5	12	18	—	
Numedal og Sandsvær	13,237	—	—	—	1	—	1	2	—	8	—	1	9	11	—	—	
Jarlsberg	42,837	—	1	4	4	2	5	16	1	14	3	6	7	31	47	6	
Laurvik	20,262	—	—	1	1	—	1	3	—	2	—	1	—	3	6	—	
Bamble	21,371	—	—	1	1	—	1	3	1	7	—	2	3	13	16	4	
Nedre Telemarken	20,089	1	—	2	3	2	8	16	1	14	—	1	1	17	33	7	
Øvre Telemarken	24,920	1	—	—	—	—	—	1	—	8	—	3	6	17	18	—	
Nedenæs	48,944	4	—	4	3	2	2	15	2	10	1	3	3	19	34	3	
Sæterdalen	9,987	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	
Mandal	27,594	—	—	2	—	—	—	2	—	4	1	1	5	11	13	1	
Lister	28,595	—	1	4	1	—	—	6	—	4	—	—	1	5	11	—	
Jæderen og Dalerne	32,154	1	—	—	3	2	3	9	2	17	—	3	5	27	36	7	
Ryfylke	47,395	1	—	3	1	—	3	8	3	3	—	1	7	14	22	1	
Søndhordland	33,363	1	1	1	3	1	3	10	—	1	2	—	—	3	13	—	
Hardanger og Vos	24,592	—	—	2	—	—	1	3	—	—	—	1	1	4	—	—	
Nordhordland	55,482	2	—	2	4	—	5	13	2	19	2	7	10	40	53	14	
Sogn	36,215	—	—	3	2	2	3	10	5	2	1	1	4	13	23	—	
Sønd- og Nordfjord	49,453	—	—	2	2	—	1	5	1	4	—	3	2	10	15	1	
Søndmøre	36,218	—	—	7	2	1	1	11	—	9	—	3	1	13	24	1	
Romsdal	23,727	—	—	2	1	—	—	3	—	9	—	2	5	16	19	6	
Nordmøre	34,289	—	—	5	4	—	1	10	—	9	—	2	6	17	27	—	
Ørkedal	16,977	—	—	4	5	—	5	14	1	9	—	1	2	13	27	—	
Guldal	19,062	—	1	6	—	1	1	9	1	3	—	—	7	11	20	—	
Strinden og Selbu	21,884	1	—	2	2	1	—	6	3	7	—	3	10	23	29	16	
Fosen	32,188	—	—	4	5	1	2	12	—	4	—	2	5	11	23	—	
Stjør- og Værdalen	33,021	—	5	5	2	—	2	14	4	13	—	5	11	33	47	3	
Inderøen	26,022	1	1	1	2	—	4	9	2	5	1	2	4	14	23	4	
Namdalen	19,407	—	1	5	3	2	2	13	3	26	—	1	6	36	49	14	
Søndre Helgeland	23,467	—	—	—	1	—	2	3	1	8	—	2	11	14	5	—	
Nordre Helgeland	17,314	—	1	1	4	—	1	7	—	10	—	4	1	15	22	4	
Salten	27,266	—	—	1	—	—	1	2	1	2	—	2	1	6	8	5	
Lofoten og Vesteraalen	21,910	2	—	28	9	4	5	48	—	6	—	1	5	12	60	4	
Senjen og Tromsø	41,890	—	—	7	—	1	3	11	3	34	—	2	4	43	54	1	
Alten	5,857	1	—	5	1	1	2	10	—	8	—	2	—	10	20	—	
Hammerfest	4,356	1	—	2	2	—	3	8	6	4	—	1	—	11	19	—	
Tanen	3,838	—	—	3	—	—	—	3	—	9	—	1	2	12	15	1	
Varanger	2,678	—	—	9	2	—	1	12	2	20	1	1	3	27	39	23	
Summa	1,436,039	40	35	201	157	46	118	597	82	610	25	109	261	1,087	1,684	282	

(*)

A. No. 2.

No. 2. Af de Fattige i forrige Tabel vare følgende Fremmede,
som forsørgedes mod Erstatning fra deres Hjemstavnsdistrikter.

Distrikter. (Byerne, ordnede Grup- pevis efter Størrelsen.)	Folke- mængde 1/1 1867.	Enslige Personer:							Familieforsørgere:							Total- sum.	For- pleiede paa Syge- hus.
		foræl- dreløse sægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.			
Christiania	59,453	3	11	93	55	6	40	208	25	146	9	42	120	342	550	520	
Fredrikshald	9,423	1	1	—	4	—	3	9	2	9	—	5	5	21	30	57	
Drammen	13,639	1	—	3	8	—	1	13	1	14	3	7	14	39	52	77	
Christiansand	10,966	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
Stavanger	17,157	2	1	1	3	—	5	12	3	4	—	5	5	17	29	34	
Bergen b	28,173	3	2	—	4	1	6	16	2	14	4	8	22	50	66	104	
Throndhjem	19,775	5	4	99	32	5	15	160	16	49	1	13	29	108	268	122	
Fredrikstad	7,060	2	—	11	2	—	3	18	—	12	3	2	10	27	45	51	
Sarpsborg	3,094	—	—	13	1	—	1	15	1	20	—	3	5	29	44	7	
Moss	4,171	1	—	20	3	1	3	28	—	19	—	2	12	33	61	15	
Kongsberg	5,073	—	1	9	4	—	2	16	—	9	—	2	3	14	30	10	
Horten	6,304	1	—	4	3	—	3	11	1	8	—	3	5	17	28	1	
Tønsberg	4,737	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	2	6	6	19	
Laurvik	6,448	1	—	13	1	—	3	18	1	5	1	1	2	10	28	3	
Skien	4,766	—	—	6	—	1	—	7	—	4	—	1	1	6	13	6	
Kragerø	4,190	—	—	6	—	—	—	6	2	5	—	2	2	11	17	9	
Arendal	3,564	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	2	7	7	17	
Mandal	3,900	—	—	19	2	1	1	23	6	—	—	1	1	8	31	—	
Haugesund	3,500	—	—	3	4	1	—	8	—	5	—	1	5	11	19	—	
Aalesund	3,913	—	—	16	—	1	2	19	1	13	—	3	5	22	41	33	
Christiansund	5,886	1	—	20	6	2	1	30	5	10	—	4	6	25	55	11	
Tromsø	4,151	—	—	13	10	—	6	29	—	12	1	3	7	23	52	12	
Soon	706	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	3	—	
Hølen	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	
Hvitsten (Vestby b) . .	169	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Drøbak	1,658	1	—	—	2	1	—	3	—	1	2	—	1	3	4	1	
Kongsvinger	1,021	—	—	—	1	—	—	3	—	2	—	1	4	7	10	1	
Hamar	1,936	—	—	—	1	1	—	1	—	1	6	1	2	3	13	14	
Gjøvik	663	—	—	1	1	—	—	2	—	1	1	—	3	5	7	1	
Lillehammer	1,629	1	1	2	5	—	3	12	3	5	—	—	6	14	26	4	
Holmsbo (Hurum b) . .	406	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	4	6	—	
Hønefoss	1,050	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Svelvik	1,605	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Holmestrand	2,137	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3	
Aasgaardstrand	446	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	
Sandefjord	1,866	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Porsgrunn	2,767	—	—	12	1	1	1	15	7	5	—	—	2	14	29	3	
Brevik	2,231	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	3	1	
Langesund	933	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stathelle	506	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	
Risør	2,412	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	3	4	1	
Tvedstrand	1,103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Grimstad	1,542	—	—	13	—	—	—	13	—	2	—	—	—	2	15	—	
Lillesand	1,277	—	—	4	—	—	—	4	—	1	—	—	—	1	5	—	
Farsund b.	1,429	—	—	10	1	—	1	12	—	4	—	1	1	6	18	—	
Flekkefjord	1,598	—	—	37	1	2	—	40	4	1	—	—	2	7	47	2	
Soggendal	528	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ekersund	2,221	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	3	3	—	
Sandnæs	1,044	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	
Skudesnæshavn	1,250	—	—	4	—	—	—	4	—	2	—	—	—	2	6	—	
Kopervik	780	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	2	—	
Florø	377	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3	1	
Molde	1,704	—	—	1	2	—	—	3	—	2	—	1	1	3	6	2	
Levanger	1,032	2	—	—	—	—	1	3	—	2	—	1	2	6	9	—	
Stenkjær	1,180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	18	33	4	
Namsos	1,257	—	1	2	11	—	1	15	5	10	—	1	2	18	—	—	
Bodø b.	544	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	20	32	—	
Hammerfest	1,647	1	—	7	1	—	3	12	5	11	—	2	2	20	35	10	
Vardø b.	876	1	—	13	1	—	—	15	3	14	—	1	2	20	32	30	
Vadsø b.	1,416	1	—	7	2	—	2	12	3	11	2	2	2	20	32	30	
Summa	276,589	28	23	465	173	23	110	822	102	458	27	123	299	1,009	1,831	1,185	

A. No. 2.

13

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Som Indledning til Tabel No. 3 hidsættes vedkommende Schema, hvorefter Opgaverne over den udlignede Fattigskat og de kontante Penge-Indtægter ere indhentede fra Formandskaberne.

Om Fattigskatten.

Hvad der blev udlignet for Aaret (eller hvad der ved Værker og Brug blev vedtaget at skulle udredes):

a) Penge*)	Spd.	β
b) Naturalpræstationer,		
aa) deres Art, Beløb og Taxt-Pris:		
bb) den samlede Pengeværdi for Naturalpræstationerne	—	—
c) Lægdshold (Huslægd),		
aa) Antallet af Lægdslemmer, nemlig Voxne _____ og Børn _____, samt Taxten for dem, angivet saa nøjagtig som mulig:		
bb) den samlede Pengeværdi for Lægdsholdet	—	—
tilsammen udlignet i Penge og Penges Værd	—	—

Uddrag af Kassererens Regnskab. — Indtægter i Aaret.

1. Kontant Beholdning i Kassen efter forrige Regnskab	Spd.	β
2. Indbetalt af, hvad der var udlignet i Pengeskaf, eller for Værker og Brug af det, som var vedtaget at skulle udredes i Penge**)	—	—
3. a) Indbetalt Afgift for Salg og Udkjænkning af Brændevin m. m.	—	—
b. Do. Do. af Øl, Vin m. m.	—	—
4. Indbetalte Mulkter, Afgifter af Skjøder og Auktioner, Afgifter af Borgerkabs Erhvervelse, Ydelser af reisende Kunstnere og lignende Afgifter	—	—
5. a) Indbetalte Renter af Legater, som staa under Fattigkommissionens Bestyrelse, og hvis aarlige Udbytte direkte tilflyder Fattigkassen . . .	—	—
b) Indbetalte Renter af andre Midler	—	—
6. Indbetalte Gaver og Fattigbokpenge	—	—
7. Indbetalte som Amtskonsumens eller Bykassens Tilskud for Sindssyge	—	—
8. Indbetalte Erstatninger fra Private for udlagte Opfostrings- eller Underholdningsbidrag	—	—
9. Indbetalte Erstatninger fra fremmede Fattigdistrikter eller Staten for ydet Fattigunderstøttelse	—	—
10. Indbetalte af Skatteydere, som Erstatning for Naturalydelse eller Lægds-hold	—	—
11. Indbetalte af optagne Laan***)	—	—
12. Indbetalte Forskud af Regnskabsføreren eller Andre	—	—
13. Indbetalte for Ansvar efter Decision til forrige Regnskab	—	—
14. Andre kontante Indtægter (opregnede saa nøie som muligt****)	—	—

Tilsammen . . . Spd. β

*) Det Bidrag, som paa sine Steder opkræves med visse Skillinger af Værksarbeidere og af Tjenestetyende, bør medregnes her, men saaledes, at det antegnes særskilt.

**) I de tidlige Schemaeer for Landdistrikterne har der paa dette Sted været spurt om, hvor meget der har været udlignet i Penge for Aaret; men til Forebyggelse af Feittagelser gjøres udtrykkelig opmærksom paa, at her denne Gang spørges om, hvad der af Pengeskaf er indbetalt i Aaret, saa at her maa ansøres, hvad der er indkommet af Aarets Skatter, og hvad der er indbetalt af Skatte-Restancer fra tidlige Aar. Paa samme Maade forholdes der ogsaa med alle de øvrige Poster; kun hvad der er indbetalt, ansøres, men uden Hensyn til, om Kassen havde faaet det tilgode for selve Aaret eller havde det tilgode fra tidlige Aar.

***) Stundom forekommer den Regnskabsfejl, at om et optaget Sparebankslaan hæves helt og holdent, saa ansøres det dog ikke helt og holdent som indbetalt i Kassen, men den fradrages, hvad der i Modtagelsens Øieblik er udbetalt til Banken i Liskonto. Det Rette vil jo være, at det hele hævede Beløb betrægtes som indbetalt, og at det, som igen er udbetalt, opføres paa Udgiftssiden.

****) Her kan erindres indbetalte Penge for Salg af faste Eiendomme, eller af Varer, som Fattigvæsenet har ladet oparbeide, fremdeles hvad der er indbetalt af uestaaende Kapitaler, o. s. v.

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets

Distrikter.	Folke-mængde 1/1 1867.	Udlignet Fattigskat for Aaret:				Fattiggassernes						
		i Penge.	i Natural-ydelser.	i Lægdshold.	Sum.	1. Behold-ning fra forr. Aar.	2. Fattigskat.	3 a. Brænde-vinsafgift.	3 b. Öl-afgift.	4. Mulkter og forskj. Afgifter.	5 a. Renter af Legater.	5 b. Renter af andre Midler.
I. Oversigt.												
Riget	1,712,628	595,162	136,776	139,120	871,058							
Rigets Landdistrikter .	1,436,039	362,944	136,480	139,120	638,544	99,126	568,259	80,285	26,037	12,478	3,906	3,663
Rigets Bydistrikter .	276,589	232,218	296	—	232,514	71,800	341,242	9,393	13,694	4,779	2,561	2,462
II. Landdistr. stiftsvis.						27,326	227,017	70,892	12,343	7,699	1,345	1,201
Christians Stift	325,077	127,976	42,535	24,428	194,939	24,083	117,784	1,500	4,857	930	693	404
Hamar Stift	239,437	48,096	45,405	22,612	116,113	8,402	45,873	635	2,137	632	548	429
Christianssands Stift ..	261,049	71,306	32,376	27,805	131,487	11,864	71,696	503	616	565	415	326
Bergens Stift.....	235,323	28,469	13,017	21,151	62,637	12,012	26,508	2,662	2,725	1,079	219	686
Throndhjems Stift.....	226,577	58,596	1,424	28,908	88,928	9,346	54,133	1,136	1,063	892	501	443
Tromsø Stift	148,576	28,501	1,723	14,216	44,440	6,093	25,248	2,957	2,296	681	185	174
Sum	1,436,039	362,944	136,480	139,120	638,544	71,800	341,242	9,393	13,694	4,779	2,561	2,462
III. Bydistr. stiftsvis.												
Christians Stift	129,745	138,479	140	—	138,619	10,918	136,804	33,611	4,983	4,677	730	698
Hamar Stift	5,249	1,647	—	—	1,647	653	1,631	2,250	195	113	—	—
Christianssands Stift ..	69,664	42,085	156	—	42,241	9,586	39,707	17,385	2,830	2,220	215	269
Bergens Stift.....	32,463	22,377	—	—	22,377	793	22,132	6,350	2,814	320	—	132
Throndhjems Stift....	30,834	23,444	—	—	23,444	4,456	22,651	10,440	1,521	182	400	76
Tromsø Stift	8,634	4,186	—	—	4,186	920	4,092	856	—	187	—	26
Sum	276,589	232,218	296	—	232,514	27,326	227,017	70,892	12,343	7,699	1,345	1,201
IV. Landdistr. amtsvis.												
Smaalenene	76,402	25,836	11,355	7,125	44,316	3,754	24,085	70	453	134	157	79
Akershus	105,742	44,395	13,650	5,791	63,836	13,156	41,929	207	2,925	413	224	101
Hedemarken	118,191	30,151	18,168	15,477	63,796	3,409	29,536	630	1,173	340	424	380
Christians	121,246	17,945	27,237	7,135	52,317	4,993	16,337	5	964	292	124	49
Buskerud	79,834	30,799	14,954	4,205	49,958	3,907	27,675	933	900	328	280	79
Jarlsberg og Laurvik ..	63,099	26,946	2,576	7,307	36,829	3,266	24,095	290	579	55	32	145
Bratsberg	66,380	21,294	9,879	11,605	42,778	4,010	20,464	—	278	95	154	75
Nedenæs	58,931	19,862	9,844	5,031	34,737	1,533	20,759	—	35	47	144	130
Lister og Mandal	56,189	17,163	3,781	3,635	24,579	3,412	17,292	503	215	145	71	82
Stavanger	79,549	12,987	8,872	7,534	29,393	2,909	13,181	—	88	278	46	39
Søndre Bergenhus.....	113,437	16,214	8,403	7,549	32,166	6,816	15,651	949	1,008	352	91	596
Nordre Bergenhus....	85,668	9,867	1,583	10,903	22,353	3,266	8,672	1,494	1,378	407	128	52
Romsdal	94,234	12,047	3,447	11,063	26,557	4,371	10,601	487	530	758	130	152
Søndre Throndhjem ..	90,111	25,871	204	8,772	34,847	2,561	25,329	559	284	266	220	214
Nordre Throndhjem ..	78,450	23,066	804	11,772	35,642	4,344	20,388	309	588	188	151	115
Nordland	89,957	16,021	1,041	11,330	28,392	5,175	14,171	2,260	1,094	295	99	36
Tromsø	41,890	7,549	294	2,810	10,653	469	6,786	84	112	140	7	44
Finmarken	16,729	4,931	388	76	5,395	449	4,291	613	1,090	246	79	94
Sum	1,436,039	362,944	136,480	139,120	638,544	71,800	341,242	9,393	13,694	4,779	2,561	2,462
V. Bydistr. amtsvis.												
Smaalenene	23,748	13,305	—	—	13,305	4,259	13,153	10,195	944	522	328	305
Akershus	2,833	1,293	—	—	1,293	70	1,269	1,000	241	56	24	17
Christians	59,453	87,016	—	—	87,016	—	86,853	12,453	2,212	2,454	265	128
Hedemarken	2,957	440	—	—	440	638	433	1,500	195	80	—	—
Christians	2,292	1,207	—	—	1,207	15	1,198	750	—	33	—	—
Buskerud	20,168	20,014	27	—	20,041	5,604	19,670	4,714	406	1,024	100	233
Jarlsberg og Laurvik ..	23,543	16,851	113	—	16,964	985	15,859	5,249	1,180	621	13	15
Bratsberg	15,393	8,176	—	—	8,176	2,811	6,938	4,205	577	458	92	69
Nedenæs	9,898	4,691	—	—	4,691	1,221	4,552	5,750	75	333	80	36
Lister og Mandal	17,893	13,193	156	—	13,349	5,333	12,876	5,183	963	351	43	140
Stavanger	26,480	16,025	—	—	16,025	221	15,341	2,247	1,215	1,078	—	24
Bergen	28,173	18,637	—	—	18,637	39	19,459	5,450	2,232	69	—	132
Nordre Bergenhus....	377	56	—	—	56	50	6	—	50	—	—	—
Romsdal	11,503	8,121	—	—	8,121	2,532	7,217	3,633	786	270	15	20
Søndre Throndhjem ..	19,775	17,000	—	—	17,000	2,628	16,777	6,000	1,087	128	353	23
Nordre Throndhjem ..	3,469	2,007	—	—	2,007	—	1,324	1,707	180	35	32	33
Nordland	544	80	—	—	80	—	100	—	—	—	—	—
Tromsø	4,151	2,300	—	—	2,300	529	2,300	—	—	56	—	3
Finmarken	3,939	1,806	—	—	1,806	391	1,692	856	—	131	—	23
Sum	276,589	232,218	296	—	232,514	27,326	227,017	70,892	12,343	7,699	1,345	1,201

A. No. 2.

15

Indtægter for Aaret 1867.

kontante Indtægter i Aaret:												Summen af Rubrikerne 3 a til 9 samt Rubrik 15.	Forrige Sum samt Summen af den ud lignede Fattigskat. (Totalsum.)	Distrikter.
6. Gaver, Fattigblok-penge.	7. Tilskud for Sinds-syge.	8. Erstatninger fra Private.	9. Erstatninger fra Fattigdi-strikter.	10. Istedet-for Na-tural-ydelser.	11. Laan.	12. Forskud.	13. Efter Decision til forr. Regnsk.	14. For solgte Eien-domme o. s. v.	15. Forskjellige Ind-tægter.	Sum.				
Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	I. Oversigt.
5,208	32,652	12,970	56,507	4,965	51,852	25,780	3,307	16,761	17,977	1,021,733	251,683	1,122,741	Riget.	
4,984	31,556	8,288	19,302	4,890	32,479	21,370	3,036	12,745	9,819	594,400	106,838	745,382	Rigets Landdistrikter.	
224	1,096	4,682	37,205	75	19,373	4,410	271	4,016	8,158	427,333	144,845	377,359	Rigets Bydistrikter.	
338	5,397	2,176	8,653	684	10,681	5,264	1,481	2,621	3,619	194,165	28,567	223,506	II. Landdistr. stiftsvis.	
—	5,009	900	1,593	370	10,155	2,747	884	1,733	1,013	83,060	12,896	129,009	Christiana Stift.	
499	8,188	1,291	2,166	2,106	3,051	3,948	199	4,161	1,560	113,154	16,129	147,616	Hamar Stift.	
1,634	3,254	944	1,838	829	1,321	821	38	1,397	1,491	59,458	16,532	79,169	Christiansands Stift.	
2,462	6,905	1,934	2,864	255	2,419	2,474	229	1,019	1,317	88,392	18,517	107,445	Bergens Stift.	
1,051	2,803	1,043	2,188	646	4,852	6,116	205	1,814	819	59,171	14,197	58,637	Throndhjems Stift.	
4,984	31,556	8,288	19,302	4,890	32,479	21,370	3,036	12,745	9,819	594,400	106,838	745,382	Tromsø Stift.	
41	838	2,313	19,292	—	6,022	426	108	2,294	2,502	226,257	69,685	208,304	III. Bydistr. stiftsvis.	
—	—	39	521	—	—	—	—	7	40	5,449	3,158	4,805	Christiana Stift.	
30	—	866	4,242	75	50	2,439	108	270	1,229	81,521	29,286	71,527	Hamar Stift.	
—	—	206	7,385	—	8,181	—	15	1,436	496	50,260	17,703	40,080	Christiansands Stift.	
124	—	1,163	4,448	—	5,000	656	28	9	3,589	54,743	21,943	45,387	Bergens Stift.	
29	258	95	1,317	—	120	889	12	—	302	9,103	3,070	7,256	Throndhjems Stift.	
224	1,096	4,682	37,205	75	19,373	4,410	271	4,016	8,158	427,333	144,845	377,359	Tromsø Stift.	
21	1,370	491	1,080	122	1,866	1,582	247	176	791	36,478	4,646	48,962	IV. Landdistr. amtsvis.	
73	1,170	509	5,131	94	5,248	587	845	146	664	73,422	11,417	75,253	Smaalenene.	
—	2,291	656	806	111	5,121	2,260	99	843	427	48,506	7,127	70,923	Akershus.	
—	2,718	244	787	259	5,034	487	785	890	586	34,554	5,769	58,086	Hedemarken.	
50	1,776	505	1,672	174	2,900	1,790	36	533	941	44,479	7,464	57,422	Christians.	
194	1,081	671	770	294	667	1,305	353	1,766	1,223	36,786	5,040	41,869	Buskerud.	
22	2,513	633	678	1,071	1,723	1,759	55	676	353	34,559	4,801	47,579	Jarlsberg og Laurvik.	
85	1,414	135	443	513	164	1,084	26	1,347	320	28,179	2,753	37,490	Bratsberg.	
10	2,860	201	505	158	473	702	69	1,850	390	28,938	4,982	29,561	Nedenæs.	
382	1,401	322	540	364	691	403	49	288	497	21,478	3,593	32,986	Lister og Mandal.	
1,030	937	543	1,070	275	1,172	121	18	508	667	31,804	7,243	39,409	Stavanger.	
373	1,431	286	316	512	121	480	6	209	600	19,731	6,465	28,818	Søndre Bergenhus.	
813	2,180	554	834	73	529	625	137	791	897	24,462	7,335	33,892	Nordre Bergenhus.	
537	2,329	611	1,321	105	1,296	1,266	75	210	372	37,555	6,713	41,560	Romsdal.	
343	3,282	884	1,161	119	622	803	31	698	272	34,298	7,293	42,935	Søndre Throndhjem.	
847	2,251	631	895	160	1,595	2,596	150	984	443	33,682	8,851	37,243	Nordre Throndhjem.	
193	343	295	335	448	2,200	1,259	24	438	262	13,439	1,815	12,468	Nordland.	
11	209	117	958	38	1,057	2,261	31	392	114	12,050	3,531	8,926	Tromsø.	
4,984	31,556	8,288	19,302	4,890	32,479	21,370	3,036	12,745	9,819	594,400	106,838	745,382	Finmarken.	
3	582	393	3,635	—	2,500	75	26	127	124	37,171	17,031	30,336	V. Bydistr. amtsvis.	
—	3	6	92	—	—	336	—	7	21	3,142	1,460	2,753	Smaalenene.	
—	—	1,150	12,121	—	—	—	—	510	2,106	120,252	32,889	119,905	Akershus.	
—	—	12	161	—	—	—	—	—	12	3,031	1,960	2,400	Christiana.	
—	—	27	360	—	—	—	—	7	28	2,418	1,198	2,405	Hedemarken.	
—	253	427	1,151	—	—	15	82	536	14	34,229	8,322	28,363	Christians.	
38	—	337	2,293	—	3,522	—	—	1,114	237	31,463	9,983	26,947	Buskerud.	
—	—	327	798	—	—	403	29	22	598	17,327	7,124	15,300	Jarlsberg og Laurvik.	
—	—	107	190	75	—	842	21	207	34	13,523	6,605	11,296	Bratsberg.	
—	—	162	2,115	—	—	149	5	26	452	27,798	9,409	22,758	Nedenæs.	
30	—	270	1,139	—	50	1,045	53	15	145	22,873	6,148	22,173	Lister og Mandal.	
—	—	—	4,708	—	8,181	—	—	1,436	376	42,082	12,967	31,604	Stavanger.	
—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	114	58	114	Romsdal.	
120	—	362	3,290	—	—	—	18	9	152	18,424	8,648	16,769	Nordre Bergenhus.	
—	—	920	3,573	—	5,000	—	12	—	3,538	40,039	15,622	32,622	Romsdal.	
4	—	87	254	—	—	656	13	—	19	4,344	2,351	4,358	Søndre Throndhjem.	
3	—	—	5	—	—	77	—	—	—	185	8	88	Nordre Throndhjem.	
21	258	80	599	—	—	368	—	—	275	4,489	1,292	3,592	Nordland.	
5	—	15	713	—	120	444	12	—	27	4,429	1,770	3,576	Tromsø.	
224	1,096	4,682	37,205	75	19,373	4,410	271	4,016	8,158	427,333	144,845	377,359	Finmarken.	

(*)

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets

Distrikter.	Folke-mængde 1/1 1867.	Udlignet Fattigskat for Aaret:				Fattiggassernes							
		i Penge.	i Natural-ydelser.	i Lægdshold.	Sum.	1. Beholdning fra forr. Aar.	2. Fattigskat.	3 a. Brænde-vinsafgift.	3 b. Øl-afgift.	4. Mulkter og forskj. Afgifter.	5 a. Renter af Legater.	5 b. Renter af andre Midler.	
VI. Landdistrikterne fogderivis.		Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.
Ide og Mar	21,253	8,086	2,692	2,265	13,043	899	7,069	—	—	57	22	41	
Rakkestad	28,285	6,396	6,180	601	13,177	1,149	6,015	—	229	55	111	4	
Mosse	26,864	11,354	2,483	4,259	18,096	1,706	11,001	70	224	22	24	34	
Aker og Follo	40,744	25,635	1,159	1,293	28,087	7,737	24,807	55	1,140	107	159	75	
Nedre Romerige	29,484	7,168	4,734	3,573	15,475	877	6,294	—	678	32	—	—	
Øvre Romerige	35,514	11,592	7,757	925	20,274	4,542	10,828	152	1,107	274	65	26	
Odalen og Vinger	24,893	6,490	3,554	660	10,704	777	5,947	—	120	15	—	—	
Solør	22,469	5,024	4,754	705	10,483	639	4,470	327	342	63	74	45	
Hedemarken	40,456	8,199	9,028	7,755	24,982	532	7,423	150	220	35	322	56	
Søndre Østerdalen	16,320	6,905	750	2,493	10,148	790	8,310	120	491	145	4	59	
Nordre Østerdalen	14,053	3,533	82	3,864	7,479	671	3,386	33	—	82	24	220	
Thoten	24,695	3,739	7,173	—	10,912	1,564	3,193	—	79	27	—	5	
Søndre Gudbrandsdalen	25,413	3,873	4,988	3,079	11,940	1,978	3,673	—	466	37	12	14	
Nordre Gudbrandsdalen	24,842	3,398	4,784	776	8,958	193	2,654	—	253	106	106	—	
Hadeland og Laad	26,121	3,874	8,522	1,344	13,740	838	3,643	5	67	12	6	16	
Valders	20,175	3,061	1,770	1,936	6,767	420	3,174	—	99	110	—	14	
Buskerud	38,723	19,556	8,296	673	28,525	2,099	16,922	552	537	46	278	37	
Ringerige	13,286	3,112	1,760	921	5,793	544	2,838	48	205	88	—	—	
Hallingdal	14,588	3,865	1,203	2,209	7,277	794	3,670	333	148	173	1	14	
Numedal og Sandsvær	13,237	4,266	3,695	402	8,363	470	4,245	—	10	21	1	28	
Jarlsberg	42,837	19,892	20,80	3,849	25,821	1,608	18,610	—	382	44	18	70	
Laurvik	20,262	7,054	496	3,458	11,008	1,658	5,485	290	197	11	14	75	
Bamble	21,371	8,143	2,360	1,806	12,309	2,207	7,890	—	42	14	33	16	
Nedre Telemarken	20,089	7,341	2,256	2,926	12,523	1,341	6,992	—	204	28	65	6	
Øvre Telemarken	24,920	5,810	5,263	6,873	17,946	462	5,582	—	32	53	56	53	
Nedenæs	48,944	18,446	6,832	3,314	28,592	1,508	19,322	—	33	25	144	115	
Sæterdalen	9,987	1,416	3,012	1,717	6,145	25	1,437	—	2	22	—	15	
Mandal	27,594	9,022	2,492	2,168	13,682	2,580	9,350	337	82	35	64	72	
Lister	28,595	8,141	1,289	1,467	10,897	832	7,942	166	133	110	7	10	
Jæderen og Dalerne	32,154	5,932	5,392	2,154	13,478	1,581	5,628	—	32	119	—	23	
Ryfylke	47,395	7,055	3,480	5,380	15,915	1,328	7,553	—	56	159	46	16	
Søndhordland	33,363	4,167	3,938	2,559	10,664	3,147	4,340	66	57	171	8	62	
Hardanger og Vos	24,592	2,735	3,100	1,485	7,320	1,150	2,697	—	152	44	34	376	
Nordhordland	55,482	9,312	1,365	3,505	14,182	2,519	8,614	883	799	137	49	158	
Sogn	36,215	3,862	389	4,975	9,226	1,687	3,647	836	453	195	33	28	
Sønd- og Nordfjord	49,453	6,005	1,194	5,928	13,127	1,579	5,025	658	925	212	95	24	
Søndmøre	36,218	2,388	3,031	2,699	8,118	1,930	2,185	219	339	320	—	38	
Romsdal	23,727	3,329	174	4,037	7,540	485	2,770	260	105	287	13	37	
Nordmøre	34,289	6,330	242	4,327	10,899	1,956	5,646	8	86	151	117	77	
Ørkedal	16,977	5,961	—	1,952	7,913	142	5,985	—	120	29	16	46	
Guldal	19,062	4,179	112	2,308	6,599	541	3,937	467	57	14	69	85	
Strinden og Selbu	21,884	8,290	20	2,099	10,409	1,201	8,333	—	8	32	101	25	
Fosen	32,188	7,441	72	2,413	9,926	677	7,074	92	99	191	34	58	
Stjør- og Værdalen	33,021	10,296	630	4,133	15,059	2,366	8,710	50	281	21	10	41	
Inderøen	26,022	8,567	—	4,156	12,723	1,226	7,996	—	83	53	37	19	
Namdalen	19,407	4,203	174	3,483	7,860	752	3,682	259	224	114	104	55	
Søndre Helgeland	23,467	4,015	252	3,906	8,173	1,464	3,918	199	460	58	67	—	
Nordre Helgeland	17,314	2,593	789	2,690	6,072	1,801	1,961	120	184	41	7	14	
Salten	27,266	4,393	—	3,877	8,270	765	3,891	488	10	74	—	1	
Lofoten og Vesteraalen	21,910	5,020	—	857	5,877	1,145	4,401	1,453	440	122	25	21	
Senjen og Tromsø	41,890	7,549	294	2,810	10,653	469	6,786	84	112	140	7	44	
Alten	5,857	2,352	296	36	2,684	68	2,306	25	269	70	—	72	
Hammerfest	4,356	1,021	—	40	1,061	66	901	80	196	35	—	—	
Tanen	3,838	445	92	—	537	121	327	304	625	51	47	5	
Væranger	2,678	1,113	—	—	1,113	194	757	204	—	90	32	17	
Sum	1,436,039	362,944	136,480	139,120	638,544	71,800	341,242	9,393	13,694	4,779	2,561	2,462	

Indtægter for Aaret 1867.

kontante Indtægter i Aaret:

6. Gaver, Fattig- blok- penge.	7. Tilskud for Sinds- syge.	8. Erstat- ninger fra Private.	9. Erstat- ninger fra Fattigdi- striktør.	10. Istedet- for Na- tural- ydelser.	11. Laan.	12. Forskud.	13. Efter Decision til forr. Regnsk.	14. For solgte Eien- domme o. s. v.	15. Forskjel- lige Ind- tægter.	Sum.	Summen af Rubrik- kerne 3 a til 9 samt Rubrik 15.	Forrige Sum samt Summen af den udlignede Fattigskat. (Totalsum.)	Distrikter.
Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	IV. Landdistrikterne fogderivis.
—	329	190	273	73	659	621	41	42	100	10,416	1,012	14,055	Ide og Marker.
21	561	110	259	40	407	158	64	115	126	9,424	1,476	14,653	Rakkestad.
—	480	191	548	9	800	803	142	19	565	16,638	2,158	20,254	Mosse.
24	96	223	2,855	—	2,860	218	54	61	431	40,902	5,165	33,252	Aker og Follo.
44	229	144	632	32	411	—	259	83	101	9,816	1,860	17,335	Nedre Romerige.
5	845	142	1,644	62	1,977	369	532	2	132	22,704	4,392	24,666	Øvre Romerige.
—	500	51	130	—	300	229	7	—	135	8,211	951	11,655	Odal og Vinger.
—	424	94	81	—	2,304	460	3	106	15	9,447	1,465	11,948	Solør.
—	623	157	330	11	1,436	787	10	—	44	12,136	1,937	26,919	Hedemarken.
—	160	213	176	34	1,021	784	72	737	174	13,290	1,542	11,690	Søndre Østerdalen.
—	584	141	89	66	60	—	7	—	59	5,422	1,232	8,711	Nordre Østerdalen.
—	659	41	119	—	318	—	57	20	43	6,125	973	11,885	Thoten.
—	623	23	246	256	3,769	61	502	172	120	11,952	1,541	13,481	Søndre Gudbrandsdalen.
—	494	71	52	3	100	151	6	252	132	4,573	1,214	10,172	Nordre Gudbrandsdalen.
—	436	89	354	—	556	211	113	446	178	6,970	1,163	14,903	Hadeland og Land.
—	506	20	16	—	291	64	107	—	113	4,934	878	7,645	Valders.
50	769	302	1,018	42	2,800	1,624	5	245	545	27,871	4,134	32,659	Buskerud.
—	326	180	468	38	100	120	11	196	33	5,195	1,348	7,141	Ringerige.
—	406	10	141	62	—	—	20	—	103	5,875	1,329	8,606	Hallingdal.
—	275	13	45	32	—	46	—	92	260	5,538	653	9,016	Numedal og Sandsvær.
120	1,014	449	600	157	297	228	157	1,349	559	25,662	3,256	29,077	Jarlsberg.
74	67	222	170	137	370	1,077	196	417	664	11,124	1,784	12,792	Laurvik.
1	1,302	38	467	646	46	710	25	10	73	13,520	1,986	14,295	Bamble.
21	786	516	131	317	1,063	753	30	552	64	12,869	1,821	14,344	Nedre Telemarken.
—	425	79	80	108	614	296	—	114	216	8,170	994	18,940	Øvre Telemarken.
85	858	122	434	87	164	1,074	26	1,300	216	25,513	2,032	30,624	Nedenæs.
—	556	13	9	426	—	10	—	47	104	2,666	721	6,866	Sæterdalen.
10	1,409	49	311	94	51	110	41	1,638	215	16,448	2,584	16,266	Mandal.
—	1,451	152	194	64	422	592	28	212	175	12,490	2,398	13,295	Lister.
210	438	261	427	283	255	325	29	112	150	9,873	1,660	15,138	Jæderen og Dalerne.
172	963	61	113	81	436	78	20	176	347	11,605	1,933	17,848	Ryfylke.
385	643	167	324	137	111	121	2	97	51	9,889	1,934	12,598	Søndhordland.
50	294	197	11	37	4	—	7	56	209	5,318	1,367	8,687	Hardanger os Vos.
595	—	179	735	101	1,057	—	9	355	407	16,597	3,942	18,124	Nordhordland.
133	390	49	152	398	38	296	4	16	143	8,498	2,412	11,638	Sogn.
240	1,041	237	164	114	83	184	2	193	457	11,233	4,053	17,180	Sønd- og Nordfjord.
231	886	115	452	42	28	220	14	680	224	7,923	2,824	10,942	Søndmøre.
264	708	261	176	25	271	17	97	35	39	5,850	2,150	9,690	Romsdal.
318	586	178	206	6	230	388	26	76	634	10,689	2,361	13,260	Nordmøre.
119	385	20	100	49	133	97	5	—	168	7,414	1,003	8,916	Ørkedal.
156	665	79	318	15	695	64	5	—	43	7,210	1,953	8,552	Guldal.
108	545	160	624	14	463	134	50	88	115	12,001	1,718	12,127	Strinden og Selbu.
154	734	352	279	27	5	971	15	122	46	10,930	2,039	11,965	Fosen.
153	1,456	503	548	—	100	515	19	29	49	14,851	3,112	18,171	Stjør- og Værdalen.
150	1,245	199	222	—	410	74	7	37	155	11,913	2,163	14,886	Indersten.
40	581	182	391	119	112	214	5	632	68	7,534	2,018	9,878	Namdalens.
228	678	160	211	18	—	420	6	669	98	8,654	2,159	10,332	Søndre Helgeland,
149	491	202	78	123	913	297	8	232	62	6,683	1,348	7,420	Nordre Helgeland.
367	797	143	76	19	588	1,657	120	—	102	9,098	2,058	10,328	Salten.
103	285	126	530	—	94	222	16	83	181	9,247	3,286	9,163	Lofoten og Vesteraalen.
193	343	295	335	448	2,200	1,259	24	438	262	13,439	1,815	12,468	Senjen og Tromsø.
1	129	46	164	10	19	294	—	—	3	3,476	779	3,463	Alten.
7	80	54	240	13	418	387	2	3	3	2,485	695	1,756	Hammerfest.
3	—	11	47	15	540	494	—	310	2	2,902	1,095	1,632	Tanen.
—	—	6	507	—	80	1,086	29	79	106	3,187	962	2,075	Varanger.
4,984	31,556	8,288	19,302	4,890	32,479	21,370	3,036	12,745	9,819	594,400	106,838	745,382	Sum

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde 1/1 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde 1/1 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	
VII. Landdistrikterne, de enkelte Fattigdistrikter.		Spd.	Spd.	Spd.	2. Akershus Amt. (fortsat.)		Spd.	Spd.	Spd.	
1. Smaalenenes Amt.					1. Næs Bd	5,483	3,375	601	3,976	
1. Id Bd	3,230	1,197	37	1,234	2. Udenæs -	2,233	1,239	216	1,455	
2. Aremark -	2,166	1,510	84	1,594	3. Fenstad -	1,601	1,028	125	1,153	
3. Ødemark -	2,095	2,140	50	2,190	4. Eidsvold -	8,262	3,566	2,054	5,620	
4. Berg -	3,614	2,094	253	2,347	5. Ullensaker -	7,373	4,887	716	5,603	
5. Skjeberg }	4,583	1,531	184	1,715	6. Gjerdrum -	1,984	907	104	1,011	
6. Hafslund Sagbrug VB	1,678	—	—	1,766	7. Nannestad -	4,821	3,461	309	3,770	
7. Hvalørerne Bd	2,313	424	—	424	8. Hurdalen -	2,605	1,293	254	1,547	
8. Borge -	768	203	971	9. Hurdalens Glasv. VB	212	—	—	212		
9. Sannesunds Bordt. VB	2,340	1,458	37	1,495	10. Feiring Bd	1,253	306	13	319	
10. Thorsnæs Bd	747	243	76	319		Sum	104,606	63,836	11,417	75,253
1. Rakkestad Bd	6,468	4,630	342	4,972	3. Hedemarkens Amt.					
2. Rødenæs -	2,619	739	88	827	1. Eidskog Bd	6,920	2,765	191	2,956	
3. Trykstad -	4,723	2,229	175	2,404	2. Vinger -	6,226	2,773	200	2,973	
4. Eidsberg -	6,101	2,692	282	2,974	3. Søndre Odalen . . -	7,118	3,321	271	3,592	
5. Askim -	2,372	852	516	1,368	4. Odals Værk . . VB	733	—	—	733	
6. Skiptvet -	3,034	756	34	790	5. Nordre Odalen . Bd	4,310	1,112	289	1,401	
7. Spydeberg -	2,810	1,279	39	1,318	1. Brandvold Bd	3,946	1,716	19	1,735	
1. Glemminge Bd	2,611	1,010	383	1,393	2. Grue -	6,464	3,681	493	4,174	
2. Tune -	5,625	369	—	5,994	3. Hof -	3,483	983	258	1,241	
3. Borregaard Sagbr. VB	2,442	—	—	2,442	4. Aasnæs -	4,538	2,076	253	2,329	
4. Sanne og Soli Do. -	400	—	—	400	5. Vaaler -	4,119	2,027	442	2,469	
5. Holleby Gods . . -	168	—	—	168	1. Romedal Bd	4,928	2,709	260	2,969	
6. Varteig Bd	1,405	644	121	765	2. Løiten -	4,537	3,329	298	3,627	
7. Onsø -	3,656	1,120	143	1,263	3. Stange -	6,763	5,589	148	5,737	
8. Raade -	3,067	1,302	138	1,440	4. Vang -	8,443	6,102	472	6,574	
9. Rygge -	2,794	1,640	198	1,838	5. Næs -	4,448	2,657	121	2,778	
10. Mosse Landdistr. -	970	703	162	865	6. Ringsaker -	11,366	4,596	638	5,234	
11. Do. Jernv. . VB	137	473	610	—	1. Elverum Bd	6,536	3,000	691	3,691	
12. Vaaler Bd	1,658	1,160	29	1,189	2. Trysil -	4,269	1,320	281	1,601	
13. Svindal -	1,191	611	2	613	3. Øiensjøfos Værk VB	126	—	—	126	
14. Haabøl -	2,445	1,134	140	1,274	4. Aamot Bd	2,841	3,599	384	3,983	
	Sum	75,693	44,316	4,646	48,962	5. Store Elvedalen . -	2,348	2,103	186	2,289
2. Akershus Amt.					1. Rendalen Bd	3,177	2,865	197	3,062	
1. Vestby a. . . . Bd	1,555	1,163	171	1,334	2. Lille Elvedalen . -	736	223	959	—	
2. Garder -	489	213	67	280	3. Øvre Foldalen . -	3,216	213	32	245	
3. Soner -	1,032	588	99	687	4. Foldals Kobber. VB	—	—	7	7	
4. Kraakstad -	1,324	870	166	1,036	5. Tønsæt Bd	2,975	1,508	368	1,876	
5. Ski -	1,794	1,257	285	1,542	6. Tolgen -	3,024	1,609	251	1,860	
6. Aas -	1,569	1,374	108	1,482	(—) Røros a. . . . -	245	71	74	145	
7. Kroer -	377	180	24	204	7. Kvikne -	790	273	12	285	
8. Nordby -	762	608	135	743	8. Indsæt -	554	204	68	272	
9. Fron -	1,861	1,160	174	1,334		Sum	887,584	63,796	7,127	70,923
10. Næsodden -	1,097	415	184	599	4. Christians Amt.					
11. Oppegaard -	496	266	71	337	1. Østre Thoten . . Bd	7,794	4,045	170	4,215	
12. Aker -	18,981	13,843	3,263	17,106	2. Vestre Thoten . -	7,542	2,112	98	2,210	
(—) Maridal. Hammer VB*)		—	—	—	3. Vardal -	4,114	2,322	183	2,505	
13. Bærum Bd	3,061	230	—	3,291	4. Birid -	1,193	393	1,586	—	
14. Bærum's Jernværk VB	5,012	886	6	892	5. Do. Glasværk VB	238	—	238	—	
15. Fossum Do. -	168	—	—	168	6. Redalen Bd	5,465	434	—	434	
16. Asker Bd	3,388	2,035	182	2,217	7. Snertingsdal . . -	568	129	697	—	
1. Høland Bd	6,493	1,967	105	2,072	1. Øier Bd	4,174	2,055	193	2,248	
2. Urskog -	2,987	1,020	110	1,130	2. Ringebu -	5,010	1,367	205	1,572	
3. Blakier -	1,849	748	124	872	3. Sollien -	386	66	14	80	
4. Enebak -	3,964	2,700	404	3,104	4. Søndre Fron . . -	3,431	1,338	259	1,597	
5. Fet -	4,110	2,776	291	3,067	5. Faaberg -	6,337	4,182	275	4,457	
6. Sørum -	3,088	2,027	148	2,175	6. Gausdal -	6,476	2,932	595	3,527	
7. Skedsmo -	2,993	1,897	501	2,398	1. Nordre Fron . . Bd	5,262	1,506	440	1,946	
8. Sagdalens Sagbr. VB	504	75	—	579	2. Dovre -	2,537	1,225	52	1,277	
9. Lørenskogen . . Bd	1,207	285	65	350						
10. Nittedal -	2,563	994	37	1,031						
11. Hakedals Jernv. VB	557	—	—	557						

*) Maridals Hammer (VB) har Regnskab fælles med Bærum's Jernværk i samme Fogderi.

A. No. 2.

19

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Den ud lignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1 1866.	Den ud lignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.
4. Christians Amt. (forts.)		Spd.	Spd.	Spd.	5 Buskeruds Amt. (forts.)		Spd.	Spd.	Spd.
3. Lesje Bd	2,681	980	297	1,277	1. Næs Bd	4,638	2,800	586	3,386
4. Lesjeskogen ... -	985	208	55	263	2. Gol -	2,553	1,140	136	1,276
5. Vaage -	7,659	2,741	218	2,959	3. Hemsedal -	1,609	463	65	528
6. Lom -	3,299	1,370	—	1,370	4. Aal -	2,886	1,310	362	1,672
7. Skeaker -	2,691	928	152	1,080	5. Torpe -	825	332	5	337
1. Jævnaker Bd	700	183	—	883	6. Hol -	2,218	1,232	175	1,407
2. Hadelands Glasv. VB	2,550	319	30	349	1. Sandsver Bd	4,811	2,692	176	2,868
3. Lynner Bd	3,380	980	41	1,021	2. Flesberg -	1,196	797	74	871
4. Gran -	10,125	5,472	218	5,690	3. Anne Sofies Sølvv. VB	—	—	17	17
5. Land:					4. Svenne Bd	1,210	885	156	1,041
1) Fluberg Sogn..	2,409	1,750	167	1,917	5. Vinorens Sølvv. VB	161	2	163	
2) Hof - ..	2,875	1,852	102	1,954	6. Lyngdal Bd	772	410	32	442
3) Østsinnen - ..	696	475	12	487	7. Rollag -	1,135	692	120	812
4) Nordsinnen - ..	1,597	829	252	1,081	8. Vægli -	734	318	11	329
5) Torpen - ..	2,652	1,363	158	1,521	9. Nore -	1,771	1,431	15	1,446
1. Bagn Bd	1,762	728	87	815	10. Opdal -	1,657	977	50	1,027
2. Reinli -	793	299	11	310					
3. Begndalen -	699	310	32	342					
4. Nordre Hedalen.	196	7	—	203					
5. Søndre Do.	945	158	14	172					
6. Bruflat -	1,774	765	166	931					
7. Aurdal -	2,227	890	190	1,080					
8. Skrutval -	1,773	930	75	1,005					
9. Ulnæs -	982	322	6	328					
10. Svennæs -	1,092	336	58	394					
11. Hegge -	1,248	250	107	357					
12. Volbu -	349	109	16	125					
13. Rogne -	954	134	37	171					
14. Slidre -	1,059	300	6	306					
15. Lommen -	920	112	—	112					
16. Røen -	1,277	210	—	210					
17. Øien -	79	2	—	81					
18. Vang -	2,697	521	47	568					
19. Hurum -		118	17	135					
Snm	122,678	52,317	5,769	58,086					
5. Buskeruds Amt.									
1. Hurum a Bd	2,564	1,369	403	1,772					
2. Røken -	2,546	1,185	223	1,408					
3. Frogner -	3,799	3,308	341	3,649					
4. Trandby -	1,372	844	222	1,066					
5. Sylling -	1,230	757	216	973					
6. Aassiden -	1,122	916	357	1,273					
7. Eker -	7,908	1,008	8,916						
8. Fosseholms Gods VB		694	171	865					
9. Do. Brug -		291	3	294					
10. Semssidens — -		129	—	129					
11. Vendelborgs — -	136	8	—	144					
12. Skotselvens — -	198	—	—	198					
13. Mjøndalens — -	276	—	—	276					
14. Stenbergarb. — -	486	—	—	486					
15. Tømmerdrag. — -	208	—	—	208					
16. Hoens — -	259	—	—	259					
17. Modum Bd	4,882	994	—	5,876					
18. Modums Blaafarv. VB	7,556	1,981	65	2,046					
19. Buskeruds Gods -		?	?	?					
20. Sigdal Bd	6,582	2,698	123	2,821					
1. Hole Bd	4,009	1,450	523	1,973					
2. Ringerik Nikkely. VB		65	—	65					
3. Norderhov Bd	3,446	1,466	408	1,874					
4. Haug -	2,022	711	267	978					
5. Lunder -	1,378	939	48	987					
6. Aadalen -	2,382	1,162	102	1,264					
6. Jarlsb. og Laurv. Amt.									
1. Strømmen Bd	1,226	861	5	866					
2. Skouger -	2,185	2,200	94	2,294					
3. Strømsgodset -	1,411	1,100	346	1,446					
4. Jarlsberg Værk. VB	570	200	39	239					
5. Sande Bd	3,598	2,180	347	2,527					
6. Hof -	2,375	1,399	122	1,521					
7. Eidsfos Jernv. VB	537	66	603						
8. Botne Bd	2,142	1,653	19	1,672					
9. Vaale -	2,493	2,256	26	2,282					
10. Borre -	2,999	2,113	278	2,391					
11. Sem -	5,169	2,202	340	2,542					
12. Jarlsberg Gods. VB	3,023	1,886	65	1,951					
13. Ramnæs Bd	3,665	1,057	337	1,394					
14. Andebo -	5,068	2,558	433	2,991					
15. Stokke -	4,757	1,820	607	2,427					
16. Nøtterø -	2,746	1,426	132	1,558					
17. Tjømø -									
1. Sandeherved ... Bd	5,423	2,949	109	3,058					
2. Tjødling -	2,351	1,182	98	1,280					
3. Østre Halsen .. -	661	158	30	188					
4. Hedrum -	4,029	1,977	160	2,137					
5. Laurdal -	2,431	1,276	21	1,297					
6. Brunlanæs ... -	4,142	2,149	298	2,447					
7. Fredriksværn... -	1,014	1,053	264	1,036					
8. Staværn. -									
	62,478	36,829	5,040	41,869					
7. Bratsberg Amt.									
1. Eidanger Bd	2,729	892	192	1,084					
2. Gjerpen -	4,772	1,731	640	2,371					
3. Fossum Jernv. VB	4,772	2,127	—	2,127					
4. Slemdal Bd	1,088	370	38	408					
5. Bamble -	4,383	2,015	242	2,257					
6. Herre Jernværk VB	4,383	509	—	509					
7. Sandøkedal ... Bd	5,260	3,054	559	3,613					
8. Drangedal ... -	3,191	1,611	315	1,926					
1. Solum Bd	2,891	1,569	163	1,732					
2. Vold Jernv. ... VB	2,891	235	—	235					
3. Mælum Bd	1,190	744	126	870					
4. Kilebygden ... -	786	370	19	389					
5. Holden -	3,300	1,634	159	1,793					
6. Ulefos Jernværk VB	2,366	747	—	747					
7. Søfde Bd	2,366	1,075	232	1,307					
8. Næs -	1,573	784	267	1,051					

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde <i>1/1</i> 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde <i>1/1</i> 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	
7. Bratsberg Amt. (forts.)		Spd.	Spd.	Spd.	8. Nedenæs Amt (fortsat.)		Spd.	Spd.	Spd.	
9. Hitterdal Bd	3,126	2,523	228	2,751	8. Bykle Bd	491	415	53	468	
10. Lunde -	1,709	553	6	559	9. Aaserall -	1,392	801	110	911	
11. Flaabygd -	548	120	13	133		Sum	58,464	34,737	2,753	
12. Bø. -	2,633	2,169	608	2,777					37,490	
1. Grandsherred . . Bd	1,398	734	19	753	9. Lister og Mandals Amt.					
2. Hofvin -	846	506	70	576	1. Tveit Bd	1,471	827	59	886	
3. Tinn -	2,632	1,202	200	1,402	2. Oddernæs -	2,401	944	586	1,530	
4. Hjertdal -	1,153	1,263	19	1,282	3. Randøsund -	1,072	453	80	533	
5. Saudland -	929	907	11	918	4. Øvrebø -	942	575	106	681	
6. Tudal -	787	565	—	565	5. Hægeland -	887	496	22	518	
7. Silgjord -	2,137	1,725	95	1,820	6. Vennesland -	1,103	1,668	3	1,671	
8. Flatdal -	997	969	6	975	7. Søgne -	2,463	768	292	1,060	
9. Aamotsdal -	721	708	—	708	8. Grebstad -	923	399	27	426	
10. Hviteseid -	1,435	1,082	—	1,082	9. Halsaa -	2,652	843	55	898	
11. Brunkeberg -	1,370	1,066	—	1,066	10. Hartmark -	363	124	10	134	
12. Vraadal -	616	364	—	364	11. Holme -	1,561	588	157	745	
13. Laardal -	528	451	10	461	12. Øslebø -	1,059	407	23	430	
14. Eidsborg -	444	310	20	330	13. Løvdal -	1,015	583	89	672	
15. Høidalsmo -	492	406	10	416	14. Bjelland -	1,024	563	210	773	
16. Mo -	1,177	782	44	826	15. Grindem -	937	381	42	423	
17. Skafse -	726	459	2	461	16. Finsland -	888	1,128	314	1,442	
18. Vinje -	1,888	1,299	20	1,319	17. Valle -	2,956	1,057	232	1,289	
19. Raudland -	697	553	5	558	18. Spangereid -	1,716	462	8	470	
20. Ødefjeld -	209	211	58	269	19. Vigmostad -	1,055	641	124	765	
21. Mjøsstranden . . . -	171	62	125	187	20. Konnesmo -	1,017	775	145	920	
22. Nissedal -	1,801	1,075	67	1,142						
23. Moland -	2,120	1,247	213	1,460						
	Sum	66,819	42,778	4,801		1. Aa Bd	2,930	1,959	281	2,240
8. Nedenæs Amt.					2. Austad -	1,354	662	195	857	
1. Søndeled Bd		1,546	116	1,662	3. Kvaas -	762	184	23	207	
2. Ekelands Jernv. VB	3,474	972	—	972	4. Hægebostad -	1,117	591	95	686	
3. Dybvaag Bd	2,573	1,271	20	1,291	5. Eken -	990	444	104	548	
4. Flaugstad -	1,329	227	11	238	6. Herod -	1,014	472	91	563	
5. Holt -		2,200	231	2,431	7. Spind -	1,423	553	348	901	
6. Næs Jernværk . VB	4,148	1,873	—	1,873	8. Vanse -	5,212	1,916	211	2,127	
7. Vegaardsheien . Bd	1,842	879	85	964	(-) Farsund, a, Landdistr. -	542	350	231	581	
8. Gjerrestad -	2,650	1,047	33	1,080	9. Liknæs -	2,847	690	325	1,015	
9. Tromsø -	6,547	3,287	242	3,529	10. Fede -	1,080	203	192	395	
10. Østre Moland . . -	1,486	695	54	749	11. Fjotland -	1,079	454	9	463	
11. Øiestad -		2,181	243	2,424	12. Næs -	1,835	692	77	769	
12. Solberg Grube . VB	4,132	71	—	71	13. Hitterø -	1,964	572	162	734	
13. Hisøen Bd	2,031	873	59	932	14. Bakke -	1,413	251	7	258	
14. Froland -		974	141	1,115	15. Gyland -	1,148	436	—	436	
15. Frolands Jernv. VB	2,008	531	—	531	16. Siredalen -	1,814	468	47	515	
16. Aamlid Bd	1,302	1,466	5	1,471		Sum	56,029	24,579	4,982	29,561
17. Lille Topdal . . . -	437	379	20	399	10. Stavanger Amt.					
18. Gjevedal -	390	223	30	253	1. Soggendal, Landdistr. Bd	2,936	1,002	106	1,108	
19. Mykland -	596	293	—	293	2. Lunde -	1,472	442	187	629	
20. Fjære -	4,108	1,582	58	1,640	3. Heskestad -	1,037	242	16	258	
21. Eide -	736	337	35	372	4. Helleland -	1,364	1,035	74	1,109	
22. Landvik -	2,230	1,001	360	1,361	5. Birkrem -	1,991	1,409	117	1,526	
23. Heirefos -	553	373	21	394	6. Ekersund, Landdistr. -	2,500	665	156	821	
24. Vestre Moland . -	2,167	1,680	153	1,833	7. Ougne -	954	251	9	260	
25. Høivaag -	2,069	863	102	965	8. Haa -	3,006	1,451	92	1,543	
26. Birkenæs -	1,666	1,768	13	1,781	9. Time -	2,376	1,070	145	1,215	
1. Evje Bd	765	433	169	602	10. Gjæsdal -	997	425	65	490	
2. Veigusdal -	911	570	7	577	11. Klepp -	2,205	960	110	1,070	
3. Hordnæs -	1,113	715	82	797	12. Høiland -	3,215	1,267	190	1,457	
4. Iveland -	1,144	721	200	921	13. Haaland -	2,822	1,015	133	1,148	
5. Bygland -	2,227	1,423	100	1,523	14. Hetland -	4,015	1,944	175	2,119	
6. Valle -	1,237	554	—	554	15. Randeberg -	1,061	300	85	385	
7. Hyllestad -	710	513	—	513						

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke-mængde 1/1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.		
10. Stavanger Amt (fortsat)		Spd.	Spd.	Spd.	11. Søndre Bergenhus Amt (fortsat)		Spd.	Spd.	Spd.		
1. Høle Bd	1,122	348	62	410	7. Østensø Bd	1,602	297	26	323		
2. Fossan -	2,081	392	—	392	8. Jondal -	1,663	297	136	433		
3. Strand -	2,228	599	47	646	9. Vossevangen -	5,529	1,573	320	1,893		
4. Hjelmeland -	2,231	942	53	995	10. Evanger -	2,091	637	98	735		
5. Fister -	853	389	54	443	11. Opheim -	802	261	114	375		
6. Aardal -	1,315	345	33	378	12. Vinje -	1,207	429	141	570		
7. Jælse -	2,606	541	122	663							
8. Sand -	1,600	376	29	405							
9. Søvde -	1,899	578	88	666							
10. Suledal -	2,125	714	86	800							
11. Rennesø, indre Sogn . . . -	1,990	950	17	967							
12. Hvitingø -	462	128	76	204							
13. Finnø -	1,324	393	80	473							
14. Talgø -	391	157	48	205							
15. Hinderaa -	1,680	646	133	779							
16. Sjærnerø -	922	263	34	297							
17. Vikedal -	1,157	605	61	666							
18. Sandeid -	831	237	—	237							
19. Imsland -	714	268	—	268							
20. Bukken -	1,062	497	100	597							
21. Tysvær -	2,168	675	22	697							
22. Skjold -	2,336	666	100	766							
23. Vats -	1,188	725	30	755							
24. Falnæs -	1,592	486	29	515							
25. Akre -	1,939	272	84	356							
26. Ferkingstad -	1,226	458	53	511							
27. Avaldsnæs -) 4,735	2,084	244	2,328							
28. VigsnaesKobberVB -)	?	?	?							
29. Torvestad Bd	1,594	539	113	652							
30. Skaare -	1,686	554	102	656							
31. Utsire -	394	88	33	121							
	Sum	79,402	29,393	3,593	32,986		Sum	113,403	32,166	7,243	39,409
11. Søndre Bergenhus Amt					12. Nordre Bergenhus Amt.						
1. Sveen Bd	2,227	398	71	469	1. Eivindvik Bd	4,402	1,600	38	1,638		
2. Viikebygd -	1,062	282	10	292	2. Hyllestad a -	1,214	299	45	344		
3. Fjelberg -	1,224	540	11	551	(-) Askevold a Landdistr. -	295	89	33	122		
4. Aalund -	1,565	600	169	769	3. Lavik -	2,640	579	74	653		
5. Eid -	1,203	386	208	594	4. Brække -	957	158	18	176		
6. Etne -	2,614	1,292	31	1,323	5. Vik -	3,217	823	317	1,140		
7. Skonevik -	922	343	31	374	6. Balestrand -	2,204	557	83	640		
8. Aakre -	1,387	398	27	425	7. Lekanger -	2,407	494	132	626		
9. Holmedal -	946	313	18	331	8. Aurland -	2,497	639	124	763		
10. Kvindherred -	2,441	854	210	1,064	9. Sogndal -	3,872	1,029	376	1,405		
11. Husnæs -	829	201	44	245	10. Lærdal -	3,740	800	695	1,495		
12. Ænæs -	647	127	89	216	11. Aardal -	1,791	365	37	402		
13. Ølve -	626	229	70	299	12. Lyster -	4,057	1,100	282	1,382		
14. Stordøen -	1,734	428	338	766	13. Hafslø -	3,265	514	153	667		
15. Valestrand -	900	234	13	247	14. Justedal -	885	180	5	185		
16. Finaas -	4,580	1,340	316	1,656	(-) Hyllestad b Bd	1,261	298	46	344		
17. Fitje -	2,313	883	47	930	1. Askevold b -) 2,770	802	288	1,090		
18. Tysnæs -	1,403	321	18	339	2. GrimeliensKobberVB -		—	—	—		
19. Opdal -	1,729	461	72	533	3. Ytre Holmedal . . Bd	3,779	1,068	232	1,300		
20. Onereim -	1,143	373	37	410	4. Indre do -	3,450	858	243	1,101		
21. Strandebarm -	1,416	410	84	494	5. Vefring -	1,407	321	52	373		
22. Varaldsø -	784	251	20	271	6. Naustdal -	2,639	1,023	338	1,361		
1. Røldal Bd	928	350	27	377	7. Førde -	2,256	896	285	1,181		
2. Kinservik -	5,778	1,767	223	1,990	8. Holse -	582	203	—	203		
3. Ulvik -	1,433	545	104	649	9. Jølster -	2,580	724	266	990		
4. Graven -	1,388	476	76	552	10. Kinn -	4,679	2,561	526	3,087		
5. Eidfjord -	1,070	429	75	504	11. Bremanger -	1,852	541	179	720		
6. Vikør -	1,251	259	27	286	12. Daviken -	3,056	710	202	912		
					13. Gloppen -	2,908	641	133	774		
					14. Bredum -	1,797	404	20	424		

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Distrakter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde $\frac{1}{1}$ 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	Distrakter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde $\frac{1}{1}$ 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.		
12. Nordre Bergenshus Amt (fortsat).		Spd.	Spd.	Spd.	14. Søndre Throndhjems Amt (fortsat).		Spd.	Spd.	Spd.		
15. Indviken Bd	3,017	632	56	688	3. Rennebu Bd) 2,682	1,194	78	1,272		
16. Stryn -	2,433	349	113	462	4. St. Olafs Værk . VB)	—	—	—		
17. Eid -	2,918	610	663	1,273	5. Opdal Bd	4,500	2,175	377	2,552		
18. Horningdalen . . . -	1,612	386	66	452	1. Melhus a Bd	2,526	1,301	221	1,522		
19. Selja -	4,018	100	345	445	2. Høilandet -	1,235	350	66	416		
	Sum	86,457	22,353	6,465	28,818	3. Flaa -	583	131	25	156	
13. Romsdals Amt.					4. Horg -	2,681	806	165	971		
1. Vanelven Bd	1,423	0	419	77	5. Støren -	2,151	924	45	969		
2. Søvde -	913)			6. Budal -	522	91	4	95		
3. Volden -	3,043		825	524	7. Soknedalen -	2,043	920	41	961		
4. Ørsten -	1,719		279	73	8. Singsaas -	1,505	405	253	658		
5. Hjørrendfjord . . . -	1,634		370	73	9. Holtaalen -	809	285	21	306		
6. Stranden -	1,276		157	48	10. Aalen -	1,487	393	78	471		
7. Stordalen -	830		194	9	11. Røros b -	3,515	993	1,034	2,027		
8. Norddalene -	2,089		396	291	(—) Melhus b Bd	160	82	15	97		
9. Sunelven -	1,589		346	89	1. Børgsen -	3,789	1,849	61	1,910		
10. Sandø -	1,699		477	194	2. Budviken -	841	295	68	363		
11. Røvde -	794		85	49	3. Bynæsset -	2,109	1,087	359	1,446		
12. Herø -	1,999		611	186	4. Leinstrand -	1,161	546	12	558		
13. Ulfsten -	1,019		306	23	5. Klæbbu -	1,677	563	153	716		
14. Hareid -	1,479		476	81	6. Selbu -	5,072	1,542	117	1,659		
15. Borgund -	5,897		1,400	529	7. Tydalene -	814	160	84	244		
16. Ørskog -	3,389		800	238	8. Lade -	3,761	3,270	615	3,885		
17. Skodje -	2,511		528	209	9. Bratsberg -	603	245	48	293		
18. Haram -	2,454		449	128	10. Malvik -) 2,130	770	186	956		
	Sum	10. Vestnæs Bd	3,011	1,183	483	1,666	11. Mostadmarkens Jv. VB)	—		
		2. Eid -	1,743	366	101	1. Hevne Bd	4,729	2,064	343	2,407	
		3. Gryten -	2,921	840	460	2. Elshaug -	1,828	640	139	779	
		4. Veø -	2,125	1,062	366	3. Rissen -	3,733	945	183	1,128	
		5. Næsset -	3,413	1,176	72	4. Hiteren -	7,121	2,204	579	2,783	
		6. Polsø -	3,444	1,256	233	5. Ørlandet -	3,934	1,598	91	1,689	
		7. Akerø -	2,026	838	101	6. Bjugn -	3,676	800	269	1,069	
		8. Sandø -	601	160	22	7. Aafjorden -	3,115	649	382	1,031	
		9. Frænen -	2,254	578	166	8. Bjørnør -	3,615	1,026	53	1,079	
		10. Bud a -	1,585	81	146		Sum	89,836	34,847	6,713	41,560
(—) Bud b Bd	130	7	12	19	15. Nordre Throndhjems Amt.						
1. Kvernæs -	1,103	236	21	257	1. Nedre Stjørdalen Bd	7,282	4,356	1,023	5,379		
2. Bremsnæs -	2,065	635	52	687	2. Øvre Stjørdalen . -	5,270	2,316	285	2,601		
3. Kornstad -	2,421	561	47	608	3. Frosten -	3,064	1,588	224	1,812		
4. Fræde -	1,180	334	23	357	4. Aasen -	1,976	543	90	633		
5. Grip -	208	16	14	30	5. Skogn -	3,786	1,900	385	2,285		
6. Thingvold -	2,541	785	125	910	6. Levanger, Landdistr. -	2,290	990	151	1,141		
7. Øre -	2,303	403	153	556	7. Værdalen -	6,713	2,072	753	2,825		
8. Strømsnæset -	1,222	279	87	366	8. Leksviken -	3,091	1,294	201	1,495		
9. Øxendalen -	1,281	519	60	579	1. Yttersæv Bd) 1,499	698	108	806		
10. Sundalen -	2,244	1,189	178	1,367	2. Yttersævns Kobby. VB)	1,126	149	1,275		
11. Stangvik -	2,619	1,207	93	1,300	3. Mosviken- og Verran Bd	2,949	1,186	26	1,212		
12. Halse -	1,829	340	112	452	4. Inderøyen -	5,428	2,218	493	2,711		
13. Surendalen -	3,105	1,203	183	1,386	5. Sparbu -	4,641	2,339	562	2,901		
14. Rindalen -	2,684	952	262	1,214	6. Stod -	3,471	2,275	299	2,574		
15. Ældø -	3,545	959	269	1,228	7. Snaasen -	3,250	1,100	209	1,309		
16. Aure -	3,614	1,274	670	1,944	8. Solberg -	3,367	1,360	158	1,518		
	Sum	93,304	26,557	7,335	33,892	9. Aas -	1,651	421	159	580	
14. Søndre Throndhjems Amt.					1. Namsos, Landdistr. Bd	2,031	1,194	204	1,398		
1. Ørkedal Bd	6,219	3,161	352	3,513	2. Overhalden -	2,593	1,122	570	1,692		
2. Meldal -	3,510	1,383	196	1,579	3. Grong -	3,338	1,419	230	1,649		
					4. Fosnæs -	4,127	1,723	345	2,068		

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets Indtægter for Aaret 1867.

Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde $\frac{1}{4}$ 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	Distrikter. (Bd = Bygd; VB = Værk eller Brug.)	Folke- mængde $\frac{1}{4}$ 1866.	Den udlignede Fattigskat.	De øvrige Indtægter.	Totalsum.	
15. Nordre Throndhjems Amt (forts.).		Spd.	Spd.	Spd.	16. Nordlands Amt (forts.)		Spd.	Spd.	Spd.	
5. Kolvoreid Bd	2,388	952	171	1,123	11. Øxnæs Bd	1,879	507	175	682	
6. Nærø -	1,477	436	254	690	12. Dvergberg . . . -	1,648	201	119	320	
7. Vikten -	1,749	542	167	709		Sum	89,149	28,392	8,851	
8. Lekø -	1,702	472	77	549					37,243	
	Sum	79,133	35,642	7,293						
16. Nordlands Amt.					17. Tromsø Amt.					
1. Bindalen Bd	1,920	1,127	61	1,188	1. Kvæfjord Bd	2,115	354	47	401	
2. Brønø -	5,318	1,854	411	2,265	2. Throndenes . . . -	4,307	1,162	336	1,498	
3. Vegø -	1,518	295	192	487	(-) Evindnæs b . . . -	191	43	4	47	
4. Thjøttø -	2,781	758	233	991	3. Sand -	863	306	80	386	
5. Stamnæs -	1,989	679	279	958	4. Ibestad -	5,685	1,277	124	1,401	
6. Alstahaug -	1,291	625	217	842	5. Tranø og Reisen . . -	2,267	327	76	403	
7. Herø -	2,438	805	267	1,072	6. Dyrø -	1,027	186	6	192	
8. Vefsen -	5,051	1,786	481	2,267	7. Berg -	351	73	21	94	
9. Hatfjeldalen -	921	244	18	262	8. Torsken -	459	60	9	69	
1. Nesne Bd	3,899	1,027	258	1,285	9. Lenvik -	2,897	492	17	509	
2. Hemnæs -	3,922	1,581	336	1,917	10. Hillesø -	811	155	89	244	
3. Mo -	3,829	1,433	311	1,744	11. Maalselven -	2,463	624	132	756	
4. Lurø -	1,554	771	161	932	12. Bardodalen -	916	236	55	291	
5. Frænen -	289	54	14	68	13. Tromsøsundet -	2,632	914	207	1,121	
6. Rødø -	1,684	284	234	518	14. Balsfjorden -	3,610	742	245	987	
7. Melø -	2,309	922	34	956	15. Karlsø -	1,245	348	—	348	
1. Gildeskaal Bd	2,375	447	363	810	16. Helgø -	689	169	2	171	
2. Beieren -	1,164	776	73	849	17. Lyngen -	4,275	1,080	55	1,135	
3. Bodø a -	3,042	761	48	809	18. Skjervø -	2,785	1,144	118	1,262	
4. Skjerstad -	3,353	609	124	733	19. Kvænangen -	{ 1,677	678	177	855	
5. Saltdalen -	1,971	408	503	911					298	
6. Rørstad -	2,614	800	217	1,017		Sum	41,265	10,653	1,815	12,468
7. Kjerlingø -	431	—	170	170	18. Finmarkens Amt.					
8. Stegen -	1,790	431	126	557	1. Loppen Bd	801	225	78	303	
9. Ledingen -	835	199	209	408	2. Talvik -	1,938	779	22	801	
10. Hammerø -	2,285	1,184	7	1,191	3. Alten -) 2,442	478	476	954	
11. Lødingen -	1,379	445	45	490	4. Do. Kobberv. . VB) 1,044	122	1,166		
12. Hol -	685	316	7	323	5. Kautokeino . . . Bd	738	158	81	239	
13. Tysfjorden -	1,402	467	10	477						
14. E vindnæs a -	2,052	425	41	466	1. Hasvik Bd	506	190	77	267	
15. Ankenæs -	1,594	1,002	115	1,117	2. Hammerfest, Landdistr. -	1,446	450	223	673	
1. Værø Bd	435	150	54	204	3. Maasø -	933	231	186	417	
2. Flakstad -	953	246	87	333	4. Kjelvik -	345	110	95	205	
3. Moskenæs -	590	142	112	254	5. Kistrand -	1,048	80	114	194	
4. Buksnæs -	2,532	500	628	1,128						
5. Borge -	2,348	569	85	654	1. Lebesby Bd	592	200	124	324	
6. Gimso -	987	472	63	535	2. Tanen -	1,388	205	582	787	
7. Vaagen -	2,667	902	1,323	2,225	3. Karasjok -	588	—	129	129	
8. Hadsel -	3,728	875	291	1,166	4. Næsseby -	1,175	132	260	392	
9. Sortland -	1,497	481	86	567	(-) Vardø a Bd	538	178	301	479	
10. Bø -	2,200	832	263	1,095	(-) Vadso a -	959	464	355	819	
					1. Sydvaranger . . . -	1,171	471	306	777	
						Sum	16,608	5,395	3,531	8,926

A. No. 2.

No. 3. Angaaende Fattigvæsenets

Distrikter.	Folke-mængde 1/1 1867.	Udlignet Fattigskat for Aaret:				Fattigkassernes						
		i Penge.	i Natural-ydelser.	i Lægdshold.	Sum.	1. Beholdning fra forr. Aar.	2. Fattigskat.	3 a. Brænde-vinsafgift.	3 b. Øl-afgift.	4. Mulkter og forskj. Afgifter.	5 a. Renter af Legater.	5 b. Renter af and Midler.
		Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.
Christiania	59,453	87,016	—	—	87,016	—	86,853	12,453	2,212	2,454	265	128
Fredrikshald	9,423	8,205	—	—	8,205	—	8,224	3,556	—	265	93	162
Drammen	13,639	11,174	—	—	11,174	4,658	11,162	3,333	—	655	28	16
Christiansand	10,966	10,100	—	—	10,100	4,852	10,024	3,933	840	305	—	46
Stavanger	17,157	12,587	—	—	12,587	54	12,100	1,500	645	796	—	21
Bergen b	28,173	18,637	—	—	18,637	39	19,459	5,450	2,232	69	—	132
Throndhjem	19,775	17,000	—	—	17,000	2,628	16,777	6,000	1,087	128	353	23
Fredrikstad	7,060	2,347	—	—	2,347	297	2,234	2,445	658	128	135	6
Sarpsborg	3,094	—	—	—	—	—	—	3,260	—	54	—	13
Moss	4,171	2,753	—	—	2,753	3,962	2,695	934	286	75	100	124
Kongsberg	5,073	8,339	27	—	8,366	569	8,022	1,067	289	262	49	217
Horten	6,304	3,556	—	—	3,556	—	3,471	720	168	64	—	—
Tønsberg	4,737	4,700	—	—	4,700	439	3,894	555	285	127	—	—
Laurvik	6,448	4,687	113	—	4,800	—	4,687	3,000	517	163	—	2
Skien	4,766	2,577	—	—	2,577	1,529	2,577	1,350	314	188	11	4
Kragerø	4,190	2,000	—	—	2,000	381	1,950	833	87	118	—	28
Arendal	3,564	1,600	—	—	1,600	533	1,505	3,000	—	262	—	15
Mandal	3,900	1,849	—	—	1,849	—	1,849	916	—	5	—	34
Haugesund	3,500	1,650	—	—	1,650	—	1,650	—	238	196	—	1
Aalesund	3,913	3,684	—	—	3,684	704	2,667	900	532	251	—	—
Christiansund	5,886	3,450	—	—	3,450	1,828	3,570	2,400	254	15	15	17
Tromsø	4,151	2,300	—	—	2,300	529	2,300	—	—	56	—	3
Soon	706	605	—	—	605	7	588	267	60	1	—	—
Hølen	300	55	—	—	55	59	48	150	—	—	22	—
Hvitsten (Vestby b) .	169	126	—	—	126	4	126	—	5	—	2	2
Drøbak	1,658	507	—	—	507	—	507	583	176	55	—	15
Kongsvinger	1,021	440	—	—	440	9	433	300	—	26	—	—
Hamar	1,936	—	—	—	—	629	—	1,200	195	54	—	—
Gjøvik	663	307	—	—	307	—	299	200	—	2	—	—
Lillehammer	1,629	900	—	—	900	15	899	550	—	31	—	—
Holmsbo (Hurum b) .	406	200	—	—	200	100	170	14	2	—	23	—
Hønefos	1,050	301	—	—	301	277	316	300	115	107	—	—
Svelvik	1,605	847	—	—	847	390	847	133	29	37	—	13
Holmestrand	2,137	2,511	—	—	2,511	123	2,411	541	115	49	13	—
Aasgaardstrand	446	200	—	—	200	—	199	100	—	23	—	—
Sandefjord	1,866	350	—	—	350	33	350	200	66	158	—	—
Porsgrunn	2,767	1,718	—	—	1,718	403	1,652	722	101	78	2	4
Brevik	2,231	1,740	—	—	1,740	260	618	950	75	48	11	—
Langesund	933	141	—	—	141	208	141	100	—	7	68	10
Stathelle	506	—	—	—	—	30	—	250	—	19	—	23
Risør	2,412	1,734	—	—	1,734	—	1,730	550	75	29	80	12
Tvedstrand	1,103	—	—	—	—	—	—	800	—	4	—	—
Grimstad	1,542	500	—	—	500	210	494	1,000	—	18	—	9
Lillesand	1,277	857	—	—	857	478	823	400	—	20	—	—
Farsund b.	1,429	700	—	—	700	133	453	334	40	8	—	—
Flekkefjord	1,598	544	156	—	700	348	550	—	83	33	43	60
Sogndal	528	180	—	—	180	94	118	80	12	11	—	2
Ekersund	2,221	693	—	—	693	22	661	667	75	13	—	—
Sandnæs	1,044	416	—	—	416	4	373	—	45	23	—	—
Skudsnæshavn	1,250	200	—	—	200	47	200	—	120	38	—	—
Kopervik	780	299	—	—	299	—	239	—	80	1	—	—
Florø	377	56	—	—	56	50	6	—	50	—	—	3
Molde	1,704	987	—	—	987	—	980	333	—	4	—	—
Levanger	1,032	371	—	—	371	—	371	500	180	2	32	13
Stenlør	1,180	740	—	—	740	—	57	740	—	11	—	—
Namsos	1,257	896	—	—	896	—	896	467	—	22	—	20
Bodø b.	544	80	—	—	80	—	100	—	—	—	—	—
Hammerfest	1,647	932	—	—	932	91	932	560	—	50	—	—
Vardø b.	876	270	—	—	270	180	240	240	—	9	—	15
Vadsø b.	1,416	604	—	—	604	120	520	56	—	72	—	8
Sum	276,589	232,218	296	—	232,514	27,326	227,017	70,892	12,343	7,699	1,345	1,201

A. No. 2.

Indtægter for Aaret 1867.

kontante Indtægter i Aaret:												Forrige Sum samt Summen af den udlignede Fattigskat. (Totalsum.)	Distrikter.
6. Gaver, Fattig- blok- penge.	7. Tilskud for Sinds- syge.	8. Erstat- ninger fra Private.	9. Erstat- ninger fra Fattigdi- striktør.	10. Istedet- for Na- tural- ydelser.	11. Laan.	12. Forskud.	13. Efter Decision til forr. Regnsk.	14. For solg- te Eien- domme o. s. v.	15. Forskjel- lige Ind- tægter.	Sum.			
Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.
—	—	1,150	12,121	—	—	—	—	510	2,106	120,252	32,889	119,905	Christiania.
—	—	331	1,792	—	2,500	75	1	—	46	17,045	6,245	14,450	Fredrikshald.
—	—	82	522	—	—	—	11	162	—	20,629	4,636	15,810	Drammen.
—	—	125	1,828	—	—	—	4	—	153	22,110	7,230	17,330	Christiansand.
—	—	199	996	—	—	535	8	—	75	16,929	4,232	16,819	Stavanger.
—	—	—	4,708	—	8,181	—	—	1,436	376	42,082	12,967	31,604	Bergen b.
—	—	920	3,573	—	5,000	—	12	—	3,538	40,039	15,622	32,622	Throndhjem.
—	582	62	855	—	—	—	13	—	—	7,415	4,871	7,218	Fredrikstad.
—	—	—	469	—	—	—	—	—	26	3,822	3,822	3,822	Sarpsborg.
3	—	—	519	—	—	—	12	127	52	8,889	2,093	4,846	Moss.
—	240	337	619	—	—	—	71	350	—	12,092	3,080	11,446	Kongsberg.
—	—	—	1,517	—	—	—	—	—	—	5,940	2,469	6,025	Horten.
20	—	105	142	—	1,000	—	—	512	37	7,116	1,271	5,971	Tønsberg.
18	—	208	408	—	1,997	—	—	443	—	11,443	4,316	9,116	Laurvik.
—	—	10	435	—	—	—	1	—	18	6,437	2,330	4,907	Skien.
—	—	317	121	—	—	—	—	—	527	4,362	2,031	4,031	Kragerø.
—	—	87	101	—	—	—	—	—	—	5,503	3,465	5,065	Arendal.
—	—	—	16	—	—	—	1	26	—	2,847	971	2,820	Mandal.
30	—	55	12	—	—	297	—	—	—	2,479	532	2,182	Haugesund.
—	—	206	2,669	—	—	—	15	—	120	8,064	4,678	8,362	Aalesund.
120	—	139	579	—	—	—	2	—	32	8,961	3,561	7,011	Christiansund.
21	—	258	60	599	—	368	—	—	275	4,489	1,292	3,592	Tromsø.
—	—	—	24	—	—	—	—	—	18	965	370	975	Soon.
—	—	—	6	—	—	27	—	7	—	319	178	233	Hølen.
3	—	—	4	—	—	—	—	—	3	149	19	145	Hvitsten (Vestby b.).
—	—	6	58	—	—	309	—	—	—	1,709	893	1,400	Drøbak.
—	—	12	93	—	—	—	—	—	12	885	443	883	Kongsvinger.
—	—	—	68	—	—	—	—	—	—	2,146	1,517	1,517	Hamar.
—	—	—	125	—	—	—	—	7	28	661	355	662	Gjøvik.
—	—	27	235	—	—	—	—	—	—	1,757	843	1,743	Lillehammer.
13	—	2	--	—	—	—	—	24	11	359	65	265	Holmsbo (Hurum b.).
—	—	6	10	—	—	15	—	—	3	1,149	541	842	Hønefos.
—	—	24	—	—	25	—	—	133	—	1,631	236	1,083	Svelvik.
—	—	—	119	—	500	—	—	26	164	4,061	1,001	3,512	Holmestrand.
—	—	—	107	—	—	—	—	—	16	338	139	339	Aasgaardstrand.
—	—	—	183	—	—	403	—	—	20	934	551	901	Sandefjord.
—	—	—	37	—	—	—	—	—	17	3,565	1,107	2,825	Porsgrunn.
—	—	—	21	—	—	—	28	20	10	2,009	1,131	2,871	Brevik.
—	—	—	1	—	—	—	—	—	26	629	232	373	Langesund.
—	—	6	28	—	—	297	—	207	—	325	293	293	Stathelle.
—	—	—	11	—	—	545	21	—	5	3,014	780	2,514	Risør.
—	—	10	50	—	—	—	—	—	—	1,386	820	820	Tvedstrand.
—	4	—	75	—	—	—	—	—	29	1,791	1,087	1,587	Grimstad.
—	—	—	83	—	—	—	—	—	—	1,829	453	1,310	Lillesand.
—	—	37	188	—	—	149	—	—	299	1,051	465	1,165	Farsund b.
—	—	—	20	—	—	—	41	—	2	1,790	743	1,443	Flekkefjord.
—	—	6	79	—	—	213	3	5	2	380	127	307	Soggendal.
—	—	—	6	—	—	—	—	—	16	1,746	842	1,535	Ekersund.
—	—	—	26	—	50	—	1	10	—	442	184	384	Sandnæs.
—	—	10	—	—	—	—	—	—	50	430	141	440	Skudesnæshavn.
—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	114	58	114	Kopervik.
4	—	27	42	—	—	—	1	9	—	1,399	409	1,396	Florø.
—	—	18	86	—	—	654	—	—	19	1,879	854	1,225	Molde.
—	—	51	39	—	—	2	12	—	—	912	841	1,581	Levanger.
3	—	18	129	—	—	—	1	—	—	1,553	656	1,552	Senkær.
—	—	—	5	—	—	77	—	—	—	185	8	88	Namsos.
—	—	11	240	—	—	—	—	—	—	1,884	861	1,793	Bodø b.
5	—	—	153	—	120	—	12	—	27	996	444	714	Hammerfest.
—	—	4	320	—	—	444	—	—	—	1,549	465	1,069	Vardø b.
224	1,023	4,682	37,205	75	19,373	4,410	271	4,016	8,158	427,333	144,845	377,359	Sum

A. No. 2.

No. 4. Om Fattigkommissionernes Sammensætning m. m.

(I Parenthes er sat Antallet af de Fattigkommissioner, som Opgaverne i Rubr. 10, 11, 12 og 16 gjælde).

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	
Distrikter. (Værker og Brug med eget Fattigvæsen satte ud af Betragtning.)	Fattigkommissionernes valgte Ordførere:									Under- distrikter.	Valgte Medlemmer.	Rode- mester.	Fattiglæger:			Kommissions- Møder.
	Præster.	andre Em- bedsmænd.	Kirkesan- gere og Lærere.	andre Bestillings- mænd.	Gaard- brugere.	Handels- mænd, Brugselere	ikke be- tegnede.	Sum.	1ste				2den	3die		
I. Oversigt.																
Riget	—	—	—	—	—	—	—	—	(616) 4530	(647) 4914	(345) 2885	87	48	34	(590) 3492	
Rigets Landdistrikter .	423	6	25	21	102	11	6	594	(570) 4337	(587) 4666	(296) 2471	62	33	23	(537) 2791	
Rigets Bydistrikter .	—	—	—	—	—	—	—	—	(46) 193	(60) 248	(49) 414	25	15	11	(53) 701	
II. Landdistr. stiftvis.																
Christiania Stift	60	1	7	3	30	3	4	108	(102) 748	(106) 810	(71) 417	35	16	9	(96) 655	
Hamar Stift	41	2	2	2	24	1	—	72	(72) 455	(72) 492	(40) 297	17	10	10	(72) 449	
Christiansands Stift ..	108	—	9	8	23	3	—	151	(146) 995	(151) 1079	(69) 469	5	2	1	(132) 717	
Bergens Stift	92	1	2	2	5	—	2	104	(102) 891	(102) 922	(37) 371	1	2	—	(92) 370	
Throndhjems Stift ..	63	1	4	2	12	1	—	83	(76) 653	(81) 737	(38) 474	4	3	3	(77) 365	
Tromsø Stift	59	1	1	4	8	3	—	76	(72) 595	(75) 626	(41) 443	—	—	—	(68) 235	
Sum	423	6	25	21	102	11	6	594	(570) 4337	(587) 4666	(296) 2471	62	33	23	(537) 2791	
III. Landdistr. amtsvis.																
Smaalenene	13	1	1	2	8	—	—	25	(25) 193	(25) 199	(19) 65	4	3	1	(21) 162	
Akershus	16	—	2	—	11	—	3	32	(30) 234	(31) 250	(17) 81	12	7	4	(30) 196	
Hedemarken	18	2	—	2	4	—	—	26	(26) 220	(26) 238	(16) 125	5	5	5	(27) 189	
Christians	23	—	2	—	20	1	—	46	(46) 235	(46) 254	(24) 172	12	5	5	(45) 260	
Buskerud	19	—	3	—	6	—	—	28	(27) 168	(28) 197	(22) 163	11	4	3	(26) 153	
Jarlsberg og Laurvik..	12	—	1	1	5	3	1	23	(20) 153	(22) 164	(13) 108	8	2	1	(19) 144	
Bratsberg	21	—	2	4	10	2	—	39	(28) 233	(39) 249	(24) 170	2	1	—	(33) 142	
Nedenæs	22	—	3	3	2	1	—	31	(30) 210	(31) 230	(17) 131	2	1	1	(29) 154	
Lister og Mandal	30	—	—	—	6	—	—	36	(35) 244	(36) 250	(14) 82	—	—	—	(28) 188	
Stavanger	35	—	4	1	5	—	—	45	(43) 308	(45) 350	(14) 86	1	—	—	(42) 233	
Søndre Bergenhus....	47	—	1	—	4	—	2	54	(54) 416	(54) 435	(12) 63	—	2	—	(48) 203	
Nordre Bergenhus....	28	1	1	1	1	—	—	32	(31) 336	(31) 342	(18) 236	—	—	—	(28) 101	
Romsdal.....	38	—	3	1	2	—	—	44	(37) 314	(42) 377	(16) 157	1	—	—	(40) 158	
Søndre Throndhjem ..	27	—	—	1	4	1	—	33	(33) 259	(33) 284	(17) 171	—	3	1	(31) 152	
Nordre Throndhjem ..	15	1	1	1	6	—	—	24	(23) 219	(23) 221	(12) 218	4	—	2	(22) 121	
Nordland	36	1	1	1	4	—	—	43	(42) 359	(42) 370	(22) 275	—	—	—	(37) 119	
Tromsø	14	—	—	1	2	2	—	19	(19) 169	(19) 161	(11) 121	—	—	—	(19) 81	
Finmarken	9	—	—	2	2	1	—	14	(11) 67	(14) 95	(8) 47	—	—	—	(12) 35	
Sum	423	6	25	21	102	11	6	594	(570) 4337	(587) 4666	(296) 2471	62	33	23	(537) 2791	

Anm. 1. Valgte Ordførere. Det er kun paa Landet, og kun i de regulære Fattigdistrikter der (altsaa ikke ved Værker og Brug med særskilt Fattigvæsen), at Ordføreren vælges.

Anm. 2. Fattigdistrikters Antal. De strax ovenfor omtalte regulære Fattigdistrikter paa Landet udgjorde i 1867 et Antal af 594, saaledes fordelt paa Stifterne og Amterne, som Rubrik 9 viser. Byernes Antal er 60, og hvar af dem danner et særskilt Fattigdistrikt, paa nær Hvitsten, Holmsbo og Bøde, som i Fattigvæsenets Anliggender høre sammen med de tilstødende Herreder.

Anm. 3. De i Parenthes satte Tal. De angive det Antal Fattigdistrikter, for hvilke Rubrikernes egentlige Opgaver gjælde. I Regelen er Parenthesernes Tal mindre end det virkelige Antal. Dette virkelige Antal svare for Landdistrikternes Vedkommende til Tallene i Rubrik 9.

Anm. 4. Fattiglæger. De tre Lønningsklasser ere ulige for Land- og By-Disirikterne, nemlig for hine: 1) under 25 Spd. 2) mellem 25 og 50 Spd. 3) over 50 Spd., for disse derimod: 1) under 100 Spd., 2) mellem 100 og 200 Spd. 3) over 200 Spd.

A. No. 2.

No. 5. Legater m. m. vedkommende Fattigvæsenet.

Distrikter.	Legater tilhørende Fattigvæsenet.		Legater, kun bestyrede af Fattigkommissionen.		Legater, bestyrede af Andre.		Fonds i Fattigvæsenets Øiemed.		Samtlige Legater m. m. vedkomm. Fattigvæsenet.		Private veldelige Foreninger.
	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	
I. Oversigt.											
Riget	279	71,020	169	453,009	258	917,711	43	33,772	749	1,475,512	118
Rigets Landdistrikter .	196	45,444	85	41,125	103	109,770	37	11,820	421	208,159	41
Rigets Bydistrikter . . .	83	25,576	84	411,884	155	807,941	6	21,952	328	1,267,353	77
II. Landdistr. stiftsvis.											
Christiania Stift . . .	39	10,314	16	8,012	28	22,500	7	3,149	90	43,975	12
Hamar Stift	43	9,300	19	12,604	15	7,192	4	2,202	81	31,298	10
Christiansands Stift . . .	44	6,949	18	7,688	37	16,102	5	1,839	104	32,578	4
Bergens Stift	20	4,348	16	4,075	14	12,143	13	2,163	63	22,729	11
Throndhjems Stift . . .	36	9,151	14	8,596	7	51,629	6	2,421	63	71,797	3
Tromsø Stift	14	5,382	2	150	2	204	2	46	20	5,782	1
Sum	196	45,444	85	41,125	103	109,770	37	11,820	421	208,159	41
III. Bydistr. stiftsvis.											
Christiania Stift . . .	42	10,134	25	81,860	68	306,792	3	16,767	138	415,553	38
Hamar Stift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Christiansands Stift . . .	5	7,458	18	19,642	39	169,065	2	4,685	64	200,850	29
Bergens Stift	—	—	29	11,071	41	236,958	—	—	70	248,029	3
Throndhjems Stift . . .	36	7,984	12	299,311	7	95,105	1	500	56	402,900	6
Tromsø Stift	—	—	—	—	—	21	—	—	—	21	—
Sum	83	25,576	84	411,884	155	807,941	6	21,952	328	1,267,353	77
IV. Landdistr. amtsvis.											
Smaalenene	7	2,165	3	1,980	6	12,928	1	300	17	17,373	6
Akershus	22	3,753	9	2,484	11	5,797	2	72	44	12,106	4
Hedemarken	31	6,043	19	12,604	10	6,042	4	2,202	64	26,891	4
Christian	12	3,257	—	—	5	1,150	—	—	17	4,407	6
Buskerud	7	4,062	2	571	5	2,600	2	1,174	16	8,407	1
Jarlsberg og Laurvik . .	3	334	2	2,977	6	1,175	2	1,603	13	6,089	1
Bratsberg	9	3,618	4	1,560	3	1,090	1	600	17	6,868	—
Nedenæs	24	2,238	5	4,533	27	14,542	—	—	56	21,313	—
Lister og Mandal . . .	11	1,093	6	495	4	363	3	175	24	2,126	1
Stavanger	—	—	3	1,100	3	107	1	1,064	7	2,271	3
Søndre Bergenhus . . .	7	2,605	10	3,254	6	10,413	13	2,163	36	18,435	7
Nordre Bergenhus . . .	11	1,673	1	691	7	1,200	—	—	19	3,564	4
Romsdal	7	300	10	576	3	3,530	2	525	22	4,931	—
Søndre Throndhjem . .	20	5,619	6	3,970	4	48,329	3	1,381	33	59,299	3
Nordre Throndhjem . .	11	3,302	3	4,180	1	300	1	515	16	8,297	—
Nordland	12	2,232	1	100	2	204	—	—	15	2,536	1
Tromsø	1	200	1	50	—	—	2	46	4	296	—
Finmarken	1	2,950	—	—	—	—	—	—	1	2,950	—
Sum	196	45,444	85	41,125	103	109,770	37	11,820	421	208,159	41

Anm. 1. Ved Opsummering af Legaternes Antal er der taget omhyggeligt Hensyn til saadanne Tilfælde, hvor et Legat kun for en Del vedkom Fattigvæsenet (da det for en anden Del kunde vedkomme f. Ex. Skolevæsenet), eller hvor et Legat med en Del af sit Beløb var tillagt f. Ex. et Bydistrikt, saa Resten tilkom et Landdistrikt. Alle Brøkdele ere tagne med i Opsummeringen for Amterne, Stifterne o. s. v.; men under Trykningen er der kun brugt hele Tal.

Anm. 2. Kun de Legater og Fonds ere medtagne i Tabellen, for hvilke Oplysning havdes om Pengebeløbets Størrelse. Saaledes vides der f. Ex. at existere af Fonds i Landdistrikterne et Antal af 53, medens Tabellen kun har 37.

Anm. 3. Navnlig maatte man udelade af Tabellen mange Legater, som helt eller delvis bestod i Stiftelser med Jordegods og Bygninger af ubekjendt Værdi. Exempelvis anmærkes, at foruden de for Christiania opførte Legater haves der ifølge de forhaandenvarende Materialier ikke mindre end 19 milde Stiftelser, af hvilke 10 eie en Beholdning af 223,400 Spd., foruden at 9 af dem eie 25 Legater og 4 af dem et ubekjendt Antal Legater af ubekjendt Størrelse; 17 af Stiftelserne eie derhos sine egne Bygninger. Som Exempel paa Mangfoldigheden i Art og Maade kan anføres, at i Lister og Mandals Amt (Siredalen) findes en Stiftelse, som bestaar af 70 Kjør, der ere bestemte til at laanes ud blandt nødlidende Familier.

Anm. 4. Af de veldelige frie Foreninger er der nogle, om hvilke det lejlighedsvis er blevet oplyst, at de ogsaa besidde faste Fonds eller andre Midler.

A. No. 2.

No. 5. Legater m. m. vedkommende Fattigvæsenet.

Distrikter.	Legater tilhørende Fattigvæsenet.		Legater, kun bestyrede af Fattigkommissionen.		Legater, bestyrede af Andre.		Fonds i Fattigvæsenets Øiemed.		Samtlige Legater m. m. vedkomm. Fattigvæsenet.		Private vel-dædige For-eninger.
	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	Antal.	Spd.	
V. Byerne enkeltvist.											
Christiana	29	7,100	11	55,661	28	163,650	2	11,874	70	238,285	28
Fredrikshald	—	—	1	5,156	4	30,148	—	—	5	35,304	1
Drammen	7	560	5	17,454	6	34,430	—	—	18	52,444	1
Christiansand	—	—	3	4,018	6	27,841	1	1,598	10	33,457	5
Stavanger	—	—	2	2,057	4	11,936	—	—	6	13,993	9
Bergen b	—	—	29	11,071	41	236,958	—	—	70	248,029	3
Throndhjem	32	7,338	10	299,011	4	66,351	—	—	46	372,700	3
Fredrikstad	1	200	—	—	9	3,618	—	—	10	3,818	1
Sarpsborg	—	—	—	—	3	34,230	—	—	3	34,230	1
Moss	—	—	1	2,500	2	9,533	—	—	3	12,033	1
Kongsberg	1	985	—	—	3	1,475	1	4,893	5	7,353	1
Horten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tønsberg	—	—	4	550	4	5,005	—	—	8	5,555	—
Laurvik	—	—	—	—	3	22,959	—	—	3	22,959	1
Skien	—	—	—	—	1	4,424	—	—	1	4,424	1
Kragerø	1	5,183	2	6,108	1	100	—	—	4	11,391	—
Arendal	—	—	1	500	13	95,322	1	3,087	15	98,909	2
Mandal	—	—	2	342	2	5,550	—	—	4	5,892	3
Haugesund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Aalesund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Christiansund	—	—	2	300	1	1,617	—	—	3	1 917	1
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Soon	—	—	—	—	1	120	—	—	1	120	—
Hølen	3	487	—	—	1	43	—	—	4	530	—
Hvitsten (Vestby b) .	—	40	—	—	—	—	—	—	—	40	—
Drøbak	—	—	1	300	1	1,092	—	—	2	1,392	1
Kongsvinger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hamar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gjøvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lillehammer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmsbo (Hurum b) .	—	467	—	79	—	—	—	—	—	546	—
Hønefoss	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svelvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmestrand	1	295	—	—	—	—	—	—	1	295	1
Aasgaardstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sandefjord	—	—	2	160	3	489	—	—	5	649	1
Porsgrunn	—	—	1	1,600	4	4,178	—	—	5	5,778	1
Brevik	—	—	—	—	2	370	—	—	2	370	1
Langesund	1	1,359	—	—	1	500	—	—	2	1,859	—
Stathelle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Risør	3	916	4	3,847	2	775	—	—	9	5,538	—
Tvedstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grimstad	—	—	1	500	1	10,000	—	—	2	10,500	—
Lillesand	—	—	—	—	2	8,069	—	—	2	8,069	1
Farsund b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flekkefjord	—	—	1	652	—	—	—	—	1	652	—
Soggendal	—	—	1	18	—	—	—	—	1	18	1
Ekersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sandnæs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skudsnæshavn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kopervik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Florø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Molde	—	—	—	—	2	27,137	—	—	2	27,137	1
Levanger	4	646	—	—	—	—	—	—	4	646	—
Stenkjær	—	—	—	—	—	—	1	500	1	500	—
Namsos	—	—	—	—	—	21	—	—	—	21	—
Bodø b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hammerfest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vadsø b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum	83	25,576	84	411,884	155	807,941	6	21,952	328	1,267,353	77

Følgeskriftil Tabelværet.

Forklaring til Tabellerne.

I. Om selve Tabelværket.

§ 1. Som i forrige Aargang, forudskikkes her nogle Ord om, hvorledes Opgaverne ere blevne indhentede.

Fattigstatistikken for Aarene fra 1851 til 1865 havde givet Tallet over de understøttede Fattige paa en saadan Maade, at der var ikke skjelnet mellem Hovedpersoner og Familiernes Bipersoner, ja af selve Indberetningerne og Tabellerne kunde det ikke engang sees, om Bipersonerne vare medregnede eller ikke, og i Virkeligheden forholdt det sig saaledes, at i nogle Distrikters Opgaver var f. Ex. en understøttet Mand med Kone og 5 Børn kun regnet for 1, i andre var en saadan Familie opført med Tallet 7.

1866 blev et Overgangs-Aar: de Fattige bleve i hvert Fattigdistrikt talte paa noøagtig samme Maade som i samme Distrikt Aaret forud, men det blev derhos udtrykkelig angivet, om og hvor mange af de opgivne Personer der vare Bipersoner, saa Hovedpersonerne denne Gang kunde stilles op særskilt i de trykte Tabeller. I henved en Trediedel af Riget vare, som det nu viste sig, Bipersoner tagne med under Tællingen, for øvrigt kun Hovedpersonerne.

§ 2. For 1867 blev saa lagt en *ganske ny Plan for Tællingen af Personerne*. Alt blev anlagt paa at faa Fattigtallet paalideligt opgivet.

For en stor Del med dette Hensyn indførtes den Forandring, at medens det før var Fattigkommissionerne, som

havde at give samtlige Opgaver, blev der nu udsendt *to adskilte Schemaer*, det ene væsentlig angaaende Personerne, det andet ene og alene omfattende den økonomske Side af Sagen eller Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter, og Anmodningen til *Fattigkommissionerne* indskräckedes til at udfylde hintførste Schema, medens Besvarelserne til dette andet blev afæskede *Formandskaberne**).

Denne Deling har medført større Besvær for dem, som have havt med Schemaernes Udsending og Tilbagessending at gjøre; men der gjordes Regning paa, at f. Ex. Fattigkommissionerne, som bleve fritagne for den ene Halvdel af Arbeidet, nu kunde skjænke den anden Halvdel eller Oplysningerne om de Fattiges Personer saa meget større Opmerksomhed.

§ 3. For at opnaa en væsentlig Fordel paa en Kant maatte der gjøres Afslag paa en anden. Hovedmalet angaaende Personerne var, som sagt, *Paalidelighed i Opgaverne over Antallet*, og for denne Paalideligheds Skyld krævedes visse Speelialiceringer under Tællin-

*.) De Fattiges Personer repræsentere Fattigvæsenets moralske Side, og sammen hermed blev det tillagt Fattigkommissionerne at give Meddelelser dels om Fattigbestyrelsens Indretning, dels om Legater og veldædige Bestræbelser i Fattigpleiens Interesse.

A. No. 2.

gen, med en Række af Rubrikker. Der maatte f. Ex. skjernes mellem enslige Personer og Familieforsørgere, og for at gjøre det tydeligt og sikkert, hvad der mentes med enslige Personer, maatte disse opregnes klassevis: „forældreløse ægte Børn“, „moderløse uægte Børn“, o. s. v., ellers var man utsat for, at En og Anden vilde f. Ex. regne det for en Hovedperson og enslig Person, naar et Barn af en Familie var utsat til Opfostring, istedetfor at Barnet bør betragtes som en Biperson og dets Fader eller Moder bør sættes paa Fattiglisten for den Hjælp, der er ydet ham eller hende til dets Opforstring*). Men for nu ikke at gjøre Arbeidet afskrækkende vidtløftigt for Fattigkommisionerne, som jo have nok at varetage alligevel, sløfedes visse Rubrikker, som i det tidligere Schema havde givet Oplysning om *Forsørgelsesmaaden* (helt og delvis Forsørgede, Forsørgede ved Lægd, ved Bortakkordering, paa andre Maader). Naar det efter nogle Aar er kommet

i god Tour med den nu begyndte Tællemaade, kan det forhaabentlig gaa an at faa visse Tillægsoplysninger om Forsørgelsesmaaden **)

§ 4. De Forandringer, som det, ligeledes for den større Paalideligheds Skyld, blev befundet nødvendigt at gjøre i *Schemaet for Indtægter og Udgifter*, vare mindre indgribende. Opgaverne over det *Udtignede* og over *andre Indtægter* bleve holdte mere tydeligt fra hinanden, og ved Fattigkasse-Regnskabet erindredes, at her handledes ene og alene om de *kontante* Ind- og Udbetalinger, til Forskjel fra Lægdsforpleining og andre Natural-Ydelser.

Forandringerne ere her kun af formel Natur, saa Tallene, hvad Indtægterne angaar, kunne sammenstilles med Tal-Rækken for det foregaaende Aar, noget som derimod ikke vel kan gjøres med Person-Tallene; for disses Vedkommende begynder med 1867 en ganske ny Række.

II. De understøttede Fattige.

1. Det samlede Fattigtal.

§ 5. Indretningen med de mange Rubrikker, som maatte til for at skaffe Paalidelighed i Tællingen (§ 3), medførte denne extra Fordel, at vi med det samme faa gjøre et Indblik i selve Tilstanden inden Fattigbefolknings store Familie. Alt var anlagt paa at faa et sikkert Tal

paa de Fattige; men vi faa tillige saadanne Oplysninger om deres Forholde, at vi kunne danne os Slutninger angaaende Trangens Aarsager.

Nedenstaende Opregning vil vise det (sml. Tabelværkets Side 1, Tabel No. 1). †)

*) Der kan tænkes Uighed i Meningerne om, hvorledes der i saadant Tilsælde virkelig burde tælles; men Alle ville dog være enige i, at en vis bestemt Tællemaade maa være vedtaget, saa der kan gaaes frem efter en og samme Regel overalt.

Angaaende Børnene i en Fattigfamilie er den Betragtning lagt til Grund, at om en Familiefader faar 10 Spd. til Hjælp for sine Børns Opfostring hjemme, eller han faar samme Beløb i den Form, at et af hans Børn tages ud af Hjemmet og udsættes for 10 Spd., saa er Hjælpen tilstaaet Familiefaderen, og det bliver i begge Tilsælde ham, som bliver at tælle.

**) Det hører til Planen, at der ved Siden af de faste, staaende Rubrikker naarsomhelst kan opstilles Spørgsmaal om et og andet Forhold, som det kan være tilstrækkeligt at faa oplyst for et enkelt Aar. Denne Gang vil man saaledes se, at der er indhentet

Oplysninger om Fattigkommissioners Sammensætning. Men sammen med de staaende Spørgsmaal, som ville blive at bevare Aar for Aar, vil man ligeledes finde et Forhold behandlet, som ikke var tænkt paa tidligere, nemlig hvor mange af de Understøttede der vare fra fremmede Fattigdistrikter.

Fattigstatistikken kan udvides og udvikles i det Uendelige. Hvor langt der skal gaaes, maa bero paa den almindelige Deltagelse for og i Arbeidet.

†) Af Ovcrskriften over samme Tabel vil det sees, at her menes Fattige, som ere blevne understøttede i Aarets Løb, til Forskjel altsaa fra den Tælling, som er brugelig f. Ex. i den engelske Fattigstatistik, og som angaaer dem, der nød Understøttelse paa en bestemt Dag i Aaret.

A. No. 2.

V

Klasser af Understøttede.	Hele Riget.	Særskilt paa Landet.	Særskilt i Byerne.
A. Uden Hensyn til Sygehus-Forpleining.			
I. Hovedpersoner.			
1. Enslige Personer:			
a. forældreløse ægte Børn	2,069	1,472	597
b. moderløse vægte Do.	1,013	757	256
c. ugifte voksne Mænd	5,131	3,703	1,428
d. Do. Do. Kvinder	8,422	6,606	1,816
e. Enkemænd uden Børn	3,689	2,963	726
f. Enker Do. Do.	10,923	8,341	2,582
	Sum	31,247	23,842
		7,405	
2. Familieforsørgere:			
a. gifte Mænd uden Børn	6,162	5,005	1,157
b. Do. Do. med Do.	14,387	11,593	2,794
c. Enkemænd Do. Do.	1,509	1,143	366
d. Enker Do. Do.	5,744	3,972	1,772
e. Piger Do. Do.	4,533	3,156	1,377
	Sum	32,335	24,869
		7,466	
	Summa Hovedpersoner	63,582	48,711
		14,871	
II. Bipersoner.			
1. Koner:			
a. til de gifte Mænd uden Børn	6,162	5,005	1,157
b. Do. Do. med Do.	14,387	11,593	2,794
	Sum	20,549	16,598
		3,951	
2. Børn:			
a. til de gifte Mænd med Børn	45,480	37,098	8,382
b. til Enkemændene — Do.	3,699	2,857	842
c. til Enkerne — Do.	13,254	9,533	3,721
d. til Pigerne — Do.	6,483	4,418	2,065
	Sum	68,916	53,906
		15,010	
	Summa Bipersoner	89,465	70,504
		18,931	
	Summa Summarum	153,047	119,215
		33,832	
B. Fattige, som have faaet Sygehusforpleining, enten i Forbindelse med anden Understøttelse, og derfor medregnede i Tallene ovenfor, eller uden anden Understøttelse, og da ikke medregnede ovenfor		4,804	1,637
		3,167	

Anm. 1. I ovenstaaende Tælling A og B er planmæssig ikke medtaget de Fattige, som alene nød frit Lægetilsyn med Medicin i eget Hjem.*). De syge Fattige derimod, som blev forpleiede paa Sygehus, er der taget Hensyn til under Afdelingen B; men det kunde desværre ikke overalt opgives, hvormange af dem der tillige havde nydt anden Understøttelse og altsaa var medregnede under Hoved-Tallene eller i Afdelingen A.

Anm. 2. Begreberne enslige Personer og Familieforsørgere er taget paa strængeste Maade. Er altsaa f. Ex. et ægte Barn forpleiet særskilt, nemlig ved at være utsat hos Pleieforældre, og er det ikke virkelig forældreløst, saa har man talt det blandt enslige Personer, men sat dets Fader (gift Mand eller Enkemand) eller Moder (Enke eller Pige) paa Fattiglisten, selv om samme Fader og Moder ikke paa anden Maade eller mere direkte og personlig har nydt godt af Fattigvæsenet. (Se Noten til § 3).

*) I Lighed hermed tør det nok være, at man paa sine Steder, skjønt uden Medhold i det foreskrevne Schema, har udeladt Familier, som have faaet Understøttelse til Børnelæs Skolegang, saasom denne Art af Understøttelse gjerne betragtes paa en noget egen Maade.

A. No. 2.

- Anm. 3.** For at ikke Rubrikkernes Antal skulde blive afskrækende stort, ere fraskilte Mænd og Koner (hvis Ægteskab var fuldkommen opløst), talte sammen med Enkemænd og Enker. Men i Tilfælde, hvor Ægtefolk vare separerede, eller hvor Mænd havde rømt fra sine Hustruer, eller Mødre havde forladt sine Børn, betragtedes Forholdet, som om Familierne fremdeles vare samlede, og det var den oprindelige Familieforsørger, som der blev taget Hensyn til under Tællingen; ligesaa, naar en Husfader eller Husmoder hensad i Fængsel.
- Anm. 4.** Ved Børn forstaaes neit igjennem i disse Tabeller saadanee, som endnu ere i Barne-Alderden, nøagtigere bestemt: under 15 Aar. Derfor kunne f. Ex. de Personer, som ere opførte i Klassen „Enkemænd uden Børn,“ meget vel have Børn i ældre Alder.
- Anm. 5.** Bipersonerne i ovenstaaende Opgning ere ikke ligeirom opgivne. Men om Konerne vides det jo, at deres Antal er ligesaa stort som de gifte Mænds, og Børnetallet er fundet ved Beregning. Til Grund for denne Beregning ligger Opgaver, som efter derom fremsat Ønske blev velvillig meddelt af ikke faa Fattigkommissioner. Disse Opgaver om Børnetallet i Familierne hidrøre fra 164 Fattigdistrikter paa Landet og fra 10 (mest smaa) Byer, og det ved dem vundne Udbytte kan fremstilles saaledes:

Klasser af Familieforsørgere.	Landdistrikter.			Bydistrikter.		
	Familier.	Børn.	Forhold.	Familier.	Børn.	Forhold.
Gifte Mænd	2438	7879	1: 3,2	351	1052	1: 3,0
Enkemænd	228	571	1: 2,5	68	154	1: 2,3
Enker	767	1814	1: 2,4	264	549	1: 2,1
Piger	571	783	1: 1,4	159	231	1: 1,5
Sum	4004	11047		842	1986	

Antallet af selve Familierne er givet for samtlige Fattigdistrikters Vedkommende (Opgning i § 5), og efter de nu fundne Forholdstal er Børnemængden beregnet særskilt for Landet og for Byerne.*)

§ 6. Fattig-Klasserne Enkemænd og Enker samt gifte Mænd uden Børn ere gjennemsnitlig gamle Folk, saa gamle, at de ikke længer have Børn i Barne-Alderden, og af den Grund staa uden Børn. Enkemænd og Enker med Børn ere i det Hele taget noget yngre. De gifte Mænd med Børn ere endnu yngre, i den Alder, hvor Hoben af uforsørgede Børn pleier være størst; thi det er

netop denne Hob, som gjerne bevirket Trangen og paa-kræver Understøttelsen. Piger med Børn ere sikkerlig for det Meste ganske unge Mødre. Blandt de voxne ugifte Mænd og Kvinder maa vi forestille os dels unge Folk, som netop for Ungdommens Skyld endnu ikke ere blevne gifte, men trods den unge Alder og ledige Stand have kunnet tiltrænge Hjælp i forbigaende Sygdomstilfælde,

*) Til Vidnesbyrd om, at de velvillig meddelte Opgaver have været mange nok til at give et tilstrækkeligt paalideligt Resultat, henvises til den store Overensstemmelse i Forholds-Tallene, som finder Sted ved følgende særskilte Opgjør af de samme Opgaver for Landdistrikterne paa Østlandet (Hamar og Christiania Stift, Opgaver fra 50 Fattigdistrikter) og paa Vestlandet (de øvrige Stifter, Opgaver fra 114 Distrikter).

Klasser af Familieforsørgere.	Østlandet.			Vestlandet.		
	Familier.	Børn.	Forhold.	Familier.	Børn.	Forhold.
Gifte Mænd	1023	3489	1: 3,4	1415	4390	1: 3,1
Enkemænd	122	303	1: 2,5	106	268	1: 2,3
Enker	312	762	1: 2,4	455	1052	1: 2,1
Piger	286	402	1: 1,4	285	381	1: 1,3
Sum	1743	4956		2261	6091	

Ligesaa stemme de fundne Forholdstal for hine 10 Byer godt med dem, som den i § 6 omhandlede nominative Fattig-Tælling for Christiania By opviste for Aaret 1868, som man vil se af nedenstaaende Sammenstilling:

Klasser af Familieforsørgere.	Forhold mellem Familier og Børn.		
	Ovenanførte Byer.	Christiania.	
Gifte Mænd	{ 1: 3,0	{ 1: 3,0	
Forladte Koner	1: 2,7	1: 2,7	
Enkemænd	1: 2,4	1: 2,4	
Enker	1: 2,0	1: 2,0	
Piger	1: 1,5	1: 1,5	

A. No. 2.

VII

dels vanføre og vanvittige Personer, som aldrig blive gifte og som trænge til Hjælp for Levetiden og altsaa kunne befinde sig i hvilkensomhelst Alder.

Denne Opfattelse af Aldersforholdene, som frembyder sig af sig selv, stædfæstes paa det Nøiagtigste ved en nominativ og altsaa meget omhyggelig og paalidelig Tælling af Christiania Byes Fattige, som blev udført for 1868, og det efter det i § 5 angivne System, men med flere Oplysninger om hver Person og da navnlig om Aldersforholdene *)

De Gamle uden Børn (d. e. med kun voxne Børn)

ere som Bedsteforældrene. De gifte Mænd med Børn repræsentere selve Huset. De ugifte voxne Mænd og Kvinder kunne gjælde for Onkler og Tanter, og de forældreløse Børn ere Nevøerne og Niecerne. Det er som en Familie. Og i Virkeligheden gaar det vist altfor ofte saa, at Fattigdommen holder sig til Slægten og arves ned fra Forældre til Børn og Børnebørn.

§ 7. De i Løbet af Aaret 1867 Understøttede (Over-sigten § 5) skulle her sammenstilles med Folkemængden, som den var ved Begyndelsen af samme Aar (se Tabel-værket Side 1), saaledes:

Distrikter.	Folkemængden 1/1 1867.	A. Fattige uden Hænsyn til Sygeforpleiningen			B Sygehuspatienter.
		Hovedpersoner.	Bipersoner.	Sum.	
De virkelige Tal					
Hele Riget.	1,712,628	63,582	89,465	153,047	4,804
Særskilt paa Landet.	1,436,039	48,711	70,504	119,215	1,637
Særskilt i Byerne.	276,589	14,871	18,961	33,832	3,167
De beregnede Forhold.					
Hele Riget.	10,000	371	522	893	28
Særskilt paa Landet.	10,000	339	491	830	11
Særskilt i Byerne.	10,000	538	685	1,223	114

Forskjellen mellem By og Land er her iøinefaldende. At den er saa overmaade stor for Sygehuspatienternes Vedkommerde, har sagtens sin Grund i den mere tilfældige Omstændighed, at Byerne ere mere forsynede med Sygehuse. Men denne Klasse er jo kun faatallig ved Siden

af de øvrige Fattige, og for disses Vedkommende ligge Aarsagerne til Forskjellen dybere.

§ 8. Oversigten i § 7 skal her føres videre for Hovedpersonernes Vedkommende, saaledes:

Distrikter.	For hvert 10,000 af Folkemængden var der i 1867 følgende understøttede Hovedpersoner.													
	Enslige Personer:							Familieforsørgerne:						
	forældreløse ægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvinder.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.	Total Sum
Riget.	12	6	30	49	22	63	182	36	84	9	34	26	189	371
Landdistrikterne og Byerne.	10	5	26	46	21	58	166	35	81	8	27	22	173	339
	22	9	52	66	26	93	268	42	101	13	64	50	270	538

Det Forhold, at der er flere Fattige paa 10,000 af Befolkningen i Byerne end paa Landet, gjentager sig Rubrik for Rubrik.

Men i de Rubrikker, hvor Tallet overhoved er stort (f. Ex. gifte Mænd med Børn), eller lidet (f. Ex. Enke-

mænd med Børn), er det i saa Henseende ens paa begge Sider, baade paa Land og i By, og dette tyder paa en vis Lovmæssighed i Forholdet mellem Rubrikkerne eller Fattigklasserne indbyrdes. Dette vil træde tydeligere frem ved nedenstaende yderligere Sammenligninger mellem Distrikterne.

*) Resultatet af denne Tælling er af mig fremstillet i en Athanding: „Angaaende Fattig-Forholdene i Christiania“, som udgjør 1ste Hefte af en Kommitte-Beretning „Om Fattigforholdene i Christiania“, trykt 1870. Æren for først at have brugt det nominative System ved Fattigstatistikken tilkommer ellers Hr. Politimester Thuesen i Laurvik, af hvis udførlige Meddelelser for 1867 nærværende Skrift vil indeholde Uddrag.

A. No. 2.

2. De understøttede Hovedpersoner i Landdistrikterne.

§ 9. Nedenstaaende Tabel slutter sig til den i § 8. De Tal, som ligge til Grund for Beregningen, findes i Tabelværket Side 1—2.

Land-Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 10.000 af Folkemængden.													Total-sum.	
	Enslige Personer:							Familieforsørgere:							
	førel-dreløse ægte Børn.	moder-løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.		
I. Oversigt.															
I Riget . . .	10	5	26	46	21	58	166	35	81	8	27	22	173	339	
II. I Stifterne.															
Christiania . . .	19	8	30	43	31	74	205	42	83	13	38	26	202	407	
Hamar . . .	7	6	28	46	24	70	181	39	126	12	28	33	238	419	
Christiauassand .	10	3	24	50	19	54	160	32	73	7	30	17	159	319	
Bergen . . .	6	2	18	40	12	45	123	26	55	4	20	13	118	241	
Throndhjem . . .	8	8	26	49	17	54	162	35	73	5	23	26	162	324	
Tromsø . . .	7	3	28	48	16	38	140	29	68	4	19	12	132	272	
III. I Amterne.															
Smaalenene . . .	25	8	27	33	29	66	188	39	77	12	32	22	182	370	
Akershus . . .	20	11	34	44	33	73	215	46	106	17	41	32	242	457	
Hedemarken . . .	8	7	32	52	24	69	192	39	122	12	31	43	247	439	
Christians . . .	6	5	24	41	23	71	170	39	130	11	25	23	228	398	
Buskerud . . .	14	6	33	52	32	87	224	48	93	11	40	26	218	442	
Jarlsb. og Laurvik	15	7	24	44	28	68	186	32	40	7	43	21	143	329	
Bratsberg . . .	17	4	23	46	25	75	190	39	87	14	38	19	197	387	
Nedenæs . . .	9	3	25	56	18	52	163	31	53	6	31	15	136	299	
Lister og Mandal	8	1	31	58	18	44	160	28	75	5	28	11	147	307	
Stavanger . . .	7	4	21	45	15	45	137	28	76	5	23	20	152	289	
Søndre Bergenhus	7	1	15	34	10	43	110	27	63	4	24	13	131	257	
Nordre do. . .	5	4	22	44	14	52	141	29	52	5	17	13	116	224	
Romsdal . . .	6	6	20	47	13	36	128	20	39	2	15	20	96	354	
Søndre Trondhjem	4	5	29	56	16	54	164	40	93	5	26	26	190	354	
Nordre do. . .	13	10	26	45	21	68	183	42	75	6	23	25	171	354	
Nordland . . .	8	4	29	55	15	37	148	29	49	4	18	14	114	262	
Tromsø . . .	2	1	23	40	15	35	116	30	94	1	16	9	150	266	
Finmarken . . .	17	2	35	32	17	53	156	31	102	7	33	10	183	339	
V. I Fogderierne.															
(Smaalenenes Amt.)															
Ide og Marker .	31	6	30	38	28	64	197	38	94	13	31	31	207	404	
Rakkestad . . .	27	7	25	32	33	62	186	42	79	13	26	17	177	363	
Mosse . . .	18	10	25	30	26	72	181	37	60	11	40	21	169	350	
(Akershus Amt.)															
Aker og Follo . .	30	14	36	53	32	86	251	43	105	18	50	38	254	505	
Nedre Romerike .	19	8	32	31	34	64	188	49	79	13	28	28	197	385	
Øvre do. . .	10	9	33	45	33	68	198	46	129	21	38	30	264	462	
(Hedmarkens Amt.)															
Vinger og Odalen	8	6	20	62	14	59	109	37	97	11	24	22	191	360	
Solør . . .	19	17	30	42	18	59	185	21	112	7	30	39	209	394	
Hedmarken . .	8	5	38	53	36	91	231	55	120	14	39	58	286	517	
Søndre Østerdalen	1	3	36	52	26	72	190	44	215	22	41	52	374	564	
Nordre do. . .	4	1	32	46	12	34	129	18	79	6	13	31	147	276	
(Christian's Amt.)															
Thoten . . .	5	3	26	29	31	89	183	56	138	17	35	19	265	448	
Søndre Gudbrandsd	5	9	19	53	30	95	211	41	140	11	22	30	244	455	
Nordre do. . .	4	5	33	53	17	51	163	31	114	9	21	29	204	367	
Hadeland og Land	8	5	23	35	25	69	105	40	154	10	23	22	249	414	
Valders . . .	10	3	19	33	12	42	119	26	92	9	22	14	162	281	
(Buskeruds Amt.)															
Buskerud . . .	18	7	34	54	40	95	248	52	82	15	51	26	226	474	
Kingerike . . .	14	4	20	34	24	77	173	31	80	5	31	26	173	346	
Hallingdal . . .	9	5	40	58	25	73	210	48	99	8	29	22	206	416	
Numedal og Sandsv.	7	5	34	61	22	86	215	52	120	8	28	28	246	461	

A. No. 2.

IX

Land-Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 10,000 af Folkemængden.													
	Enslige Personer.							Familieforsørger.						
	forældreløse ægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.	Total- Sum.
(Jarlsb. o. Laurv. Amt.)														
Jarlsberg . . .	16	6	25	40	29	62	178	34	41	6	46	22	149	327
Laurvik . . .	10	10	20	53	26	81	200	29	37	9	37	19	131	331
(Bratsbergs Amt.)														
Bamble . . .	7	3	18	43	29	80	180	30	43	13	34	21	141	321
Nedre Thelemarken	14	3	22	49	25	84	197	47	90	8	35	20	200	397
Øvre do . .	27	5	28	47	23	64	194	41	125	20	43	16	245	439
(Nedenæs Amt.)														
Nedenæs . . .	8	3	24	59	17	50	161	30	33	6	33	16	118	279
Sætersdalen . . .	12	4	31	40	23	62	172	39	150	6	25	12	232	404
(Lister o. Mandals Amt.)														
Mandal . . .	11	1	26	51	18	45	152	20	70	4	29	10	133	285
Lister . . .	6	1	35	64	18	43	167	36	80	6	26	12	160	327
(Stavanger Amt.)														
Jæderen og Dalerne	3	2	26	56	19	45	151	32	73	4	18	25	152	303
Ryfylke . . .	9	5	17	37	13	45	126	26	78	5	27	16	152	278
(Sønd. Bergenh. Amt.)														
Søndhordland . .	8	2	13	37	12	52	124	28	69	4	24	10	135	259
Hardanger og Voss	3	-	20	43	12	41	119	38	76	2	16	13	145	264
Nordhordland . .	7	1	14	28	9	39	98	22	54	4	27	16	123	221
(Nordre Bergenh. Amt.)														
Sogn . . .	5	8	21	43	15	61	153	35	42	4	14	18	113	266
Sønd- og Nordfjord	5	1	24	45	13	45	133	24	59	6	19	10	118	251
(Romsdals Amt.)														
Søndmøre . . .	5	2	17	46	13	37	120	20	41	2	12	8	83	203
Romsdal . . .	6	9	18	44	9	32	118	19	28	2	10	22	81	199
Nordmøre . . .	8	7	24	49	15	37	140	21	46	2	21	32	122	262
(Søndre Trondh. Amt.)														
Ørkedal . . .	5	4	36	76	18	66	205	65	128	9	34	25	261	466
Guldal . . .	1	5	28	61	19	46	160	36	120	4	21	31	212	372
Strinden og Sælbu	5	6	28	58	18	63	178	43	91	7	33	30	204	382
Fosen . . .	5	6	26	41	11	46	135	26	59	3	21	20	129	264
(Nordre Throndh. Amt.)														
Stjør- og Værddalen	17	19	24	39	15	56	170	28	87	8	30	30	183	353
Indergen . . .	8	3	32	47	32	95	217	65	56	4	19	19	163	380
Namdalens . . .	14	4	23	50	18	53	162	36	81	5	16	25	163	325
(Nordlands Amt.)														
S. Helgeland . .	8	3	27	73	16	46	173	40	41	4	21	9	115	288
N. do . . .	14	7	32	80	17	26	176	31	82	11	21	26	171	347
Salten . . .	2	2	23	41	15	34	117	22	41	3	17	12	95	212
Lofoten og Vesterålen.	12	8	35	31	14	38	138	24	39	1	15	13	92	230
(Tromsø Amt.)														
Senjen og Tromsø	2	1	23	40	16	35	117	31	94	1	16	9	151	268
(Finmarkens Amt.)														
Alten	12	2	41	24	22	68	169	32	61	7	24	3	127	296
Hammerfest . .	36	2	11	34	9	59	151	43	148	2	48	9	250	401
Tanen	3	-	32	34	24	39	132	18	95	11	18	11	153	285
Varanger . . .	15	4	67	44	7	26	163	22	126	7	52	22	229	392

A. No. 2.

§ 10. *Total-Summen* i ovenstaaende Tabel er for Christiania og Hamar Stifter over Middeltallet (339 i øverste Linie), under Middeltallet for de øvrige Stifter. Bergens Stift staar med laveste Tal.

Gaa vi fra Stifterne til Amterne, finde vi, at inden hine to Stifter med de høieste Tal er det kun Jarlsberg og Laurviks Amt, som danner Undtagelse, idet Totalsummen her er lidt under Middeltallet. Bratsberg i Christiansands Stift samt de to egentlige Throndhjemske Amter danne Undtagelser paa den modsatte Side, med Totalsummer, som staa over Middeltallet.

Ved fremdeles at gaa fra Amterne til Fogderierne, finde vi et tilsvarende temmelig regelmæssigt Forhold. De Amter, som staa over Middeltallet, indesluttet 30 Fogderier, og af dem danne kun 4 Undtagelser; de Amter, som staa under Middeltallet, bestaa af 21 Fogderier, og af dem afgive kun 2. Finmarkens Amt er dog her sat ud af Betragtning.

Det er *nogenlunde sammenhængende Strækninger af Landet*, hvor Total-Summen af Understøttede er over eller under Middeltallet. Paa hin Side staa mest Østlandet og Throndhjems Stifts Indland; hvad der staar paa den modsatte Side, kan mest regnes til Kyst-Landet. I det Mindre fremtræder dette Forhold paa en slaaende Maade inden Bratsbergs Amt, med mindst Tal ude i Kyst-Distriktet Bamble, større Tal i Nedre og endnu større Tal i Øvre Thelemarken. Det samme gjetager sig i Nabo-Amtet Nedenæs. Og de to Fogderier, som i Søndre og Nordre Throndhjem staa med Tal, der ere under Middeltallet, ere netop de, som berøres af Havet.

Det ser altsaa ud til, at Pauperismens Overhaandtagen er et Phænomen, som ligger til Indlandsbygderne eller de egentlige Landsbygder, hvor næsten eneste Næring er et temmelig stærkt opdrevet Jordbrug, som kræver mange Hænder i den korte Sommer, men som vanskelig kan give de samme Hænder fuldt lønnende Arbeide i den lange Tid, da Jorden er bunden af Frost og Sne.

§ 11. Et slaaende Exempel paa *det regelbundne Forhold, som der for det Meste er mellem de forskjellige Klasser af Fattige*, frembyde Tallene for Bergens Stift: ikke alene at Totalsummen, som allerede erindret, er den mindste af alle Stifternes, men ogsaa de enkelte Rubrikkers Tal ere paa faa nær de allermindste, og disse faa ere dog de næstmindste.

Men hvorledes Tallene for de forskjellige Egne rette sig efter de samme *Egnes Livsforholde*, det faa vi god Forestilling om ved at betragte f. Ex. gifte Mænd med Børn i Stifterne Hamar og Bergen. Disse Stifters Totalsummer danne de yderligste Modsætninger; men afgjørende for Summen er netop det store Tal i hin enkelte Rubrik for Hamar og det lille for Bergen. Det kan da ogsaa forstaaes, at hine Indlandsforholde, som der hentydedes til i Slutningen af forrige §, især vise sine Virkninger for Familieforsørgere med stor Børnehob. Man erindre Oplandenes talrige Husmandsklasse.

Rubrikken Piger med Børn viser ligeledes, hvorledes *Folkelivets Egenheder* spille ind her; Tallene ere jo størst for de Stifter, hvor det fra andre Tabelværker er bekjendt at der er mest af uægte Fødsler, nemlig Christiania, Hamar og Thronthjem. Inden Bergens Stift udmærker Sogn sig uheldig med sit store Antal af uægte Fødsler, og lader man Blikket glide nedad over Tal-Rækken for Fogderiernes Vedkommende, sees Spor af Misforholdet der. Endnu kjendeligere er Sammenhængen mellem Virkning og Aarsag, naar vi agte paa Tallene for Kvinder med Børn i de Romsdalske Fogderier (8—22—32) og dermed sammenligne Forholdet med uægte Fødsler.*)

Det er troligt, at med nogle Aars fortsatte Tællinger paa samme Maade vil der sees at være *visse konstante Forholde* mellem de forskjellige Klasser af Fattige i de forskjellige Egne, og det vil da være mere lønnende end nu for Øieblikket at se sig om efter Forklaringsgrundene. Exempelvis peges her paa dette, at der er mange Enkemand og Enker uden Børn i de Stifter (Christiania og Hamar), hvor der er mange Mænd med Børn.

*) Til Sammenligning hidsættes følgende fra et andet Tabelværk hentede Opgaver med Beregninger:

Landdistr. stiftsvis.	Middelfol kemængde 1856—65.	aarligt Mid- deltal af uægtelevende fødte Børn.	Forhold.
Christiania Stift . . .	308,762	753	10,000 : 24
Hamar — . . .	227,098	767	10,000 : 34
Christiansands— . . .	250,886	270	10,000 : 11
Bergens — . . .	225,038	389	10,000 : 17
Throndhjems — . . .	216,030	826	10,000 : 38
Tromsø — . . .	136,830	417	10,000 : 30

Efter dette skulde man vente at finde paa Fattiglisten mange Piger med Børn i Tromsø Stift, flere end i Christiania Stift, og i dets Sted finde vi netop for Tromsø det allerlaveste Tal i denne Rubrik, lavere end baade for Christiansand og Bergen. Men dette hænger sammen med den Egenhed ved Folkelivet i Tromsø Stift, at vel findes der mange uægte Børn, men at det tillige sker her mere end ellers i Landet, at saadan Par, som have avlet uægte Børn sammen, senere indtræde i ordentligt Ægteskab, hvorfaf jo følger, at om Forarmelse opstaar, saa blive Vedkommende at ansøre i nogen anden af Fattiglisternes Rubrikker. Hint Forhold med hyppige Ægteskaber blandt de uægte Børns Forældre i Tromsø Stift er paavist i mine „Fortsatte Bidrag ang. Sædelighedstilstanden i Norge“ (1864), Pag. 98, og den Indflydelse, som samme Forhold udøver paa Fattig-Tallene, er der allerede taget Hensyn til i Fattigstatistikken for 1866, Pag. 102. Af lignende Art er det, som er paavist i min „Tredie Beretning om Sædelighedstilstanden i Norge“ (1866), Pag. 17, at i det samme Tromsø Stift er det forholdsvis mindre nødvendigt for Øvrigheden at udstede Opfostringsresolutioner for uægte Børn, af den Grund nemlig, at Fædrene for en stor Del tage sig af Børnene ved at sætte Mødrene.

A. No. 2.

3. De understøttede Hovedpersoner i Byerne.

§ 12. Som Tabellerne i § 9 sluttede sig til Oversigten i § 8 for Landdistrikternes Vedkommende, saaledes nedenstaende Tabel for Byernes. Til Grund ligger Tabelværkets Side 9, hvor Byerne ere grupperede efter Størrelsen og

efter Beliggenheden paa Østlandet (til og med Nedenæs Amt) og paa Vestlandet (fra og med Lister og Mandals Amt).

By-Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 10,000 af Folkemængden.														Total-Sum.	
	Enslige Personer:							Familieforsørger:								
	forældreløse ægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.	Total-Sum.		
I. Oversigt. Rigets Byer	22	9	52	66	26	93	268	42	101	13	64	50	270	538		
II. Hovedstaden. Folkemængde nær 60,000	17	15	63	80	23	98	296	48	167	17	76	86	394	690		
III. Grupper af Byer efter Folkemængden. Folkem. 30—9000 . . .	20	8	41	66	31	102	268	42	75	14	62	42	235	503		
— 9—3000 . . .	26	8	57	60	26	90	267	36	93	13	66	45	253	520		
— under 3000 . . .	24	7	53	55	20	75	234	44	85	7	51	28	215	449		
IV. Grupper efter Be- liggenheden. Østlandske	28	8	48	59	24	92	259	37	82	13	61	43	236	495		
Vestlandske	18	7	49	64	29	93	260	43	84	11	60	37	235	495		
V. Grupper efter Folke- mængde og Beliggenh. Østlandske. Folkem. 30—9000 . . .	23	9	37	64	22	97	252	38	71	20	67	50	246	498		
— 9—3000 . . .	30	8	56	61	28	97	280	38	97	14	66	47	262	542		
— under 3000 . . .	29	10	42	54	20	78	233	36	66	6	50	28	186	419		
Vestlandske. Folkem. 30—9000 . . .	19	8	41	67	34	103	272	43	76	12	61	39	231	503		
— 9—3000 . . .	16	8	59	58	22	75	238	29	86	10	66	40	231	469		
— under 3000 . . .	16	3	68	56	20	69	232	54	113	8	51	27	253	485		

§ 13. *Hovedstaden* staar med en Totalsum, som er betydelig højere end Middeltallet for Rigets Byer, og de allerfleste af de enkelte Rubrikker vise ogsaa forholdsvis store Tal.

Betrachte vi de øvrige Byers tre Grupper med større og mindre Folkemængde, er der neppe nogen karakteristisk Forskjel at opdage mellem dem indbyrdes.

Og vi maa endog studse over den store Lighed, som finder Sted mellem de to Grupper af østlandske og vestlandske Byer: Totalsummen aldeles lige (495) og meget nær liggende Tal i de enkelte Rubrikker, med Undtagelse af dem for forældreløse Børn.

Denne sidste Undtagelse synes ikke at være nogen tilfældig Uregelmæssighed; thi i de sex Grupper, hvori Byerne ere ordnede efter baade Folkemængde og Beliggenhed — i Tabellens nederste Afdeling — sees der at være flere forældreløse ægte Børn i hver enkelt af de tre østlandske og færre i hyer enkelt af de tre vestlandske Grupper.

I Vestlandets Gruppe med Folkemængde under 3000 sees store Tal i Rubrikkerne for voxne ugifte Mænd samt gifte Mænd med Børn. Det vil finde sin Forklaring, naar vi komme til at handle om de *fremmede* Fattige.

A. No. 2.

§ 14. Fattigtallet for Christiania By saaes i forrige Tabel at rage højt op over Middeltallet for Rigets Byer og ligesaa over Tallene for de andre Byers Grupper. Men ikke desto mindre kan man finde enkelte af disse andre Byer, som gaa Hovedstaden en høi Gang. Med Hensyn

dertil hidsættes nedenstaaende Tabel over andre større Byer samt et Par mindre i Christiania Naboskab. (Der gjøres udtrykkelig opmærksom paa, at her er Forholdet beregnet ikke efter 10,000 af Folkemængden som i de forrige Tabeller, men efter 1,000).

Enkelte Byer.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 1,000 af Folkemængden.													Total-Sum.	
	Enslige Personer:							Familieforsørgerne:							
	forældreløse ægte Børn.	møderløse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvinder.	Enke-mænd uden Børn.	Enker uden Børn.	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke-mænd med Børn.	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.		
Christiania	2	2	6	8	2	10	30	5	17	2	7	8	39	69	
Fredrikshald	3	1	5	7	1	10	27	4	9	3	8	7	31	58	
Fredrikstad	3	1	5	3	1	5	18	3	9	1	8	4	25	43	
Moss	2	2	11	7	5	13	40	7	14	2	6	7	36	76	
Drammen	2	1	3	6	4	9	25	4	6	1	6	4	21	46	
Kongsberg	4	1	9	12	5	17	48	5	15	2	9	6	37	85	
Christiansand	3	1	5	9	3	15	36	5	9	2	5	3	24	60	
Stavanger	3	1	1	4	1	8	18	3	8	1	6	3	21	39	
Bergen	2	1	1	4	4	7	19	2	4	1	8	4	19	38	
Throndhjem.	1	1	11	12	4	14	43	8	12	1	3	6	30	73	

De to vestlandske Byer Stavanger og især Bergen staa sig mærklig godt i Sammenligning med Christiania og Throndhjem, og høist sandsynlig staar dette i Sammenhæng med, hvad der fremgik af Tabellen i § 9, at de vestlandske Landdistrikter og navnlig de omkring Bergen

(Bergens Stift) have saa faa Fattige i Sammenligning med hvad man kan kalde Christianias og Throndhjems Omegn eller Opland (Christiania og Hamar Stifter for den første By, de to Throndhjemske Amter for den anden).

4. Sammenligning med Aaret 1866.

§ 15. Efter hvad § 1 oplyste, kan Sammenligningen ikke blive ganske nøjagtig; men noget Udbytte vil dog vindes. I Overgangsaaret 1866 blev nemlig Hovedpersonerne talte særskilt, og Mislhederne stikker egentlig kun

deri, at Begrebet Hovedperson ikke var saaledes begrænset da, som det blev for 1867.

(Ved nedenstaaende Sammenligning er Beregningen udført, ikke som i Tabellerne til §§ 8, 9 og 12 efter 10,000 af Folkemængden, men kun efter 1,000).

Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 1,000 af Folkemængden.		Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 1,000 af Folkemængden.	
	1866.	1867.		1866.	1867.
I. Oversigt.			II. Landdistrikterne amtsvis.		
Riget	40	37	Smaalenene	42	37
Rigets Landdistrikter	38	34	Akershus	50	46
Rigets Bydistrikter	51	54	Hedemarken	48	44

A. No. 2.

XIII

Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 1,000 af Folkemængden.		Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 1,000 af Folkemængden.	
	1866.	1867.		1866.	1867.
(Fortsættelse).			Søndre Bergenhus	29	24
Christians	44	40	Nordre Bergenhus	30	26
Buskerud	44	44	Romsdal	26	22
Jarlsberg og Laurvik	35	33	Søndre Throndhjem	41	35
Bratsberg	41	39	Nordre Throndhjem	47	35
Nedenæs	36	30	Nordlandene	27	26
Lister og Mandal	32	31	Tromsø	19	27
Stavanger	30	29	Finmarken	28	34

Det er kun tilsyneladende, at Antallet er gaaet ned fra 40 i 1866 til 37 i 1867 for hele Riget. Den Tællemaade, som brugtes i det første Aar, har ført det med sig, at Tallet blev for stort da (nemlig derved, at Bipersoner, som forsørgedes særskilt, taltes som Hovedpersoner). Dette fandt navnlig Sted for Landdistrikternes Vedkommende (formedelst mange Bipersoners Forsørgelse ved Lægd).

Men Sammenligningens Interesse ligger deri, at i det Hele og Store (navnlig bør Tromsø og Finmarkens Amter her sættes ud af Betragtning) er der samme *indbyrdes* Forhold mellem Amterne i begge Aar saa vidt, at hvor der i 1866 var større Tal end Landdistrikternes Middeltal (38), der var ligeledes i 1867 Tal, som overstege Middeltallet (34). Disse Amters Tal ere fremhævede i Trykken.

5. De fremmede Fattige.

§ 16. Den vigtige Del af de understøttede Fattige, som nød Understøttelse udenfor Hjemmet og mod Erstat-

ning fra Hjemstavnsdistrikterne, giver Tabelværket S. 10 flg. detaillierte Oplysninger om.

Følgende Oversigt vil vise Forholdet (sml. § 7):

Distrikter.	For hvert 10.000 af Folkemængden var der følgende understøttede Fattige.	
	A. Hovedpersoner uden Hensyn til Sygehus-Forpleining.	B. Sygehus-patienter.
Hele Riget.		
Fattige i det Hele	371	28
Deraf Fremmede	21	9
Særskilt paa Landet.		
Fattige i det Hele	339	11
Deraf Fremmede	12	2
Særskilt i Byerne.		
Fattige i det Hele	538	114
Deraf Fremmede	67	43

Det sees let, at *Sygdoms-Aarsager* spille en stor Rolle blandt de fremmede Fattige; thi disse udgjøre en forholdsvis stor Andel af Sygehuspatienterne.

Det viser sig ogsaa ved første Blik, at det er *forholdsvis hyppigere i Byerne end paa Landet*, at der tildeles Fremmede enten almindelig Fattig-Understø-

telse eller Sygehusforpleining. Det svarer jo ganske til, hvad der paa Forhaand kunde ventes.

§ 17. Vi skulle gaa videre og se, hvorledes de under A nævnte Hovedpersoner ere fordelt paa de forskjellige Klasser af Fattige (sml. § 8).

A. No. 2.

Distrikter.	Understøttede Hovedpersoner for hvert 10,000 af Folkemængden.													
	Enslige Personer:							Familieforsørger:						
	forældreløse ægte Børn.	moder- løse uægte Børn.	ugifte voxne Mænd.	ugifte voxne Kvin- der.	Enke- mænd uden Børn.	Enker uden Børn	Sum.	gifte Mænd uden Børn.	gifte Mænd med Børn.	Enke- mænd med Børn	Enker med Børn.	Piger med Børn.	Sum.	Total sum.
Riget.														
Fattige i det Hele .	12	6	30	49	22	63	182	36	84	9	34	26	189	371
Deraf Fremmede .	1	—	4	2	1	1	9	1	6	—	2	3	12	21
Rigets Landdistr.														
Fattige i det Hele .	10	5	26	46	21	56	166	35	81	8	27	22	173	339
Deraf Fremmede .	—	—	2	1	—	1	4	1	4	—	1	2	8	12
Rigets Bydistr.														
Fattige i det Hele .	22	9	52	66	26	93	268	42	101	13	64	50	270	538
Deraf Fremmede .	1	1	17	6	1	4	30	4	17	1	4	11	37	67

Det viser sig her tydelig nok, hvad der jo ogsaa var at vente, at de understøttede Fremmede mest tilhøre de Klasser, som indesluttet *Folk i den unge og arbeidsføre Alder*, Folk, som ere paa Vandring for at se sig om efter Arbeide o. s. v.; baade paa Landet og i Byerne findes nemlig de fleste Fremmede i Rubrikkerne voxne ugifte Mænd og Kvinder, gifte Mænd med Børn og Piger

med Børn. Ja, i den første af de her nævnte Rubrikker er i Byerne endog saa mange som $\frac{1}{3}$ af de Understøttede (17 af 52) fra fremmede Steder.

§ 18. I nedenstaaende Beregninger, som vise Forholdet inden de forskjellige Dele af Landet, gives Fremstillingen mere summarisk. I nærværende § haves *Landdistrikterne* for Øie (sml. § 9).

Land- Distrikter.	For hvert 10,000 af Befolknigen var blandt de understøttede Hovedpersoner følgende Fremmede.			Land- Distrikter.	For hvert 10,000 af Befolknigen var blandt de understøttede Hovedpersoner følgende Fremmede.		
	Enslige Per- soner.	Familiefor- forsørger.	Sum.		Enslige Per- soner.	Familiefor- forsørger.	Sum.
I. Oversigt. Landdistr. i Riget	4	8	12	Buskerud . . .	6	9	15
II. I Stifterne.				Jarlsb. og Laurvik	3	5	8
Christiania . . .	7	15	22	Bratsberg . . .	3	7	10
Hamar . . .	2	3	5	Nedenæs . . .	3	3	6
Christianssand .	2	5	7	Lister og Mandal	1	3	4
Bergen . . .	2	3	5	Stavanger . . .	2	5	7
Throndhjem . .	4	8	12	Søndre Bergenhus	2	4	6
Tromsø . . .	7	10	17	Nordre do. . .	2	3	5
III. I Amterne.				Romsdal . . .	3	5	8
Smaalenene . . .	6	8	14	Søndre Trondhjem	5	6	11
Akershus . . .	12	29	41	Nordre do. . .	5	10	15
Hedemarken . .	2	4	6	Nordland . . .	7	5	12
Christians . . .	2	3	5	Tromsø . . .	3	10	13
				Finmarken . . .	19	35	54

Forholdet mellem Christiania og Hamar Stifter kan tjene som Exempel paa det Hele: fra Hamar Stift, som er et Indland, maa jo mange Folk af den fattige Klasse søger ud, og de ty især til de nærmest liggende ydre Bygder, hvor Kystbedriften og Bynæringen yder mere Anled-

ning til Erhverv, dels altsaa til selve Byerne og dels til Bygderne i Christiania Stift. Men i Hamar Stifts Bygder viser Tabellen faa, i Christiania Stifts Bygder derimod mange indvandrede Fremmede, som have maattet ty til Fattigvæsenet

A. No. 2.

XV

De to Throndhjemske Amter have ogsaa, som bekjendt, megen Søgning af indvandrede Arbeidsfolk søndenfra, og Fiskeridistrikterne i Nordlandene, Tromsø og Finmarken søgeres ligeledes af mange fremmede Folk, som til Finmarken endog strømme sammen fra baade Norge og Finland.

Men her ere ogsaa Tallene for de fremmede Fattige høie. Navnlig fortjener Forholdet i Finmarken Opmærksomhed.

§ 19. Her fortsættes med en tilsvarende Fremstilling for *Byerne* (sml. § 12).

By-Distrikter.	For hvert 10,000 af Befolningen var blandt de understøttede Hovedpersoner følgende Fremmede.			By-Distrikter.	For hvert 10,000 af Befolningen var blandt de understøttede Hovedpersoner følgende Fremmede.		
	Enslige Personer.	Familie-personer.	Sum.		Enslige Personer.	Familie-forsørger.	Sum.
I. Oversigt.				V. Ligesaa Gruppevis efter Folkem. og Beliggenh.			
Rigets Byer	30	37	67	Østlandske Byer.			
II. Hovedstaden.				Folkem. 30—9000	9	26	35
Folkemængde nær 60,000 .	35	58	93	— 9—3000	24	32	56
III. De andre Byer Gruppevis efter Folkem.				— under 3000.	20	24	44
Folkem. 30—9000	21	24	45	Vestlandske Byer.			
— 9—3,000	33	35	68	Folkem. 30—9000	24	23	47
— under 3,000	37	37	74	— 9—3000	50	42	92
IV. Ligesaa Gruppevis efter Beliggenheden.				— under 3000	62	57	119
Østlandske Byer	20	28	48				
Vestlandske Byer	36	33	69				

Vi finde her Forklaring til den Synderlighed, som der blev peget paa i Slutningen af § 13, nemlig at den vestlandske Gruppe af smaa Byer havde saa mange Fattige af Klasserne voxne ugifte Mænd og gifte Mænd med Børn; i denne samme By-Gruppe sees nu at være usædvanlig mange Fremmede blandt de Understøttede, og dette forstaaes igjen let, naar man betænker, at disse samme Byer idelig maa

tjene som Tilflugtssteder for forliste Søfolk og af Sygdom hjemsøgte eller i andre Maader uhedlige og langveis fra kommende Fiskere. Folk af denne sidste Klasse have vel især bidraget til de store Tal, som Tabelværket Side 12 har at opvise for de tre finmarkske Byer Hammerfest, Vardø og Vadsø.

III. Fattigvæsenets Indtægter.

1. Beløbets Størrelse i Riget.

§ 20. Tabelværkets Side 13 gjengiver Skemaet for Opgavernes Indsamling og paa Side 14 flg. finder man Opgaverne selv.

Som allerede bemærket i § 4, er Uligheden i denne

Del af Tabelværket for 1867 i Sammenligning med det for 1866 ikke anderledes, end at det ganske vel lader sig gjøre at stille begge Aars Opgaver sammen.

Følgende Oversigt vil vise det.

A. No. 2.

1866.		1867.	
Skatter i Penge o. desl.	553,796 Spd.	i Penge	595,162 Spd.
Naturalydelser	118,461 —	i Naturalydelser	136,776 —
Lægdshold	164,706 —	i Lægdshold	139,120 —
		tilsammen	871,058 Spd.
Afgifter af Brændevin, Øl m. m.	118,785 —	II. Andre kontante Indtægter for Aaret:	
Renter, Bøder, Gaver o. desl.	44,350 —	{ Brændevinsafgift	80,285 Spd.
Refusioner	86,792 —	{ Ølafgift	26,037 —
		{ Mulkter og forskjellige Afgifter	12,478 —
		{ Renter af Legater	3,906 —
		{ Renter af andre Midler	3,663 —
		{ Gaver, Fattigblokpenge	5,208 —
		{ Forskjellige Indtægter	17,977 —
		{ Tilskud for Sindssyge	32,652 —
		{ Erstatninger fra Private	12,970 —
		{ Erstatninger fra Fattigdistrikter	56,507 —
		tilsammen	251,683 Spd.
Sum	1,086,891 Spd.	Total-Sum	1,122,741 Spd

De enkelte Poster eller Grupper af Poster svare ikke ganske nøiagtig imod hinanden; for 1866 er visse Smaating (Afgifter af Handelsrettigheder o. desl.) slaaet sammen med Afgifter af Brændevins- og Ølskjænkning, medens de for 1867 ere opførte sammen med Mulkter. Men en Hovedsag er, at som det tydelig sees for 1867, saa var og for 1866 (og for de tidligere Aar) opført under Skatter i Penge — ikke netop hvad der var indkommet i Kassen, men hvad der var udlignet og altsaa var paaregnet at skulle indkomme. Og en anden Hovedsag er, at for begge Aar ere saadanne Poster som Laan, Indtægt ved Salg af

Eiendomme, der tilhørte Fattigvæsenet, Restancer fra f. A. o. s. m. ganske holdte udenfor i Oversigten, idet kun de Indtægter ere medtagne, som have været til virkelig Berigelse for Fattigvæsenet.*). Den endelige Sum for 1867 kan altsaa sammenstilles med den for 1866.

§ 21. Følgende Tal vise Total-Indtægterne for den hele bekjendte Aarrække:

*) Herved kan rigtignok gjøres den Bemærkning ved Posten Refusioner, at forsaavidt de ere ydede af Fattigkommissioner alt Riget over, saa er her ingen Berigelse for Rigets Fattigvæsen.

Aar.	Hele Riget.	Særskilt paa Landet.	Særskilt i Byerne.
1851	564,772 Spd.	404,190 Spd.	160,582 Spd.
1852	591,470 —	424,711 —	166,759 —
1853	619,020 —	447,896 —	171,124 —
1854	663,828 —	467,218 —	196,610 —
1855	691,480 —	490,436 —	201,044 —
1856	731,421 —	522,895 —	208,526 —
1857	767,285 —	552,218 —	215,067 —
1858	780,053 —	553,235 —	226,819 —
1859	812,752 —	562,587 —	250,165 —
1860	849,616 —	585,762 —	263,854 —
1861	943,390 —	638,964 —	304,426 —
1862	965,557 —	663,074 —	302,483 —
1863	999,287 —	691,373 —	307,914 —
1864	1,004,048 —	693,174 —	310,874 —
1865	1,062,099 —	732,713 —	329,386 —
1866	1,086,891 —	735,522 —	351,369 —
1867	1,122,741 —	745,382 —	377,359 —

A. No. 2.

XVII

Folkemængden har jo ogsaa tiltaget, og det noget ulige i By og paa Land, stærkere hist end her. Men at

Fattigbyrden har tiltaget stærkere, det viser følgende Beregning:

Aar.	For hvert 100 af Befolkningen var Fattigvæsenets Indtægter:		
	i hele Riget.	særskilt paa Landet.	særskilt i Byerne.
1851—55	43 Spd.	35 Spd.	102 Spd.
1856—60	51 —	42 —	111 —
1860—65	60 —	49 —	125 —
1866	64 —	51 —	132 —
1867	66 —	52 —	136 —

Beregningen viser tillige, hvilken stor Ulighed der er mellem By og Land. Voxet har Fattigbyrden paa begge Steder, men hele Tiden igjennem har den holdt sig mere

end dobbelt saa stor i Byerne mod paa Landet. Dette svarer jo ganske til Oplysningen i § 8 om det større Antal af Fattige hist mod her.

2. Beløbets Størrelse særskilt i Landdistrikterne.

§ 22. Som § 9 med Hensyn til de Fattiges Personer, saa skal denne § med Hensyn til Fattigvæsenets Indtægter nærmere paavise Forholdet *paa Landet*, at vi kunne faa

se Ulighederne mellem de forskjellige Egne. Med det samme anstilles Sammenligning med det nærmest foregaaende Aar.

Land-Distrikterne.	Indtægter for hvert 100 af Befolkningen.		Indtægter for hvert 100 af Befolkningen.	
	1866.	1867.	1866.	1867.
I. Oversigt.			(Fortsættelse).	
Riget	Spd. 51	Spd. 52	Nordland	Spd. 40
II. I Stifterne.			Tromsø	Spd. 28
Christiania	67	69	Finmarken	Spd. 44
Hamar	55	54		Spd. 53
Christianssand	57	57		
Bergen	34	34	IV. I Fogderierne.	
Throndhjem	46	47	(Smaalenene).	
Tromsø	37	40	Ide og Marker	Spd. 60
III. I Amterne.			Rakkestad	Spd. 48
Smaalenene	57	64	Mosse	Spd. 64
Akershus	72	71	(Akershus).	
Hedemarken	60	60	Aker og Follo	Spd. 86
Christian	51	48	Nedre Romerike	Spd. 61
Buskerud	71	72	Øvre Romerike	Spd. 67
Jarlsberg og Laurvik	63	66	(Hedemarken).	
Bratsberg	75	72	Odalen og Vinger	Spd. 49
Nedenæs	62	64	Solør	Spd. 47
Lister og Mandal	50	53	Hedemarken	Spd. 66
Stavanger	42	42	Søndre Østerdalen	Spd. 76
Søndre Bergenhus	33	35	Nordre Østerdalen	Spd. 63
Nordre Bergenhus	34	34	(Christian).	
Romsdal	37	36	Thoten	Spd. 63
Søndre Throndhjem	45	46	Søndre Gudbrandsdalen	Spd. 55
Nordre Throndhjem	53	55	Nordre Gudbrandsdalen	Spd. 39

A. No. 2.

Land-Distrikter.	Indtægter for hver 100 af Befolkningen.		Land-Distrikter.	Indtægter for hver 100 af Befolkningen.	
	1866.	1867.		.	1867.
(Fortsættelse). (Buskerud).			(Fortsættelse). (Nordre Bergenhus).		
Buskerud	Spd. 86	Spd. 84	Sogn	33	32
Ringerike	50	54	Sønd- og Nordfjord	35	35
Hallingdal	61	59	(Romsdal),		
Numedal og Sandsvær	59	68	Søndmøre	32	29
(Jarlsberg og Laurvik).			Romsdal	36	41
Jarlsberg	67	68	Nordmøre.	42	39
Laurvik	55	63	(Søndre Throndhjem).		
(Bratsberg).			Ørkedal	47	53
Bamble	70	67	Guldal	44	45
Nedre Thelemarken	74	71	Strinden og Selbo	54	55
Øvre Thelemarken	81	76	Fosen	39	37
(Nedenæs).			(Nordre Throndhjem).		
Nedenæs	61	63	Stjør- og Værdalen	50	55
Sætersdalen	65	69	Inderøen	54	57
(Lister og Mandal).			Namdal	55	51
Mandal	55	59	(Nordland).		
Lister	46	47	Søndre Helgeland	43	44
(Stavanger).			Nordre Helgeland	46	43
Jæderen og Dalerne	47	47	Salten	35	38
Ryfylke	38	38	Lofoten og Vesteraalen	40	42
(Søndre Bergenhus).			(Tromsø).		
Søndhordland	36	38	Senjen og Tromsø	28	30
Hardanger og Vos	37	35	(Finmarken).		
Nordhordland	32	33	Alten	44	59
			Hammerfest	38	40
			Tanen	44	43
			Varanger	54	77

§ 23. I 3 af de 6 Stifter er Forøgelse fra 1866 til 1867, i 2 Stifter Stillestaen, i 1 Stift Aftagen.

I 11 af de 18 Amter er der Forøgelse, i 3 Stillestaen, i 4 Aftagen.

Endelig findes blandt de 55 Fogderier 31 med Forøgelse, 3 med Stillestaen, 21 med Aftagen i Fattigvæsenets Indtægter.

At der enkeltvis forekommer Distrikter med meget store Forandringer (Fogderierne Thotn med Aftagen og Finmarken med Forøgelse), kan komme af saadanne Tilfældigheder, som at man i et Aar har lagt stor Skat paa for at dække Gjeld.

§ 24. Trods saadanne Tilfældigheder hersker en mærlig Overensstemmelse i det *indbyrdes* Forhold mellem Distrikterne, saa hvor der i 1856 var store eller smaa Indtægter, der var det for det meste ligesaa i 1867.

Vi finde Rækkefølgen uforandret, naar vi anføre Stifterne i Orden, begyndende med den mindste Indtægt, saaledes:

1866:

Bergen	34 Spd.
Tromsø	37 —
Throndhjem	46 —

Hamar	55 Spd.
Christiansand	57 —
Christiania	67 —

1867:

Bergen	34 Spd.
Tromsø	40 —
Throndhjem	47 —
Hamar	54 —
Christiansand	57 —
Christiania	69 —

Og meget nær overensstemmende er Rækkefølgen for Amternes Vedkommende. I begge Aar bliver f. Ex. Bratsberg Amt det sidste i Rækken, Akershus det næstsidste o. s. v.

§ 25. Der er naturligvis ogsaa Overensstemmelse i det *indbyrdes* Forhold mellem Distrikterne, naar dette betragtes med Hensyn til Fattigvæsenets Indtægter efter § 22, og med Hensyn til de understøttede Fattiges Antal efter § 9. Thi hvor mange Fattige skulle understøttes, maa jo Fattigbestyrelserne skaffe sig store Indtægter, hvilke i det Hele taget kommer til at svare til Udgifterne.

Nedenstaende Sammenstilling gjør dette anskueligt. De Tal ere fremhævede i Trykken, som ere større end Middeltallet for Riget (i øverste Linie).

A. No. 2.

XIX

Distrikter.	Under-støttede Fattige for hvert 100 af Folke-mængden.	Fattigvæsenets Indtægter for hvert 100 af Folke-mængden.	Distrikter.	Under-støttede Fattige for hvert 100 af Folke-mængden.	Fattigvæsenets Indtægter for hvert 100 af Folke-mængden.
Landdistrikterne i Riget .	3,39	52 Spd.			
do. i Stifterne:			(Fortsættelse).		
Christiania	4,07	69 —	Jarlsberg og Laurvik	3,29	66 Spd.
Hamar	4,19	54 —	Bratsberg	3,87	72 —
Christiansand	3,19	57 —	Nedenæs	2,99	64 —
Bergen	2,41	34 —	Lister og Mandal	3,07	53 —
Throndhjem	3,24	47 —	Stavanger	2,89	42 —
Tromsø	2,72	40 —	Søndre Bergenhus	2,41	35 —
do. i Amterne:			Nordre Bergenhus	2,57	34 —
Smaalenene	3,70	64 —	Romsdal	2,24	36 —
Akershus	4,57	71 —	Søndre Throndhjem	3,54	46 —
Hedemarken	3,39	60 —	Nordre Throndhjem	3,54	55 —
Christian	3,98	48 —	Nordland	2,62	41 —
Buskerud	4,42	72 —	Tromsø	2,66	30 —
			Finmarken	3,39	53 —

Undtagelserne synes at have dyb Rod. Christians Amt, som dog ikke har saa faa Fattige, skiller sig fra de andre østlandske Amter ved et lavt Indtægtsbeløb, og dette har været Tilfælde den hele Tid igjennem, alt fra 1851 (se Fattigstatistikken for 1866, Side 91). Omvendt bruger

Jarlsberg og Laurviks Amt et stort Indtægtsbeløb til sine ikke mange Fattige, og dette har ligeledes fundet Sted alt fra 1851 af. Samme Bemærkning kan ogsaa gjøres om Nedenæs, der ligeledes i den hele bekjendte Periode har hørt til de Amter, som have havt store Fattig Indtægter.*)

*) Det konstante Forhold, som disse faa Amters Exempler gjøre os opmærksom paa, kan det være værd at have en Oversigt over for alle Amter, saaledes som i nedenstaende Tabel:

Landdistr. amtsvis.	Spdr. paa hvert 100 af Folkemængden:					Distrikternes Nummer efter Beløbenes Størrelse:				
	1851-55	1856-60	1861-65	1866	1867	1851-55	1856-60	1861-65	1866	1867
Smaalenene	38	48	57	57	64	11	11	11	11	13
Akershus	53	60	67	72	71	17	17	15	16	15
Hedemarkens	45	48	61	60	60	13	12	13	12	11
Christians	34	34	45	51	48	9	4	8	9	8
Buskerud	46	51	67	71	72	15	14	16	15	16
Jarlsberg og Laurvik .	42	50	59	63	66	12	13	12	14	14
Bratsberg	46	54	74	75	72	16	16	17	17	17
Nedenæs	46	52	63	62	64	14	15	14	13	12
Lister og Mandal . . .	37	42	50	50	53	10	10	10	8	9
Stavanger	28	38	42	42	5	8	6	6	6	6
Søndre Bergenhus . . .	28	34	33	33	35	6	5	3	2	2
Nordre Bergenhus . . .	27	32	33	34	34	3	2	2	3	1
Romsdal	27	33	34	37	36	4	3	4	4	3
Søndre Throndhjem . .	28	37	41	45	46	7	7	5	7	7
Nordre Throndhjem . .	33	40	45	53	55	8	9	9	10	10
Nordland	22	35	42	40	41	2	6	7	5	5
Tromsø {	17	28	31	32	(37)	1	1	1	1	(4)
Finmarken										

Det er maaske sjeldent, at Statistikken har Leilighed til at paavise en saadan Varighed i Distrikternes indbyrdes Forhold som her. Høist paafaldende er det f. Ex. at se, hvorledes Bratsberg Amt den hele Tid igjennem har holdt sig paa høieste eller næsthøieste Plads.

A. No. 2.

3. Beløbets Størrelse særskilt i Bydistrikterne.

§ 26. Som § 22 for Landdistrikternes, saa skal nærværende § for Byernes Vedkommende vise den stedfindende Ulighed med Hensyn til Fattigvæsenets Indtægter.

Anordningen i nedenstaaende Tabel svarer til den i § 12 over Personerne.

By-Distrikter.	Indtægter for hvert 100 af Folke-mængden.	By-Distrikter.	Indtægter for hvert 100 af Folke-mængden.
I. Oversigt.			
Rigets Byer	136 Spd.	V. Grupper efter Folke-mængde og Beliggenh.	
II. Hovedstaden.		Østlandske.	
Folkemængde nær 60,000	202 —	Folkem. 30—9000 . . .	131 —
III. Grupper af Byer efter Folkemængden.		— 9—3000 . . .	126 —
Folkem. 30—9000 . . .	130 —	— under 3000 . . .	95 —
— 9—3000 . . .	122 —	Vestlandske.	
— under 3000 . . .	90 —	Folkem. 30—9000 . . .	129 —
IV. Grupper efter Beliggenheden.		— 9—3000 . . .	112 —
Østlandske	119 —	— under 3000 . . .	81 —
Vestlandske	118 —		

Mere end ved Betragtningen af Tallene over Personerne (§ 13) finde vi her et vist regelmæssigt Forhold. Størst er Beløbet for Hovedstaden, som rager vidt uude over de andre Byer med Hensyn til Folkemængde, og saa aftager det Gruppe for Gruppe, indtil det er mindst der, hvor

Folkemængden er mindst eller under 3000. Betragte vi Grupperne østlandske og vestlandske Byer under Et, skjuler Beliggenhedens Indflydelse sig for Blikket; men denne kommer tilsyne, naar Grupper af øst- og vestlandske Byer med jevnstor Folkemængde sammenstilles, nemlig:

Østlandske Byer.	Vestlandske Byer.
131	129
126	112
96	81

Ved denne Deling er det paafaldende at se, hvor regelmæssigt det gjentager sig baade paa Øst- og Vestlandet, at de større Byer have forholdsvis større Fattig-Indtægter end de mindre.

§ 27. Ja, dette, at Fattigbyrden er forholdsvis større i de større Byer og omvendt i de mindre, træder kanske endnu mere slaaende frem i nedenstaaende Paa-visning By for By:

Byerne (ordnede efter Folke-mængden).	Indtægter for hvert 100 af Folkemængden.	Byerne (ordnede efter Folke-mængden).	Indtægter for hvert 100 af Folkemængden.	Byerne (ordnede efter Folke-mængden).	Indtægter for hvert 100 af Folkemængden.
(Nær 60,000). Hovedstaden	202 Spd.	Throndhjem	165 Spd.	Skien	102 Spd.
(30—9000). (Østlandet). Fredrikshald	154 Spd.	(9—3000). (Østlandet). Fredrikstad	102 Spd.	Kragerø	96 —
Drammen	116 —	Sarpsborg	123 —	Arendal	141 —
(Vestlandet). Christiansand	158 —	Moss	115 —	(Vestlandet). Mandal	72 Spd.
Stavanger	98 —	Kongsberg	224 —	Haugesund	62 —
Bergen	112 —	Horten	96 —	Aalesund	214 —
		Tønsberg	127 —	Christiansund	119 —
		Laurvik	141 —	Tromsø	87 —

A. No. 2.

Byerne (ordnede efter Folke- mængden).	Indtægter for hvert 100 af Folkmængden.	Byerne (ordnede efter Folke- mængden).	Indtægter for hvert 100 af kemængden.	Byerne (ordnede efter Folke- mængden).	Indtægter for hvert 100 af Folkmængden.
(under 3000). (Østlandet).		Aasgaardstrand . . .	75 Spd.	Soggendal	61 Spd.
Soon	138 Spd.	Sandefjord	47 —	Ekersund	70 —
Hølen	77 —	Porsgrund	101 —	Sandnæs	49 —
Hvitsten	85 —	Brevik	131 —	Skudesnæs	31 —
Drøbak	82 —	Langesund	40 —	Kopervik	56 —
Kongsvinger	88 —	Stathelle	58 —	Florø	30 —
Hamar	80 —	Risør	105 —	Molde	82 —
Gjøvik	100 —	Tvedestrand	75 —	Levanger	119 —
Lillehammer	109 —	Grimstad	103 —	Stenkjær	134 —
Holmsbo	65 —	Lillesand	101 —	Namsos	123 —
Hønefos	80 —	(Vestlandet).		Bodø	16 —
Svelvik	67 —	Farsund	83 —	Hammerfest . . .	109 —
Holmestrand	167 —	Flekkefjord	90 —	Vardø	81 —
.	.	.	.	Vadsø	76 —

Vil Læseren her være uleiligt med at tælle efter, hvor mange af Byerne der staa med et Forholdstal over 100, skal han se, at efter hvert som han kommer fra de

større til de mindre Byer, bliver det færre og færre, hvormod de Byer blive flere og flere, for hvilke Forholdstallet er under 100.

4. Forskjellige Slags Indtægter.

§ 28. Herom indeholder Tabelværkets Side 14 og følg. en Mangfoldighed af Oplysninger.

Udlignet Bidrag i Naturalydelser og Lægdshold forekommer saa godt som udelukkende i Landsbygderne, hvorimod Byerne mere maa udligne Skat i kontante Penge. Naturalydelser sees fremdeles at variere meget i Stifterne eller Amterne, naturligvis eftersom Jordbruget giver Overskud af saadanne Varer som Mel, Kjød, Smør o. desl. eller ikke.

Fattigvæsenets Indtægt af Brændevins-Salg er ulige større for Byernes Vedkommende end for Landsbygdernes.

Den udførligere Specialisering, som har været brugt i indeværende Aars Tabeller, sætter os istand til at se, at medens der for 1866 kun var opført under Navn af Refusioner et samlet Beløb af 86,792 Spd., saa vare de tilsvarende Indtægter for 1867:

Tilskud for Sindssyge	32,652 Spd.
Erstatninger fra Private	12,970 —
Erstatninger fra andre Fattigdistrikter .	56,507 —
	ialt 101,129 Spd.*)

Og efter hvad § 16 flg. har lært os om de fremmede Fattige, maa vi finde det i sin Orden, at af de sidst nævnte Erstatninger fra Fattigditsrikter, det vil sige: Erstatninger for disse samme Fremmede, har Broderparten tilflydt Byernes Fattigkasser, nemlig hele 37,205 Spd., medens Landdistrikterne kun have faaet 19,302 Spd.

*) Her er det dog tænkligt, at den større Specialisering for 1867 muligens har gjort, at Tilskudene for de Sindssyge blev opgivne med større Fuldstændighed eller Nøagtighed end før.

A. No. 2.

IV. Fattigdistrikterne, Fattigkommissionerne m. m.

§ 29. I Sammenligning med 1866 ere følgende Forandringer indtraadte med Hensyn til Fattigdistrikterne (Bygder = Bd, Byer = B, Værker og Brug = VB):

A m t.	F o r a n d r i n g e r .
Smaalenene	En Del af Glemminge Bd. (2,013 Indb.) indlemmet i Fredriksstad B.
Buskerud	Anne Sophies Sølvværk VB i Flesberg tilkommet (anført ikke paa Tabellen over Personerne Side 4, men paa den over Indtægterne, Side 19).
Bratsberg	Volds Jernværk VB i Solum særskilt opført, dog kun paa Tabellen over Indtægterne (for 1866 slaaet sammen med Herre i Bamble). Hjertdal Bd delt i: Hjertdal, Saudland, Tudal.
Stavanger	Silgjord Bd delt i Silgjord, Flatdal, Aamotsdal. Skudesnæs Bd delt i: Falnæs, Akre, Ferkingstad. Kopervik B udskilt af Avaldsnæs Bd.
Søndre Bergenhus .	Vigsnæs Kobberværk VB ligesaa.
Nordre Bergenhus .	Evanger Bd overgaaet fra Nordhordlands Fogderi til Hardanger og Voss Fogderi. Grimeliens Kobberværk VB udskilt fra Askevold Bd.
Romsdal	Eid Bd delt i: Eid, Hornindalen. Ulfsten Bd delt i: Ulfsten, Hareid.
Nordre Throndhjem	Akerø Bd delt i: Akerø, Sandø.
Tromsø	Ytterø Bd delt i: Ytterø, Mosviken med Verran. Karlsø Bd afgivet Sørfjordens Sogn (862 Indb.) til Lyngen Bd. *)

§ 30. Til Oversigt hidsættes følgende Tabel over Antallet af de selvstændige Fattigdistrikter for 1866 og 1867:**)

D i s t r i k t e r n e s A r t .	1 8 6 6 .	1 8 6 7 .
Bygder (Bd)	580	590
Byer (B)	56	57
Værker og Brug (VB):		
a. paa Landet	43	47
b. i Byer	3	3
i alt	682	697

Anm 1. De Bygder (Bd), som paa Tabelværket Side 3 fig. ere mærkede med a eller b samt derhos ere opførte uden Nummer, idet de kun ere mindre eller underordnede Dele af et Distrikt, ere ikke medtagne i Tallet ovenfor. Som Exempel nævnes Vardsø og Vadsø Bd i Finmarkens Amt, der have Fattigvæsen sammen med Kjøbstæderne af samme Navn.

Anm. 2. Tre af Byerne (B) ere ikke medtagne i Tallene her, nemlig Ladestederne Hvidsten og Holmsbo samt Kjøbstaden Bodø; Aarsagen er, at de have Fattigvæsen sammen med og ere betragtede som underordnede Dele af de Bygder, inden hvis Grændser de ligge.

*) Til denne Opregning maa endnu føjes en Forklaring angaaende Land Bd i Christians Amt. I Statistikken for 1866, Side 34, Anm., hedder det, at i Løbet af nævnte Aar var Distriket blevet delt i to, nemlig Søndre og Nordre Land. Denne Deling skulde man da tro maatte være traadt i Kraft fra 1ste Januar 1867. Dette skede dog ikke; Forandringen indtraadte først med Begyndelsen af 1868.

**) Se Statistikken for 1866, Side 48 og 49. I Optællingen der er feilagtigen forbigaet Foldals VB i Hedemarkens Amt; i nærværende Oversigt er derfor Tallet forøget med 1. Baade for 1866 og 1867 er Land Bd i Christians Amt regnet kun for 1 Distrikt, skjønt det i visse Henseender har været betragtet som 5 adskilte Distrikter, idet hvert Kirkesogn har dannet et nogenlunde selvstændigt Underdistrikt.

A. No. 2.

XXIII

§ 31. For Landdistrikternes Vedkommende hidsættes fremdeles nedenstaaende nærmere Forklaring om Fattigdistrikterne i 1867:

Land-Distrikter.	Antal Fattigdistrikter.			Gjennemsnitligt Antal Indbyggere for hvert Fattigdistrikts
	Bd	VB	Sum.	
I Riget	590	47	637	2,254
I Stifterne:				
Christiania	108	27	135	2,408
Hamar	68	5	73	3,280
Christiansand	151	9	160	1,632
Bergen	104	1	105	2,241
Throndhjem	83	3	86	2,635
Tromsø.	76	2	78	1,905

Hamar Stift har altsaa i Gjennemsnit de folkerigeste Fattigdistrikter, Christianssands Stift omvendt Distrikter med mindst Folkemængde. Imidlertid maa det bemærkes, at de ulige fordelte Værker og Brug (VB) med som oftest faatallig Befolkning bevirke nogen Misvisning i Tallene, saa det rette Forhold ikke kommer fuldt frem.

§ 32. Tabelværkets Side 26 giver Oplysning om Fattigkommissionernes valgte Ordførere — at sige for de ordinære Fattigdistrikter paa Landet (Bygderne, Bd); thi for Fattigkommissionerne i Byerne og ligesaa for de Værker og Brug, som have særskilt Fattigvæsen (VB), er som bekjendt Forholdet ordnet saa, at der ere selvkrevne Ordførere.

Distrirkternes Antal er ifølge Tabelværkets nævnte Side 594*)
Den valgte Ordfører var ikke betegnet for . . . 6

Rest 588

I disse Disrikter var der valgt: Præster . . .	423
andre Embedsmænd	6
Kirkesangere og Almueskolelærere	25
andre Bestillingsmænd	21
Gaardbrugere	102
Handelsmænd og Brugseiere	11
ialt 588	

Den nugjældende Fattiglov trædte i Kraft med Begyndelsen af 1864. Til denne Tid havde Sognepræsterne eller i nogle faa Tilfælde de residerende Kapellaner været

selvkrevne Ordførere i de nævnte Distrikters Fattigkommissioner. Fra hint Tidspunkt af ere samme Geistlige vel fremdeles Kommissionernes selvkrevne Medlemmer, men kun deres Ordførere, om de blive valgte. Vælges de, da varer deres Funktionstid i 4 Aar. Nu var 1867 det 4de Aar fra Lovens Indførelse, og i 1868 kan der da imødesees Forandring og det snarest i den Reining, at færre Præster blive Ordførere, saasom den Fratrædende har Ret til at undslaa sig for Gjenvalg.

Det Nye, Loven har indført, bestaar ikke blot deri, at Fattigvæsenets Ledelse nu er et Tillidshverv, og at dette kan deles af Borgere af de forskjelligste Klasser, men ogsaa deri, at Ordførerposten kommer paa Omgang, da dens Indehavere ved Spørgsmaal om Gjenvalg vel ofte ville unddrage sig for Ansvaret og Byrden.

Ved denne Vexling af ledende Mænd er det jo at befrygte, at Forhandlingen kan komme til at lide af nogen Ustøhed og Ujevnhed. Men det tør vel ogsaa haabes, at der med det samme skal tilføres dette store Folkeanliggende noget mere af Borgeraandens velgjørende Indskydder, almen Tænksomhed og Virksomhed.

§ 33. Præster, som ere over 60 Aar gamle, kunne efter Lovene undslaa sig for at vælges til Ordførere. Paa Østlandet (Christiania og Hamar Stifter) med de bekvemmere og bedre Præstekald er der flere Præster i denne Alder, saa de have kunnet holde sig udenfor, og her finde vi ogsaa forholdsvis færre Præster som Ordførere end i de andre Egne af Landet. Følgende Oversigt vil vise det:

*) At Tallet her er 4 større end i § 30 strax ovenfor, kommer deraf, at i Tabelværket er Land Bd regnet for 5 (de 5 Underdistrikter), i § 30 derimod kun for 1. Se Anm. til § 29.

A. No. 2.

Land-Distrikter.	Af Ordførerne vare:			
	Præster.	Gaardbrugere.	Andre.	Sum.
I Riget	423	102	63	588
I Stifterne:				
Christiania	60	30	14	104
Hamar	41	24	7	72
Christianssand	108	23	20	151
Bergen	92	5	5	102
Throndhjem	63	12	8	83
Tromsø	59	8	9	76

Lidt af Bygdelagenes sociale Uligheder kommer tilsynে i disse Tal. Det er vist ikke tilfældigt, at f. Ex. i Hamar Stift er $\frac{1}{3}$ af Ordførerne Gaardbrugere, i Bergens derimod kun $\frac{1}{5}$.

§ 34. Ethvert Fattigdistrikt deles i saa mange Underdistrikter, som Kommunebestyrelsen fastsætter, og herefter retter sig Antallet af Fattigkommissionens Medlemmer for saa vidt, at der maa mindst være saa mange valgte Medlemmer, som der er Underdistrikter. Regelen er, at for hvert Underdistrikt vælges en Mand, som bor i og har at forrette som Tilsynsmand for samme. Blandt Underdistrikts Indvaanere kan der ogsaa, om det befndes hensigtsmæssigt, vælges Rodemestere til Tilsynsmændenes Bistand.

Ved alt dette ere dog Værker og Brug med særskilt Fattigvæsen satte ud af Betragtning.

Tabelværkets Side 26 giver Oplysning om, hvorledes Ordningen er gjennemført.

Kun lidt over Halvdelen af Fattigdistrikterne sees at have gjort Brug af Bestemmelsen om at kunne vælge Rodemestere.

De valgte Medlemmer af Fattigkommissionerne ere stadig lidt flere end Underdistrikternes Antal. Af de 594 Fattigdistrikter paa Landet er der 7, for hvilke Opgaver

mangle angaaende de valgte Medlemmers Antal; men i nedenstaende Oversigt er Tallet fuldstændiggjort ved Beregning.

Fattigvæsenets Bestyrelse i vort Land hvilede altsaa i 1867 paa følgende Antal valgte Personer eller Ombudsmænd foruden de selvskrevne Medlemmer af Fattigkommissionerne (nemlig Sognepræster eller residerende Kapellaner paa Landet, og Magistratspersoner i Byerne).

Ombudsmænd.	Riget.	Særskilt paa Landet.	Særskilt i Byerne.
Valgte Medlemmer af Fattigkommissionerne			
Rodemestere . . .	4,961	4,713	248
	2,885	2,471	414
Sum	7,846	7,184	662

Med de omtalte selvskrevne Medlemmer bliver det hele Antal over 8,000 Mænd.

§ 35. Særskilt for Landdistrikterne kan det være af Interesse at se, hvorledes hine Tal forholder sig til Folkmængden, saaledes:

Land-Distrikterne.	Antal Indbyggere		
	for et Medlem af Fattigkommisionen.	for en Rodemester.	for en Ombudsmand overhoved.
I Riget	305	581	200
I Stifterne:			
Christiania	396	774	262
Hamar	489	798	303
Christianssand	242	555	168
Bergen	250	636	180
Throndhjem	301	482	184
Tromsø	234	335	138

A. No. 2.

XXV

Navnlig Tallene i første Rubrik minde om dem i § 31, med mindst Deling i Hamar og Christiania Stifter (hvor Bebyggelsen er tættere og altsaa Tilsynet med Folket falder lettere).

Men da det tillige har viist sig, at der falder større Fattigbyrde paa Landdistrikterne i de samme Christiania og Hamar Stifter end i de andre, saa turde det være at overveie, om man ikke vilde staa sig paa at dele i flere og mindre Underdistrikter og altsaa ogsaa ansætte flere Tilsynsmænd — eller om det skulde falde bekvemmere at give Tilsynsmændene flere Rodemestere til Medhjælp.

§ 36. Et af de smukkeste Træk i Fattigvæsenets Udvikling i de senere Aar er den tiltagende Omhu for de fattige Syge, navnlig med at skaffe dem Lægetilsyn.

Antallet af de ansatte Fattiglæger vidner om denne Omhu.

Naar man veed, at disse Fattiglægers Virksomhed ganske sædvanlig benyttes i en større Udstrækning end netop blandt Fattiglemmerne, idet deres Bistand oftere tilstaaes Personer, som vel befinde sig i smaa Kaar, men dog endnu staa udenfor de Understøttedes Kreds, saa maatte man vistnok kalde det et endnu glædeligere Tegn, om der saaes at danne sig mange Sygefæreninger, hvor ubemidlede Folk for en ringe Aarsudgift kunne sikkre sig Lægehjælp uden at ty til Fattigvæsenet. Men det maa indrømmes, at paa Landet vil det falde vanskeligt at faa saadanne Foreninger istand, paa Grund af den spredte Bebyggelse, og indtil videre maa det da ansees som et Fremskridt, at Fattigvæsenet sørger for Lægetilsyn i saa stor Udstrækning.

Ifølge Tabelværket Side 26 (se Anm. 4 smstds) var der i 1867 følgende Antal Fattiglæger:

Paa Landet.

Med Løn under 25 Spd.	62.
Med Løn 25—50 Spd.	33.
Med Løn over 50 Spd.	23.
ialt . .	118.

I Byerne:

Med Løn under 100 Spd.	25.
Med Løn 100—200 Spd.	15.
Med Løn over 200 Spd.	11.
ialt	51.

Fattigvæsenets voxende Byrde kunne vække Bekymring; men det er dog tilladt at dvæle med Tilfredshed ved Forestillingen om den Hjælp og Lindring og Trøst, disse mange Lægers Virksomhed yder den Lidende.*)

Ser man nærmere efter i Tabelværkets Oplysninger om Fattiglægernes Fordeling paa Landdistrikterne i de forskellige Stifter, viser der sig charakteristiske Forskjelligheder.

§ 37. I Forbindelse hermed skal anføres en Oplysning, som der ikke blev Rum til at faa anbragt i selve Tabelværket, nemlig om lønnede *Fattigforstandere*.

Paa Landet er det kun undtagelsesvis, at deres Bistand benyttes; men i Byerne var der følgende Antal:

Med Løn under 100 Spd.	15.
Med Løn 100—400 Spd.	5.
Med Løn over 400 Spd.	13.
ialt	33,

hvilke 33 Mænd havde sin Gjerning i 24 Byer.

§ 38. Som et Slags Maal paa det Arbeide, som Fattigkommissionernes Medlemmer have havt at udføre, angiver Tabelværket Side 26, hvor mange *Kommisionsmøder* der blev holdte i Aarets Løb. Opgaverne ere noget ufuldstændige, eller de omfatte ikke alle Distrikter; men tage vi Beregning til Hjælp, faa vi ud, at i Gjennemsnit holdt hver Kommission

paa Landet	5 Møder
i Byerne	14 —

*) Hertil maa erindres Tallene over de mange Fattige, som have nydt Lægetilsyn paa anden Maade, navnlig ved Indlæggelse paa Sygehusene, se § 5.

V. L e g a t e r m. m.

§ 39. Tabelværket Side 27 giver Oplysning om en Eiendom af henved $1\frac{1}{2}$ Million Spdlr, hvis aarlige Afkastning paa en eller anden Maade, mer eller mindre direkte, kommer de Fattige og altsaa ogsaa Fattigvæsenet tilgode. Beløbets anseelige Størrelse maa indeholde Undskyldning for, at man har meddelt en Tabel over samme, som vistnok lider af store Ufuldkommenheder, men dog er et første Forsøg paa at faa istand en Oversigt i tabellarisk Form.

Tabellen er udarbeidet efter Fattigkommissionernes Besvarelser af nedenstaaende Spørgsmaal i det omsendte Schema:

„Om milde Stiftelser og veldædige Foreninger.

- Der bedes meddelt Oplysning om:
 - Legater og milde Stiftelser, som kommer det offentlige Fattigvæsen ligefrem tilgode derved, at Indtægterne af samme gaa ind i den alminde-

A. No. 2.

- lige Fattigkasse, saa de altsaa ogsaa omhandles i Kassererens Regnskabsuddrag,
- b) andre Legater og milde Stiftelser, som have et med det offentlige Fattigvæsen beslægtet Øiemed, eller væsentlig virke til samme Maal, og som derhos enten bestyres særskilt af Fattigkommissionen, eller
- c) af Andre end Fattigkommissionen.

Man ønsker en Opregning af disse Legater (1, a—c) klassevis og med Angivelse af: Navn, Grundkapital samt Aarsudbyttet, dette sidste forsaavidt det er forbrugt til Fremme af Legatets Øiemed.

2. Tilsvarende Oplysninger ønskes om:

Fond, som ere opsamlede i Fattigvæsenets Øiemed, saasom ved Værker og Brug formedelst Afkortning i Arbeidernes Lønninger.

3. Endelig bedes oplyst, hvorvidt der haves:

private veldædige Foreninger, hvis Virksomhed ligeledes kan siges at være beslægtet med det offentlige Fattigvæsen eller at tjene til Støtte og Lettelse for dette."

Saavidt Spørgsmaalene. Besvarelserne led ofte af syn-

lige Mangler. Navnlig lod der sig ikke bringe noget Helt ud af den Del af dem, som angik Legaternes Aarsudbytte. Og ikke sjeldent var kun Legaternes Navn eller Antal opgivet og ikke tillige deres Grundkapital. I andre Tilfælde var det oplyst, at der ikke havdes Grundkapital i Penge, men kun Jordiendum, Huse o. s. v. (se Anmærkningerne paa Foden af Tabellen eller Tabelværkets Side 27). Aarsagen til Usikkerheden og Ufuldstændigheden i Besvarelserne var ofte tydeligvis den, at man var i Uvished om, hvorvidt et Legat kunde skjønnes at henhøre til dem, som vedkom Fattigvæsenet, Tvivl, som ikke vil undre den, der kjender til, hvorledes et og samme Legat kan være bestemt til flere Øiemed end til Understøttelse for en eller anden Klasse af Trængende.

Derfor maatte ogsaa andre Kilder tages til Hjælp, og navnlig have Fattigkommissionernes Opgaver flittig været sammenholdte med det Hovedværk, som haves i dette Emne, nemlig „Norske Stiftelser“ (3 Dele, Christiania 1854—58). Nævnes bør ogsaa for Christiania Byes Vedkommende den af Hr. Kgl. Fuldmægtig Eide udgivne Statistik over Christiania Kommunes Ejendomme.

§ 40. Fra Tabelværket hidsættes følgende Tal for Legater og Fond:

Art af Legater o. s. v.	Riget.		Særskilt paa Landet.		Særskilt i Byerne.	
	Antal.	Spdlr.	Antal.	Spdlr.	Antal.	Spdlr.
1, a. Legater, som eies af Fattigvæsenet	279	71,020	196	45,444	83	25,576
1, b, — som kun bestyres af Fattigkommisionerne	169	453,009	85	41,125	84	411,884
1, c, — som bestyres af Andre	258	917,711	103	109,770	155	807,941
2. — Fond i Fattigvæsenets Øiemed	43	33,772	37	11,820	6	21,952
Sum	749	1,475,512	421	208,159	328	1,267,353

Det største Antal af Legater falder paa Klassen 1, a, mest Smaa-Legater i Landdistrikterne. Men det overveiende største Pengebeløb forefindes i Klassen 1, c, og det forbaade Land- og By-Distrikternes Vedkommende.

Mellem Land og By viser sig den Forskjel, at om end Legaternes samlede Antal er større paa Landet, er dog Summen i Penge saa ulige meget større i Byerne.

Man kaste Øiet paa Tallene i selve Tabelværket og fortsætte Sammenligningen mellem de forskellige Dele af Riget! Af Byerne er det i Regelen de ældre (og folkerigeste), som udmaerkede sig ved den største Legat-Rigdom, og af Landdistrikterne udmaerkede sig paa saume Maade de Amter, hvis Natur og Beliggenhed har begunstiget Kapital-Samling; man sammenligne f. Ex. Smaalenene med Lister og Mandals eller Stavanger Amt.

§ 41. Af private veldædige Foreninger optæller Tabelværket:

for hele Riget	118.
særskilt for Landet	41.
— „ Byerne	77.

Det ligger i Sagens Natur, at denne første Gangs Tælling ikke kan være paalidelig.

I mange Tilfælde er det jo saa usikkert, om en Forening skal regnes hid eller ei, og dersom man om nogle Aar fra nu af optager en lignende Tælling, vil det være ganske uvist, om der begge Gange var fulgt det samme Skjøn.

Skulde der anstilles Sammenligning mellem to Tidsrum for at komme efter, hvorvidt disse Foreningers Tanke holdt paa at udbrede sig i Landet, maatte man anføre Foreningerne en for en, med Navns Nævnelse og Angivelse af Plan og Formaal.

At Antallet for 1867 falder saa lidet for Landet i Sammenligning med Byerne, er vel begrundet i selve Forholdenes Forskjellighed. Men mærkes maa det ogsaa, at der virkelig er noget mere af disse veldædige Foreninger endog paa Landet, kun at de formedelst Befolkningens Spredthed falder saa i det Smaa, at de have unddraget sig Opmærksomheden.

Det er en Velfærdssag for det offentlige Fattigvæsen,

at den frivillige Hjælpsomhed (og gjensidige Understøttelse) træder til, og det kan jo kanske give et og andet nyttigt Vink, og navnlig tjene til Støtte for en fremtidig omhyggeligere Statistik over Emnet, naar de 41 Foreninger paa Landet opregnes, saaledes:

Smaalenenes Amt: *Id*, 1 Pleiestiftelse for Fattigbørn til Oplærelse i Straafletning, Kurvmagerarbeide m. m.; *Ödemark*, 1 Dameforening til Anskaffelse af Klæder for fattige Børn; *Glemminge*, 1 Børne-Asyl, 1 Arbeiderforening med Sygekasse (begge i Forbindelse med Fredrikstad By), 1 Forbrugsforening; *Rygge*, 1 Kvindes-Forening til Forarbeidelse af Klæder for fattige Børn.

Akershus Amt: *Bærum*, 1 Haandgjerningsskole, med Understøttelse af Skolekassen; *Skedsmo*, 1 Industriforening; *Sagdalens Sagbrug* (sammesteds), 1 Sparekasse; *Ullensaker*, 1 frivillig Forening til Fattigpleie.

Hedemarkens Amt: *Eidskogen*, 1 Fattigunderstøttelsesforening; *Aasnæs*, 1 Dameforening til Anskaffelse af Arbeide og Klæder; *Löiten*, 1 Forening til Oprettelse af en Undervisnings-Austalt; *Aamot*: 1 Kvindes-Forening for Klæder til fattige Børn.

Christians Amt: *Østre Thoten*, 2 Haandgjerningsskoler for fattige Pigebørn; *Ringebo*, 1 Forening til Anskaffelse af Arbeide; 1 af Fattigkommissionen anordnet Forening for at yde Ar-

beide; *Søndre Fron*, 1 Dameforening for Haandgjerning; *Vaage*, 1 Forening til Indkjøb af Fattiges Husflidsprodukter.

Buskeruds Amt: *Vinoren Sølvværk*, 1 Understøttelseskasse blandt Arbeiderne.

Jarlsberg og Larviks Amt: *Hedrum*, 1 Forening for indre Mission og alm. Velgjörenhed.

Lister og Mandals Amt: *Hitterö*: 1 Pige-Asyl.

Stavanger Amt: *Sogndal*, 1 Kvinde-Forening til Klæders Anskaffelse; *Jæderens Provsti*, 1 Understøttelses-Forening, fælles for Provstiets 5 Præstegjeld; *Aardal*, 1 Faareier-Forening.

Søndre Bergenhus Amt: *Røldal*, 1 Forening eller Anstalt til at skaffe Arbeidsfortjeneste; *Sveen*, 1 Kvindes-Forening til Anskaffelse af Klæder for fattige Børn; *Askøen*, 3 Understøttelses-Foreninger; *Alversund*, 1 Kvindes-Forening for Barselkvinder og for fattige Børns Beklædning; *Hosanger*, 1 Undersøttelsesforening.

Nordre Bergenhus Amt: *Balestrand*, 1 Forening for Pigebørns Haandgjerning; *Lærdal*, 1 Kvindes-Forening; *Ytre Holmedal*, 1 Dame-Forening til Klæder for Børn; *Førde*, 1 Do. Do.

Søndre Throndhjems Amt: *Opdal*, 1 Husflids-Forening; *Røros*, 1 Arbeids-Forening; *Malvik*, 1 Forening til Oplærelse i Haandarbeide.

Nordlands Amt: *Vaagen*, 1 Haandgjerningsskole.

VI. Kommunebestyrelsen og Fattigkommissionen.

§ 42. Den Fattiglov, som gjaldt til Udgangen af 1863, da den nuværende trædte i Kraft, gav Fattigkommissionen en ganske anden Myndighed, end den har nu. Kommissionen kunde tildele de Fattige Understøttelse uden Grændser, og den kunde udligne paa Skatteyderne uden Maal, saa den havde ligesom Raadighed over alt Folkets baade Stabbure og Pengekister.

Med Flid gjorde den nye Lov Forandring heri: Fattigkommissionens Pligt til at understøtte er nu begrænset, idet det f. Ex. siges (§ 3), at arbeidsføre og friske Folk „maa i Almindelighed ikke tilstaaes Fattighjælp,“ og den har ikke længer hin Ret til at ligne ud. Fattigkommissionen har nu for hvert Aar at indgaa til Kommunebestyrelsen med Budget-Forslag eller, som man kunde kalde det, Andragende paa de Fattiges Vegne, og den har kun de Midler at raade med, som Kommunebestyrelsen bevilger.

Med denne nye Ordning var det Haabet, at der skulde gjøres Stands i Fattigudgifternes truende Væxt.

Men der er ikke nogen Stands at spore i selve Tallene over de Pengebeløb, som Aarene have krævet (se ovenfor § 21).

Har da ikke Lovens Ordning faaet nogen praktisk Betydning?

§ 43. For at faa Svar herpaa opstillede det Schema, som angik Fattigvæsenets Indtægter, og som det tilfaldt Formandskaberne at besvare (se ovenfor § 2), følgende Spørgsmaal:

Hvorvidt Kommunebestyrelsen ved sin Bevilgning gjorde nogen Forandring i de Beløb eller de Taxter, som indeholdtes i Fattigkommissionens Forslag angaaende Fattigkattens Størrelse og Udredelsesmaade for 1867.

Af de henved 600 Fattigdistrikter *paa Landet* (§ 30) er der neppe saa mange som 150, hvorfra der er meldt om nogensomhelst Forandring, og Indtrykket, man faar ved at gjennemgaa Forklaringerne for disse sidstnævnte Distrikter, kan gjengives saa:

I ganske smaa Fattigdistrikter, hvor ofte baade Fattigkommission og Kommunebestyrelse for en Del bestaar af samme Mænd, og hvor de Fattige gjerne ere personlig kjendte af Alle, kan det en sjeldent Gang falde Kommunebestyrelsen ind at beslutte, at en enkelt navngiven Fattig skal udgaa af Fattiglisten; det er, som om Fattigkommissionen selv havde overvejet Sagen paany og formedelst en eller anden tilkommen Oplysning var ledet til et andet Resultat end første Gang. De hyppigste Forandringer gjælder derimod Taxterne

paa Lægdshold og Naturalydelser (Korn, Mel o. s. v.) samt Fordelingen af den hele Ydelse, idet der f. Ex. kan bevilges mindre end begjæret af Natural-Ydelser og i dets Sted lægges paa Bevilgningen af kontante Penge eller omvendt. Det kan gaa saaledes i det Smaa, at f. Ex. i et vestlandsk Distrikt er Taxten for 2 Lægdslemmer forhøjet med 1 Spd. for hver, saa Budgettet derved er steget med 2 Spdlr. I ikke saa ganske faa Tilfælde er der dog ogsaa foretaget virkelige Forandringer med selve det samlede Bevilningsbeløb. Der kan da være gjort Nedslag, f. Ex. af 50 Spd., 100 Spd. og derover; ja, i et Tilfælde forekommer en Nedsættelse af 340 Spd.; men i mange af disse Tilfælde er udtrykkelig anført som Grund, at der var Overskud i Kassen. Og i maaske ligesaa mange Distrikter har den stedfundne Forandring lige omvendt bestaaet i Forhøielse af Budgettet, med Beløb op til 4—500 Spd., og tildels er det udtrykkelig blevet bemærket, at Hensigten var at dække Gjeld, eller endog, at man frygtede for, at Fattigkommissionen ikke vilde komme ud med mindre for selve Aarets Behov. Fra to-tre Distrikter meldes endog, at Ligningen foretages af Fattigkommissionen selv, uden at Budgettet blev undergivet Kommunebestyrelsens Afgjørelse.

I Byerne er det forholdsvis endnu sjeldnere, at Kommunebestyrelsen har gjort nogen Forandring ved Budgettet,

og paa de 5 Steder, hvor dette har været Tilfælde, har det bestandig gjældt ikke selve det Beløb, som Fattigkommisionen skulde faa at raade over, men saadan Ting som at forøge Fattigskatten for at dække Gjeld eller formindsk Skatten ved at anvende et større Bidrag af Kommunens Indtægter af Brændevins- og Ølhændel.

Intetsteds, hverken paa Land eller i By, har der saaledes viist sig noget sikkert eller afgjort Exempel paa, at Kommunebestyrelsen under Budgettets Behandling har havt Tanke om at tage Ansvaret paa sig ved at indskrænke Bevilgningen og derved lede Fattigpleien ind paa et nyt Spor.

Ved at se paa Tallene i de forskjellige Fattigklasser i Oversigten paa Side V. faar man Forestilling om, at der monne være adskillige arbeidsføre Folk iblandt. Dette er desuden vitterligt nok. Og nu var det tænkeligt, at ved at holde noget inde med offentlig Understøttelse for dem, vilde man kunne opnaa, dels at de Fattige mere tyede tilbage til Selvhjælpsomhedens Kilder, dels at de holdt sig til og fandt Hjælp hos Naboer, Kjendinger og Slægtninger.

Men for Aaret 1867 ialfald er der ikke nogetsteds bestemt Spor af, at saadan Betragtning har gjort sig gjældende ved Budgettets Behandling.

Frie Meddelelser fra Fattigkommissionerne.

L a u r v i k .

§ 44. En Anmærkning under Side VII ovenfor har allerede nævnt Politimester Thuesens Navn. Hr. Thuesen, som er Fattigkommissionens Ordfører i Laurviks By, har af sine ypperlig indrettede Protokoller indsendt saa udførlige nominative Uddrag om de Fattige, at der kan opstilles aldeles mørsterværdige statistiske Tabeller.

Nedenstaende Meddelelser fortjene saa meget mere Opmærksomhed, som de vise os et Fattigvæsen, der frembyder det usædvanlige Syn af et nedadgaaende Budget. Men for denne Interesses Skyld har det rigtignok været nødvendigt at røve noget fra Statistikkens følgende Aargange eller foruden Tallene for 1867 ogsaa at medtage dem, som allerede foreligge for 1868 og 1869.

§ 45. Oplysninger om Laurvik findes i Tabelværket Side 9 (Folkemængde 1 1867: 6,448, Tallet af understøttede Hovedpersoner 424), samt Side 24 (Fattigvæsenets Indtægter

9116 Spd.). Men disse Tal omfatte to særskilte Fattigdistrikter, nemlig ikke alene selve Byen, men ogsaa Fritsø Værk.

Den Del af Laurviks Folkemængde, som ligger til Fritsø, er ikke nøjagtig kjendt, men antages af Hr. Thuesen at have udgjort omtrent 400. Fritsø Værks Fatige vare 40 i Tallet, og Værks - Fattigvæsenets Indtægter udgjorde 1,120 Spdlr. Disse Tal maa da trækkes fra hine, naar vi ville danne os en Forestilling om selve Byens Fattigvæsen.

Fritsø Værk udsondret, kan Laurviks Byes særskilte Fattigvæsen beregnes for 1867 at have havt for hvert 100 af Befolkningen et Tal af 6,3 understøttede Fattige og et Beløb af 132 Spd. Indtægter — hvilke Forholdstal ere noget større, end man skulde ventet for en By paa denne Størrelse (sml. § 12, hvor Beregningen er udført efter 10,000 af Befolkningen, og § 126).

A. No. 2.

XXIX

§ 46. Efter dette Foreløbige gaaes nu over til den bebudede specielle Statistik for Laurvik (hvor, som forstaaet, Fritsø Værk ikke er med).

Og først gives følgende **O v e r s i g t** over Tallet paa de Fattige og Understøttelsens Kostende, og det med Hensyn til, om Understøttelsen var ydet Distrikts aerkjendte Fattige eller saadanne, som der kunde kræves Erstatning for enten af fremmede Fattigdistrikter eller af andre Vedkommende;

Opgavens Art og Aar.	Distrikts Fattige.	Fremmede.	Ialt.
Underst. Hovedpersoner:			
1867	354	41	395
1868	311	57	368
1869	323	44	367
Understøttelsens Kostende:			
1867	6,794	367	7,161
1868	6,213	649	6,862
1869	5,772	545	6,317

Man mærke den Forskjel fra de foregaende Kapitlers Fremstilling, at her tales ikke om Fattigvæsenets Indtægter, men om Understøttelsens Kostende. Og her menes netop, hvad den til selve Personerne enkeltvis ydede Hjælp har kostet, saa Udgifter til Lønninger og deslige ikke ere medregnede.

§ 47. De nu følgende Tabeller angaa ene og alene Distrikts egne Fattige og ikke de Fremmede. Disse ere jo mindre under Fattigbestyrelsens Kontrol, og hvad der her interesserer, det er, at Udgifterne for Distrikts egne Fattige i de tre Aar ere gaaede ned fra 6,794 Spd. til 5,772 Spd., en Forminskelse af 500 Spd. aarlig.

§ 48. Fattigbefolknings Fordeling paa de forskjellige Klasser (ligesom ovenfor Side V.) sees af nedenstaaende Tabel (hvor Børne-Tallet i Familiene er opført ikke efter Beregning, men efter Tælling, da Indberetningerne endog anføre hvert Barn med Navn og Fødselsaar):

Klasser af Understøttede.	Tallet i hvert af Aarene			Klasser af Understøttede.	Tallet i hvert af Aarene.		
	1867.	1868.	1869.		1867.	1868.	1869.
A. Hovedpersoner.				(Fortsættelse.)			
1. Enslige Personer:				B. Bipersoner.			
forældreløse ægte Børn ..	13	10	11	1. Kon er:			
moderløse uægte do....	1	2	3	de gifte Mænds uden Børn	22	22	27
ugifte voxne Mænd	27	20	19	do. do. med Børn	78	55	55
do. do Kvinder ...	38	32	32	Sum	100	77	82
Enkemænd uden Børn ..	22	25	25	2. Børn:			
Enker do. do.	75	69	68	de gifte Mænds	252	178	170
Sum	176	158	158	Enkemændenes	29	25	31
2. Familieforsørgere.				Enkernes	81	86	102
Gifte Mænd uden Børn ..	22	22	27	Pigernes	34	31	31
do. do. med do. . .	78	55	55	Sum	396	320	334
Enkemænd med do. . .	14	12	14	Summa Bipersoner	496	397	416
Enker - do. . .	38	40	45				
Piger - do. . .	26	24	24				
Sum	178	153	165				
Summa Hovedpersoner	354	311	323				
				Summa Summarum	850	708	739

Saasom Børnene i Familierne ere talte med saa stor Nøiagtighed, som bemærket, er det værd at lægge Mærke til Forholdet. Gjennemsnitlig befndes Børnetallet i 1 Familie at have været i nedennævnte Klasser:

	1867.	1868.	1869.
Gifte Mænd	3,2	3,2	3,1
Enkemænd	2,1	2,1	2,2

Enker 2,₁ 2,₂ 2,₃
Piger 1,₃ 1,₃ 1,₃

Hermed kan sammenlignes Beregningerne paa Side VI.

§49. Optællingen over de understøttede Hovedpersoner efter Fødselsaarene giver følgende Resultat:

A. No. 2.

Alder.	1867.	1868.	1869.
Indtil 10 Aar.	6	5	5
11—15 Aar	4	5	6
16—20 Aar.	6	1	2
21—30 Aar.	23	18	26
31—40 Aar.	38	33	37
41—50 Aar.	55	49	55
51—60 Aar.	46	49	64
61—70 Aar.	54	53	51
71—80 Aar.	41	42	45
81—90 Aar.	18	15	15
Sum	291	270	306
Alder ubekjendt	63	41	17
Summa Summarum	354	311	323

§ 50. Vil man ydermere lære Aldersforholdene at kjende inden hver af de forskjellige Personsklasser, saa kaste man et Blik paa nedenstaaende Optællinger:

Person- og Alders-Klasser.	1867.	1868.	1869.
I. Enslige Personer.			
1. Forældreløse ægte Børn:			
indtil 15 Aar			
indtil 15 Aar	9	8	8
over 15 Aar	2	1	3
Alder ubekjendt	2	1	-
Sum	13	10	11
2. Moderløse uægte Børn			
indtil 15 Aar	1	2	3
3. Voxne ugifte Mænd			
indtil 40 Aar	10	7	8
41—60 —	7	6	7
over 60 —	5	3	3
Alder ubekjendt	5	4	1
Sum	27	20	19
4. Voxne ugifte Kvinder			
indtil 40 Aar	7	5	7
41—60 —	10	11	10
over 60 —	15	14	15
Alder ubekjendt	6	2	-
Sum	38	32	32
5. Enkemænd uden Børn			
indtil 40 Aar	1	1	-
41—60 —	2	4	6
over 60 —	18	20	19
Alder ubekjendt	1	-	-
Sum	22	25	25
6. Enker uden Børn			
indtil 40 Aar	1	2	2
41—60 —	11	9	10
over 60 —	62	57	56
Alder ubekjendt	1	1	-
Sum	75	69	68

Person- og Alders-Klasser.	1867.	1868.	1869.
(Fortsættelse).			
II. Familieforsørgere.			
1. Gifte Mænd uden Børn			
indtil 40 Aar	1	1	-
41—60 —	3	5	10
over 60 —	12	14	16
Alder ubekjendt	6	2	1
Sum	22	22	27
2. Gifte Mænd med Børn			
indtil 40 Aar	19	10	16
41—60 —	40	31	33
over 60 —	1	2	1
Alder ubekjendt	18	12	5
Sum	78	55	55
3. Enkem. med Børn			
indtil 40 Aar	2	1	2
41—60 —	4	7	9
over 60	-	-	1
Alder ubekjendt	8	4	2
Sum	14	12	14
4. Enker med Børn			
indtil 40 Aar	14	16	15
41—60 Aar	19	21	30
over 60 —	-	-	-
Alder ubekjendt	5	3	-
Sum	38	40	45
5. Piger med Børn			
indtil 40 Aar	10	8	12
41—60 —	5	4	4
over 60 —	-	-	-
Alder ubekjendt	11	12	8
Sum	26	24	24
Recapitulation.			
I. Enslige Personer.			
indtil 15 Aar	10	10	11
16—40 —	21	16	20
41—60 —	30	30	33
over 60 —	100	94	93
Alder ubekjendt	15	8	1
Sum	176	158	158
II. Familieforsørgere.			
indtil 40 Aar	46	36	45
41—60 —	71	68	86
over 60 —	13	16	18
Alder ubekjendt	48	33	16
Sum	178	153	165
III. Begge Klasser.			
indtil 15 Aar	10	10	11
16—40 —	67	52	65
41—60 —	101	98	119
over 60 —	113	110	111
Alder ubekjendt	63	41	17
Sum	354	311	323

A. No. 2.

XXXI

Næst at henvise til § 6 ovenfor gjøres opmærksom på en Egenhed, som fremgaar ved Sammenligning med Christiania, og som næste § skal fremhæve.

Ellers skal der her peges paa det for Statistikeren kjærkomne Træk, at fra 1867, denne Statistikks første Aar, er Tallet paa dem, hvis Alder maatte opgives som ubekjendt, mærkelig aftaget (se Tabellens næstsidste Linie).

§ 51. Vi kjende nu Personantallet, og gaa over til at fremstille Oplysningerne om Understøttelsens Kostende. Tabellen i nærværende § viser os samme særligt for hver Klasse af Fattige, og til Sammenligning er hidsat en tilsvarende Gjennemsnitsberegning for Christiania.*)

*) Efter Side 42 i det Skrift, som er nævnt ovenfor § 6.

Klasser af Understøttede.	Udbetalte Speciedaler			i Gjennemsnit for hver Person, Speciedaler			Ligesaa Christiana 1868.
	1867.	1868.	1869.	1867.	1869.	1868.	
1. Enslige Personer:							
forældreløse ægte Børn	179	136	144	14	14	13	
moderløse uægte do.	21	43	51	21	22	17	
ugifte voxne Mænd	563	502	384	21	25	20	14,1
do. do. Kvinder	747	722	642	20	23	20	14,6
Enkemænd uden Børn	393	385	334	18	17	13	17,3
Enker do. do.	1288	1168	1093	17	17	16	17,6
Sum	3191	2956	2648	18	19	17	—
2. Familieforsørgere.							
gifte Mænd uden Børn	313	329	468	14	15	17	17,9*
do. do. med do.	1474	1146	1047	19	21	19	15,1*
Enkemænd med do.	325	298	317	23	25	23	18,7
Enker med do.	1028	1092	947	27	27	21	22,5
Piger med do.	463	392	345	18	16	14	9,7
Sum	3603	3257	3124	20	21	19	—
Summa Summarum	6794	6213	5772	19	20	18	15,9

*) Her er regnet under Et „gifte Mænd“ og „forladte Koner“.

Dersom Nogen ved Sammenligningen mellem de to Byer vil undres over, at Gjennemsnits-Udgiften for ugifte voxne Mænd og Kvinder, som i Ckrstiania kun er mellem 14 og 15 Spd., i Larvik er saa stor som 20 Spd. og derover, saa bør han lægge Mærke til en anden Forskjel tillige, den nemlig, at blandt de Understøttede af nævnte Klasser var der i Christiania forholdsvis langt flere Folk i yngre Alder, som sandsynligvis kun mest tiltrængte midlertidig og kortvarig Understøttelse. Tallene vise det:

	Laurvik.	Christiania.
	1869.	1868.
ugifte voxne Mænd:		
under 40 Aar	8	128
41—60 Aar	7	47
over 60 Aar	3	50
Alder ubekjendt	1	-
Sum	19	225
ugifte voxne Kvinder:		
under 40 Aar	7	182
41—60 Aar	10	124
over 60 Aar	15	98
Alder ubekjendt	-	-
Sum	32	404*)

Ved denne Sammenligning bør det ogsaa haves i Erindring, at i Tallene for Christiania ere de fremmmede Fattige medregnede, som jo vel i Regelen faa netop midletidig og altsaa mindre betydelig Understøttelse.

Istedetfor at fæste Opmærksomheden ved den Ulighed, at i det Hele eller for alle Klasser under Et er Gjennemsnitsbeløbet mindre i Christiania end i Laurvik, synes det intressant at se, hvor mærkelig Overensstemmelse der er mellem Klasserne indbyrdes paa begge Steder. Naar undtages Piger med Børn i Christiania, er der ikke særdeles stor Forksel mellem høieste og laveste Understøttelsesbeløb. Høiest staar paa begge Steder Klasserne Enkemand og Enker med Børn.

Efter Exemplet fra disse to Byer synes det, at vi for Rigets Byer i Almindelighed maatte kunne danne os en nogenlunde rimelig Formening om, hvorledes Fattigvæsenets Udgifter ere fordelede paa Fattigklasserne.

§ 52. Men for Laurviks Vekommende var det en Hovedsag at komme efter Grund en til den mærkelige Aftagen i Fattigudgifterne.

Efter hvad der allerede er meddelt, sammenstilles følgende Tal:

		1867.	1868.	1869.
Udgifterne	Spd.	6,794	6,213	5,772
Personerne	—	354	311	323
Udg. for hver	—	19	20	18

^{*)} Her er sammentalt Christiania „Fast Understøttede“ og „Midlerdigt Penge-Understøttede,“ efter det nævnte Skrift Side 10.

A. No. 2.

Fra 1867 til 68 steg Gjennemsnits - Udgiften fra 19 til 20 Spd., men dette er bleven mere end opvejet derved, at Person - Tallet faldt fra 354 til 311. Fra 1868 til 1869 steg Person - Tallet ubetydeligt; men Gjennemsnits - Udgiften faldt endnu mere, end den forrige Gang havde steget, nemlig fra 20 til 18 Spdr.

Det Forhold, som her er paaviist, vil sees at gjentage sig, dersom man uleiliger sig med at sammenstille de tilsvarende Tal særskilt for hver af de to Klasser enslige Personer og Familieforsørgere. Men dette giver en Forestilling

om, at Tallene ikke blot have viist os et Spil af Tilfældigheder. Der maa være Grund i Forholdet.

Under gunstige Næringsforholde behøve ikke saa mange Fattige at understøttes. Med høie Varepriser vil Understøttelsen falde kostbarere for de Gamle og Vanføre, som altid maa hjælpes.

§. 53. Vi have seet Udgifternes Fordeling paa Fattigklasserne. Nedenstaende Tabel viser fremdeles deres Fordeling paa de forskjellige Arter af Understøttelse.

Understøttelsens Arter.	U d b e t a l t e S p e c i e d a l e r .								
	For enslige Personer.			For Familieforsørgere.			For begge Klasser.		
	1867.	1868.	1869.	1867.	1868.	1869.	1867.	1868.	1869.
(Person-Tallet)	(176)	(158)	(158)	(178)	(153)	(165)	(354)	(311)	(323)
Almindelig Understøttelse	1865	1687	1516	1959	1792	1591	3824	3479	3107
Opfostringsbidrag	696	840	898	1000	1034	1173	1696	1874	2071
Til Beklædning	71	21	21	114	25	19	185	46	40
Til Konfirmation	2	5	6	14	26	31	16	31	37
Begravelsesbidrag	20	12	9	25	24	30	44	36	39
Extra-Bidrag	28	12	31	129	50	165	157	62	196
Sindsyge i Asyl	296	316	148	75	"	81	371	316	229
Sygepleie i Hjemmet	{ 116	3	{ 18	{ 76	2	{ 35	{ 192	5	{ 53
Do. i Sygehus	59				181			240	
Spisebilletter	"	1	"	"	123	"	"	124	"
Tvangsarbeidshuset	81	"	"	169	:	"	250	"	"
Udbet. ved Opsynsmanden i Fattighuset	15	"	"	43	"	"	58	"	"
Sum	3191	2956	2647	3604	3257	3125	6794	6213	5772

De to hovedsagelige Poster ere „almindelig Understøttelse“ (vel mest fast Maanedsbigrag til Fattige i deres eget Hjem), og "Opfostringsbidrag" (vel Betaling for bortleiede Børn og svagelige Voxne). Hin første Post er minket, denne anden er øget. Sandsynligvis ere adskillige Fattige, som før understøttedes i eget Hjem, overgaade til Forsørgelse ved Bortleie. Men det er at mærke, at Forøgelsen paa den ene Side er ikke saa stor som Formindskelsen paa den anden. Og det er muligt, at Formindskelsen i Posten „Sindsyge i Asyl“ ogsaa er at tilskrive nogle Sindsyges Overgang fra Asyl - Forpleining til billigere Forsørgelse ved almindelig Bortleie i private Huse.

Under Udgiften 'til Beklædning' er der blevet indsparet en Del, og i de to sidste Aar har man ikke havt nogen Udtælling for Folks Indsættelse i Tvangsarbeidshuset; man har maaske fundet, at en saadan Forsørgelse var mere kostbar end gavnlig.

§ 54. Om ikke for andet, saa dog for at vise, hvor overmaade detaillerede Oplysninger der kan indvindes af Meddelelserne fra Laurvik, hidsættes endnu en Tabel over den første og betydeligste af forrige Tabels Understøttelses-Arter, nemlig den saakaldte almindelige Understøttelse. Vi skulle her faa at se, hvorledes den var tildelet de forskjellige Klasser af Fattige.

A. No. 2.

XXXIII

Klasser af Understøttede.	Almindelig Understøttelse, Spd.			I Gjennemsnit for hver, Spd.		
	1867.	1868.	1869.	1867.	1868.	1869.
1. Enslige Personer:						
ugifte voxne Mænd	133	79	43	5	4	2
do. do. Kvinder	300	304	291	8	10	9
Enkemænd uden Børn	249	228	163	11	9	7
Enker uden do.	1183	1076	1019	16	16	15
Sum	1865	1687	1516	11	11	10
2. Familieforsørger.						
gifte Mænd uden Børn	249	266	325	11	12	12
do. do. med do.	762	538	406	10	10	7
Enkemænd med do.	42	35	17	3	3	1
Enker med do.	774	839	750	20	21	17
Piger med do.	132	114	93	5	5	4
Sum	1959	1792	1591	11	12	10
Summa Summarum	3824	3479	3107	11	11	10

Sammenholdes denne Tabel med den i §. 51, skjønnes, at f. Ex. Enkemænd med Børn og Piger med Børn nok faa en stor Del af deres Understøttelse i andre Former og vel mest i Form af "Opfostringsbidrag," idet deres Børn takes fra dem og sættes ud. Den kjendelige Aftagen i "almindelig Understøttelse" for Klasserne ugifte voxne Mænd og Enkemænd uden Børn kan ligeledes være bevirket ved saadan forandret Fremgangsmaade fra Fattigbestyrelsens Side, at gamle Folk af disse Klasser, som før nød Understøttelse i eget Hjem, ere blevne udsatte eller bortleiede til Opfostring (Forpleining).

§ 55. En ganske ligedan Række af Tabeller kunde nu opstilles for de Fremmede, som der hentydedes til i §. 46. Men her være det nok at ansøre, at en uforholdsmæssig stor Del af dem hørte til Klasserne ugifte voxne Mænd og gifte Mænd med Børn, og det til de yngre Aldere under samme Klasser, med andre Ord: det var Folk i den arbeidsføre Alder, som vel vare gaaede hjemmefra for at finde Arbeide og Livsophold.

Man se i den Anledning følgende Tal:

Opgavens Art.	1867.	1868.	1869.
Samtlige Fremmede	41	57	44
deraf ug. voxne Mænd	16	23	14
— gifte Mænd m. B.	9	12	7
Samlet Understøttelse, Spd.	367	649	545
deraf for ug. voxne Mænd	62	176	47
— for gifte Mænd m. B.	98	163	113
I Gjennemsnit for Samtl., Spd.	9	11	12
— for ug. voxne Mænd	4	8	3
— for gifte Mænd m. B.	11	14	16

Hvad Slags Hjælp der tilstodes de Fremmede (blandt hvilke der, som antydet, ogsaa er medregnet nogle faa, for hvilke der ydedes Erstatning af andre Vedkommende end fremmede Hjemstavnskommuner), vil sees af nedenstaende Tabel, der er indrettet ganske som den i §. 53.

Understøttelsens Arter.	1867. Spd.	1868. Spd.	1869. Spd.
Almindelig Understøttelse .	200	146	203
Opfostringsbidrag	87	213	135
Til Beklædning	"	"	10
Til Konfirmation	"	3	"
Begravelsesbidrag	"	14	2
Extra-Bidrag	30	64	51
Sindssyge i Asyl	"	"	"
Sygepleie i Hjemmet	1		
— i Sygehus	50	208	144
Spisebilletter	"	"	"
Tvangsarbeidshuset	"	"	"
Udbetalt ved Opsynsmanden i Fattighuset	"	"	"
Sum	367	649	545

§ 56 At Fattigvæsenets Protokoller ere første paa saadan Maade, at deslige overskuelige Tabeller have kunnet opstilles, vækker Forestilling om, at der i det Hele raader Omtanke og Omhu i Bestyrelsen, og det er vel tænkeligt, at selve Overskueligheden har været et væsenligt Middel for Bestyrelsen til at opnaa det smukke Resultat, som allerede § 44 pegte paa: et nedadgaaende Budget.

R e t t e l s e r.

Tabelværket Side 4. Jarlsberg Værk anført som VB istedetfor som Bd.

- - 8: for Kvænangen Bd og VB skulde den samlede Folkemængde være angivet paa den Maade, som det rigtigen er skeet paa Side 23.
- samme Side: Finmarkens Amts Folkemængde ikke 57,873, men 16,608.
- Side 19: ved Jarlsberg Værk samme Feil som paa Side 4.

Nogle Værker og Brug (VB) med lidet eller intet Fattigvæsen, nemlig Anne Sophie Sølvværk i Buskeruds Amt, Vold i Bratsberg A., Grimelien i Nordre Bergenhus A., St. Olaf og Mostadmarken i Søndre Throndhjem, ere af Mangel paa fuldstændige Oplysninger dels blevne opførte alene paa Tabel No. 1 (over de Fattiges Personer) og ikke paa Tabel No. 3 (over Fattigvæsnets Indtægter), dels omvendt. For Vigsnæs VB i Stavanger Amt, som i Tab. 3 er opført, men med Ansydning af, at Oplysninger savnedes, er senere den Besvarelse modtaget: „Intet Regnskab haves, heller ingen Fattigkasse.“

Følgeskriftet til Tabelværket, Side VIII: i nogle Exemplarer er Totalsummen for Numedal og Sandsvær opført med 161 istedetfor med 461.

- Side XVIII: 1ste Spalte, 9de Linie fra neden staar Aarstallet 1856 istedetfor 1866.
 - - XX: Forholdstallet for de østlandske Byer med Folkemængde under 3000, som i Tabellen til § 26 rigtig er opført med 95, er i den strax følgende Text i samme § urigtig gjengivet med 96.
-

